

Naše vojsko

Cena svazku 12 Kčs

JEN PO MEČI

Jan Burian

JEN PO MEČI

Naše vojsko - Praha

© Jan Burian, 1986

Stála v koutku u barového pultu a se skleničkou v ruce sledovala otevřenými dveřmi tanec v sousedním sále. Bolely ji nohy a dost se nudila, ale odejít domu ještě nemohla. Podívala se na hodinky. Za pět minut se Karel objeví, dají si spolu smlouvenou sklenku a pak bude moci zmizet. Mírně si vzdychla, stužky u výstrihu se zatřepetaly j ako zmoklý motýl, a zahleděla se znovu do sálu. Místnost byla dlouhá, s vysokým stropem. Na pódiu z nízkých praktikáblu sedelo pět muzikanta a jejich úsilí se v obrí vybělené krabici menilo v rytmický randál. Místnost byla plná koufe a nejroztodivnějších vůní, proti nimž neměl čerstvý vzduch pronikající dvěma odtvíenými vyhlídkami nejmenší šanci. Hostům nie z toho nevadilo. Pokaždé, když bubeníkovy paličky daly signál k nové písničee, zašoupaly židle a stoly napůl osirelý s nedokouřenými cigaretami a nedopitými sklenkami vína. Na parketu nebylo k hnutí. I pan feditel se činí, všimla si Hana poloplešatého muže v tmavé modrém obleku s kravatou pevně utaženou, jak se uklání u stolu vzorných pracovníc. Jeho žena, sporá tmavovláska s vysokým hladkým čelem, úhledná j ako prukopnická učitelka, které přinášely osvetu do zapadlých končin, počíta čas očividné stejné jako Hana. Jaký s ním má asi život, řekla si v duchu Hana a vrátila se očima tam, kde se rozjarený tloušťík s feditelskou svatozáří snažil odzemek proménit na džajv.

„Presné jedenáct," ozvalo se za ní a Karel Benedik vzal Hanu nenápadné za loket.

„Za každou cenu král?" otočila k nemu hlavu.

„Snažím se."

Chvíli se na sebe dívali mlčky, oba jako by očima zkoumali, jestli si správně čtou myšlenky.

Celý večer se ubezpečovala o tom, že situace, kterou si človek sám zvolí, ho nemôže zraňovat. Véděla, že Karel Benedik musí přijít na večírek i se svou ženou, a véděla, že

by své hrdosti neposloužila, kdyby zůstala doma. Jenomže proč se člověk podvádí? Nebyla víc zvedavá? Nenalhávala si trochu, že musí, ale přišla, protože chtěla, protože chtěla ukázat, jak mocná jsou při počítání věku čísla? A podlá, přidala si znechucené.

„Asi máš pravdu," fukla mnohooznačné a otočila se.

„Počkej přece. Co to do tebe vjelo?" zadržel ji Benedik.

Vytrhla se mu a pfejela si rukou vlasy.

Od barového pultu za Hanou se ozvalo zahihňání. Dívka s vlasy až po pás se nebezpečně zaklonila na vysoké stoličce, a dlouhán s úzkým ptačím nosem, který se jí až dosud skláněl do výstrihu, ji včas zachytil. Bohužel rukou, v níž držel skleničku s červeným vínem. Několik kapek vyšpláchno a přistálo na bílé krajkovině jako pohozené jeřabiny. Dívka se prestala smát a začala vřeštět. Dobrý důvod, aby se všechny hlavy otočily jejím směrem.

„Nie mi není. Jenom je pozde," fukla Hana.

„Jak myslíš," řekl Benedik a sklonil hlavu.

„Dobrou noc."

„Dobrou," řekl.

Nešel j i doprovodit.

Sestoupila po točitém schodišti k šatnám, vyzvedla si lehký plášť a zamířila k otáčivým dveřím na ulici.

„Copak, panenka, takhle sama?" divil se mezi dveřmi podnikový revizor, který se byl zřejmě nadechnout čerstvého vzduchu. Využila toho, že revizor stojí dosti nejisté na nohou a že křídlo otáčivých dveří mu pomôže k rychlej šímu odsunu. Dvere ho nabraly, trochu zacifroval, obéhl kolem dokola a pak se mu podarilo šťastné vpadnout zpátky do haly.

Byla červnová noc, vlahá, a z okolních záhrad vilové čtvrti až sem stoupala vuné jasmínů a stfemch. Stanovište taxíku bylo na druhé strane náměstí. Hana spokojené zaznamenala jediné světýlko blikající v tmě a zamířila k nemu. Řidič dřímál. Zaklepala zlehka na okno, mladík sebou trhl, ale nacvičené sáhl na knoflík, rozsvítil světlo a otevřel jí dvere. Vklouzla na sedadlo vedie neho.

„Kam to bude?" zeptal se a po očku si Hanu změřil. Měl své zkušenosti. Touhle noční dobou nevozíval osamelé dívky, a když, tak si mu obvykle sedly dozadu, schoulily se v koutku a tlumené posmrkávaly do kapesníku. Tedy

většinou. Tahle vypadala s pevné sevřenými rty spíše vzpurné. Pod rozepjatým pláštěm se v přiléhavých šatech zřetelně rýsovala postava, jakou by si většina žen přála mít. Štíhla, a pfece nijak krehká, zaoblená všude tam, kde se ladné krivky očekávají, s útlýma rukama a hezkou hlavou. Vlasy měla velmi krátce ostrihané, s kaštanovým přelivem, který buď náhodou, anebo zámerné tónoval velké, jako dva mředné knoflíky kulaté oči.

„Na Argentínskou," udala smer. Taxikáře napadlo, že nebude tak mladá, jak se mu na první pohled zdalo. Hlas měl nádech zahofklé zkušenosti. Pustil tise magnetofón a vzdal se predstavy, že do encyklopedické sbírky lidských příběhu, která narůstá pri této vozatajské službe každým ritem, přibude další. Mlčky projeli nábrežím, přes most se světly zrcadlenými v hladine řeky, kolem hradby stínů, kde se mísily černe siluety státních úradu i špicatá věž kostelíka, a zabočili pod železničním přejezdem doleva.

„Jsem doma," řekla. Zastavil, popřáli si dobrou noc a Hana osirela.

Měsíc stál nad věží kostela a posmešné si měřil jeho korouhvičku.

Vydarený večírek, notovala si s ním Hana, když skopla v předsíni stěfvice a šla otevřít okno. Vydarené všecko. Bylo jí dvacet devět a dvakrát se nestihla provdat. Jednou proto, že krehká třešňová větev podvedla lidský odhad a mladý muž, který na ní stál, spadl a zlomil si páter. Odmítl udělat z Hany na celý život samaritánku. Podruhé proto, že stát se celoživotní samaritánkou odmítla sama. Snad mohlo všechno dopadnout jinak, kdyby byla měla víc trpélivosti. Smích saxofonisty, stejné vemlouvavý jako St Louis'blues, ji sice vždycky chytil do pásti, ale večery ve vinárnách se zčernalým osténím, kde se vedie její láhve zásluhou ochotných vrchních sířídaly orosené púllitry, přinášely rozčarování. Čím častěji se dívala, jak se její protějšek propadá do opilosti, tím silněji se o své hlásil rozum. Jistota, že ráno bude dobre a snad tñi dny bude dobre, se pomalú vytrácela, až se ztratila i láska. Možná měla mít vážne víc trpélivosti, anebo jinou životní zkušenost. Jenže otec Preiss příliš dlouho pil. Až do své podivné smrti. Maminka příliš často plakala, příliš dlouhá byla rada těch vánoc, kdy místo řízku a kapra byly na stole jen brambory s cibulí a octem a pod

jedličkou uříznutou pod nosem hajnému místo dárků jen další ratolest. Otec, dokud se nenapil, ten nejlepší člověk na světě je přiváděl do nejistoty večného stěhování, velkých plánů, propitých výplat a slibů, že jednou se všechno obrátí, však on ví, jak na to, jen počkat je třeba, vyčkat pravou chvíli. Až se vypravil naposledy, s kufrem jako vždycky, s taškou plnou svých tajných písemností, do kterých nenechal nikoho nahlédnout. Až najdu byt, přijedete za mnou. Přijeli za tři dny. Na pohřeb.

Kdykoli Hana vzpomínala na dětství, myslela na otcův bezbrehý optimismus, vyvěrající ze zažloutlého papíru s výrazným kaligrafickým nápisem *Geschenktestament auf das Eigentum des Alfréd Einhellig . . .* Datováno ve Vídni roku 1944. Nikdy neslyšela podobné jméno v souvislosti s příbuzenstvem, ani maminka jí později nemohla vysvětlit, že by měli co společného s Vídní. Otec i matka pocházeli z Borové, dokonce i Hana se tam narodila. Ale Vídeň? Proč Vídeň?

Byla to stejná záhada jako otcova smrt. Smrt, která je zaskočila v červnu před deseti lety, kdy straň, pod níž se kodrcal červený motorák s jedním vagónem, voněla zardívajícími se brusinkami a velká sýpka vedle nádraží připomínala tvrz. Hana si dodneška pamatovala pocit, který měla, když matka v černém a s ní pět černe oblečených dětí procházelo pruchodem kolem té tvrze. Byl to predel. Za sebou nechávali všechno známe, a nedlážděný chodník, na němž se popelili vrabci, vedl do neznáma.

V přátelském narovnání se světem a v blahém domnění, že svět se pro změnu rozhodí na pár chvil narovnat s ním, sedel poručík Bartoška ve své kanceláři a tajně mudroval, jak tenhle čas prodloužit. Byl pátek, poledne, červen, neobvykle horký červen, tak suchý, že zplodil pětkrát tolik much, než kolik jich poletovalo tou dobou jiná leta, a poručíkovi Bartoškovi vlastně působily v daném čase jedinou zlobu. Zapálil si spíš ze zvyku než z opravdové chuti na cigaretu, a s vedomím, že veškerý hmyz si na naše zplodiny dávno zvykl, takže kour škodí leda člověku.

Otevřeným oknem do místnosti s arkýřem, kde kdysi možná bývala zimní zahrada, ale teď jen nízke registračky, doléhal lomoz nákladáku, na křížovatce túroval autobus,

který měl odvézt ranní smenu ze tří továren. Ty mu dával zabrat, politoval Bartoška motor a přeslechl tak zaklepání. Na dívku, která vstoupila, se překvapeně podíval.

„Asi jste mě neslyšel," řekla Eva omluvně. „Přišel dálhopis z Karlových Varu," nastavila papír, který držela v ruce.

Bartoška potlačil vzdech a sáhl po papíru. „Prísne tajné!" padlo mu první do oka. „Zahajte akci Lucinka. Objekt přešel hranice v 12.30, jede po silnici 56. Vůz a SPZ stejné. Je sám. Postupujte podle smernice z 18. května. Všechny nové poznatky okamžité hláste."

A narovnání se světem bylo vepsí. Zvedl oči, aby se ujistil, že svůj názor neřekl nahlas, ale Eva se tvářila j ako vždycky.

„Občas mi napadá, proč ty se radši nevdáš," zamžoural na ni při představě, že jí možná udělá čáru přes rozpočet.

„Čože?"

„Nebylo by to lepší, než brát tu telefony a koukat se na ciferníky, na kterých není moc k vidění?"

Zelené, trochu šikmo posazené oči se na něj upřely s tak bezelstnou výmluvností, že rychle zamumlal: „Vždyť jsem tak moc neřek." Sám si v duchu vynadal. Ta holka je pravá perla - dře jako kůň v době, kdy slečnám v jiných kancelářích nevoní napsat pár řádek, drží v hlavě jména i údaje, nelítá s každým nachlazením po doktorech a nestěžuje si. To hlavné, nestěžuje si. Kde by druhou takovou dostal, hrome, tak si taky na nie nestěžuj. A jestli se divíš, že si nenašla snadnější zaměstnání, pak si zajdi na vyšetření před ní. Nemáte si co vyčítat. Jestli někdy něčeho litoval, pak toho, že nemůže pracovat jako soukromý detektiv a vybírat si jen ty případy, které mu sedí. A zabíračku, na kterou stačí, priznal si otevřené. Jenomže sedět na okresním oddelení znamená den ze dne být připraven na nejhorší. Nelze si vybírat. Co padne, to padne, a bohužel pořád je ještě těch ošklivých případu víc, než je zdravo. Teda jemu, Bartoškoví, a protože Bartoška je částí společnosti, je ochoten totéž tvrdit i za celou společnost. Avšak právě nechut chodit okolo a s babským mrazením přetřásat krvavé historky byla příčinou, proč se Bartoška na tuhle práci hodil. Byl umanutý, vytrvalý jako buldok. Jen zkuste buldokovi ucuknout, když vás drží za nohavici.

„Pošlete mi sem Jaroslava," požádal Evu.

„Ano," přikývla lehce, a že za ní zaklaply dveře, Bartoška už nevnímala. Zapomněl se uprostřed místnosti s rukama zkříženými na prsou a pohledem upřeným do jednoho bodu. Že to byl text dálnopisu, byla jen náhoda.

Zdejší končiny už dávno nejsou zapadla Lhota. Když se tu probudí všední ráno, chtěl by člověk přísahat, že ve všech domech se s ranr kávou a čajem probouzí i poklidný ráj, který uzavřely husie lesy, aby jej ochraňovaly, a řeka je jen trýpytivý fábor pro parádu. Na pohled a rádo by, ušklíbl se Bartoška v duchu a honem si připomněl zbořeniny na okraji mesta, kde zašlou omítkou prosvítají švabachem psané nápisy, připomněl si strach, který ho ještě i dnes občas prepadne při pomyslení, jak si rozjančení kluci prolézají kdejakou škvírou, zda vážně prošli minéři každý kout a vyhrabali ze země a zneškodnili všechny zapomenuté miny a náboje. Ještě před dvěma lety přišel devítiletý Poldík o oko. Za strženým komínem našli kluci válečnou pištoli. Rezavá byla jako liška, ale jeden náboj v ní zastal. A co takhle svatky? Když je v ulicích plno cizích vozu. Příjízďdělí příbuzní a známi pochlubit se vším, co j im poskytl hospodársky zázrak, nebo jen zavzpomínat na mladé roky, ale taky neobmyšlení dědici s plánem kopat a rýt, protože když byli děti, řekl jim někdo o pokladu, pro který je třeba se vrátit. Copak když se jen někdo marné zapotí, vem to d'as. Ale když chtějí z jednoho zbohatnout dva, obvykle to dobře nekončí. Aspoň jedna mrtvola je z toho vždycky. Jako loni. Odnesl to starý Kovařík a vraha chytili tesné u hranice. Dva fetišky a pár prstýnků, větší cenu vražda neměla. Teda, páni, poklad!

Opravdu skvelá končina. To nej lepší, co si může člověk přát, jak mu gratulovali dobří přátelé, když na zdejší oddelení nastupoval. A nejvíc nadšená byla Olga. Tak nadšená, že mu radši dala kvinde. No co, vdala se, muž jí sedí doma jako za verpánkem, má se dobře. Dobře jí tak. A když na Bartošku sedne chandra, do kopce k Maxovi je to jen půlhodinka. Ošil se, když si uvedomil, že to pomyslení porád funguje jako špendlík, který křeččí zapomněl v podšívce, a rychle je zahnal. Svet ho podfoukl, když se ještě před chvílí tvářil tak konejšivé, ale on byl ochoten tasit. Vzal do ruky dálnopis, aby si znovu přečetl smernice, a podíval se na hodinky. Máme ještě půldruhý hodiny času. Máme - ovšem. Otevrel dveře do sousední místnosti.

„Evo!"

Zvedla hlavu od staré „underwoodky", která rachtala jako méchuřina plná hrachu, ale Eva jí urputně dávala přednost před každým mladším typem psacího stroje.

„Král tu bude hned."

„V plné sláve," ozvalo se z mezidveří. „Něco horí?" zvedavě povytáhl obočí nadpraporčík Král. Byl o půl hlavy menší než Bartoška a obličej měl kulatý jak venkovská paňmaminka. Několikrát se pokoušel tento handicap tvrdého muže zamaskovat knírem, ale když mu naposledy Bartoška řekl, že vypadá jako mrož, vzdal se osudu.

„Budeš se divit, ale prozatím jenom dejmá."

Král se presunul do sousední místnosti, zavrel za sebou dveře, a sotva se Bartoška posadil, svezl se na židli proti nemu.

Bartoška držel ve dvou prstech žlutý papír dálnopisu.

„Vidíš?"

„Co je to?"

„Máme tu Lucinku."

„Těbuh."

„Víkend bez slečen."

„No no, momentálně jsem stejné plonk."

„Tím líp. Asi víš, co nás čeká."

„Ty máš paměť jako slon."

Měl pravdu. Zprávu, která se týkala „Lucinky", mohl Bartoška skoro odříkat nazpaměť. Nikdy mu nedělalo potíže podržet v hlavě fakta. Rozhodně tak dlouho, dokud to bylo zapotřebí, pak je jenom uložil do některé spodní zásuvky své paměti a i po letech, když se ukázala nutnost, jako spořádaná hospodyňka povytáhl šuplík a všechno tu bylo znova: jména, data, čísla. Kolegům i podřízeným šel touhle proklatou pamětí někdy na nervy. Říkali mu napůl tajné, napůl otevřené Pochodující kronika, ale i ti, kteří jeho jistotu měli sklon zaměňovat za nafoukanost, oceňovali ji, když šlo do tuhého. Ani teď by se Bartoška nemusel namáhat s otvíráním trezoru, aby si overil, co bylo v zápisu z poslední porady. Přesto papíry vytáhl a očima přejížděl řádky smernice.

Hraniční čáru přejel západoněmecký statní příslušník Hans-Ernst Schmidt, obchodní ředitel hannoverského obchodu s dámskou konfekcí, který se dal najít pod firemním

nazvem „Lucillinde“. Zvláštní pozornost si u československých bezpečnostních složek vysloužil nepoměrem, s nímž pro svou druhoradou firmu hledal kontakty. Pravý důvod mohl být v naprosté neinformovanosti o vztazích našeho hospodářství, která u zahraničních obchodníků hraničí někdy s naivitou, anebo Hans-Ernest Schmidt nebyl jen obchodním ředitelem závodu „Lucillinde“. Jeho návštěvy ve městě, kde se vyrábí značné procento vývozních damasku, popelínů a krajek pro štáty Jižní Ameriky, mohly a nemusely nic znamenat. „Mohly a nemusely“ však nikde na světě neplatí jako „ano“ či „ne“. Proto se „Lucillinde“ změnila v krycí heslo „Lucinka“ a panu Schmidtovi při jeho návštěvách v Borové byl přidělován stůl.

„Máme skoro dvě hodiny,“ usoudil Bartoška.

„Jo. Tak akorát na čas, kdy Max začne mixovat ty své dédečky na scesti.“

„Nie proti nemu,“ zastal se Bartoška umení barmana, který se v malém městě snažil dostat nad úroveň rumu smíchaného s griotkou, obecně známého jako „šavle - meče“.

„A co strejda?“

„Myslíš Gôschl?“

„No ten opršalý dédek, co za ním Schmidt vždycky chodí. Nepamatuju si, jak se jmenuje,“ zavrčel netrpělivě Král.

„Vždyť říkám Goschl. Podlé materiálu doopravdy strýc.“

„Co ty dva k sobě táhne, to jsem jeleň. Jejichzábavu bych chtěl slyšet,“ ušklíbl se Král. Připomněl si suchého muže s vystupujícím ohryzkem a velkou boulí pod pravým okem, která snad byla tuk, usazený na nepravém místě, nebo pozůstatek špatné zhojeného furunklu. „Divím se, proč ho u sebe nikdy neukvartýruje.“

„V té zbořenině? Tam dodneška určité pochodují švábi z dob, kdy se tam pekl chleba. Nebo aspoň jejich potomci. Bude to jako vždycky Zelený dvůr. Moment -,“ nasupil se Bartoška. „Jak to, že nám nie nehlásili? Schmidt si přece pokoj předem zamlouvá?“

„Kdo z nás?“ zeptal se Král.

„- tam půjde? Já,“ rozhodl Bartoška.

„Vždycky si vytáhneš tu mastnější kost,“ zabručel Král.

„Výhoda postavení. Kdyby se něco delo, víš, kde jsem na telefonu. Pochňzkářum změním trasu, aby mi pohlídali Schmidtův příjezd a potom východ z hotelu.“

„Doba?“
„Do odvolání. Ale já se za chvíli vrátím.“
„Co aut'ák?“
„Jak ty jsi lechtivý na krok. Pěšmo pujdu já, protože
/atím o nie nejde.“
„Fajn. Takže si dej jednoho ‚dédečka‘ za mé.“
„Když té to uteší.“
„Co mi zbývá,“ pokrčil dotčené rameny Král.
„Svátá pravda,“ odpověděl nevzrušené Bartoška.
„Správne rozdělit práci je jediný způsob, jak se nedostat do
maléru.“
A přestože měl času dost, vykročil rázne úzkou ulici do
vrchu k hotelu Zelený dvur. Vzduch měl červnovou svěžest
korenenou vuní kvetoucích akátu, ale slunce vypadalo jako
z medu. Nad špičkami smrků na obzoru se v barvě holubího
perí krabatila předzvěst bouře.

2

Červnová noc nebyla časem odpočinku, ale předélem
mezi posledními dny zkoušek, jedním z posledních článku
v tom načasovaném rozvrhu tří set třiceti pěti dnu, po nichž
příjde třicetidenní sladká zahálka, nuda nebo sen, ale pro
každého pauza, přestávka, zhasnutej krám, prepych jiter
bez netrpělivého podupávání na tramvajovém ostrůvku, bez
make-upu a s vlasy bez pečlivého nasmerování do úhledných
vln a bez bzučení holicích strojků a bez posledních pokynů
„Máš klíč“, „Nezapomněl sis dát úkol do tašky“, „Poradné
zamkni“, „Přijdu později, mám schůzi“. Druhá půle června
dáva všem těmto vetám lehkost propouštěcích diagnóz,
všechno jde dobře, od zítřka začne zas ten krásny život.
A lidé napéchovaní radostnou predtuchou se pýchují do
tramvaje s úsměvem.

Zřejmě proto Hané prošlo, když do jediného vozu
šestadvacítky, která nahrazovala linku číslo 29 o dvou
vozech, momentálně odklonenou ze své trasy na trasu linky
30, vstoupila tak, že ramenem zapracovala jako beranidlem
a tvrdohlavého chlápka donútila vyšplhat se o schůdek výš,
tak aby sama zůstala s nosem nalepeným na skle dveří, ale

z té správné strany. Bílá velká kabelka sice uvázla rúžkem v kleštích pryžového obložení, ale bylo jasné, že jedna stanice kovové pružiny na dně neublíží, když před pár dny za podobné situace neublížila noze cestujícího, který jel od sochy sv. Václava až do pulky náměstí v nedobrovolném přednožení. Hana přežila pět nejhorších stanic k zastávce metra, kde jednotlivé tramvaje vyplivovaly stovky malých Jonášů a ti se radili jako poslušný voj, který si vybral břicho jiné velryby, větší, žravější, až všichni zmizeli v podchodu. Už mnohokrát si vyčítala nechuť zařadit se do toho proudu a překonat centrum města za báječných pět minut, namísto zdolávat touž vzdálenost rychlostí, jakou pochodovali Napoleonovi vojáci při tažení Evropou. Ale na některé věci prostě neměla trpělivost.

Samozřejmě, že se tímto způsobem dostala do redakce o patnáct minut později, než bylo třeba. Před vraty stál drobný muž s knírem á la Ada a křmil sýkorky loupanými buráky. Kromě sýkorek, jimž dával najevo svou přízeň každé ráno, nesnášel nikoho a nie.

„Dobré ráno,“ pozdravila hlasitě Hana.

„Brejtro,“ houkl vratný, nasypal si z pytlíku do dlane větší hrst, rozhodil oříšky do ulice, chvilku sledoval, jak se sýkorky slétávají, ale pak se nesmířitelně otočil a vracel se do kukané. Výtah s Hanou zrovna odrazil, když se stejné blaženým výrazem, s jakým před chvílí pozoroval sýkorky, listoval vratný ve velké knize, až našel poslední načatou stránku, naslinil poctivě tužku á výrazným tvrdým rukopisem zapsal: Preissová - 7:45. Po týdnu se zápisy opíše a Hanino jméno s počtem zameškaných minut přijde na stál Karlovi a Karel bude jako vždy kázat: „Nemůžeš si dát pozor, vždyť není takový problém vstát o chvilku dřív.“ Jen jednou se pokúsila odrazit výtku žertem - „Nemohla, když se mi zdá o tobě,“ - ale se zlou se potázala. Ve služebních věcech neznal Karel slitování. Milovat se, ano, ale po pracovní době u ní doma, pak dokázal být rozmarný a sladký, ale v kanceláři, bože chráň, na čele mu svítila cedule jako hrom, co je v domě, není pro mne. Samozřejmě byl v právu. A Hana to chápala. Ale skutečnost, že chápe, že tak dokonale chápe a dokáže se při své povaze víc než velkoryse stáhnout do pozadí, ji poslední dobou varovala. Co když už Karia tolik nemiluje? Jenomže: je v lásce míra?

láska je, nebo není. Výtah s drcnutím zarazil ve třetím patře
; Haniny úvahy se přetrhly.

Na chodbě jí přálo štěstí. Nepotkala nikoho. Vstoupila do
svě kanceláře a hodila tašku na kreslo. Alespoň pro dnešek
jc kázání odloženo, zamnula si ruce. Potřebovala, aby měl
Karel dobrou náladu a taky ještě trochu výčitek ze včerejš-
ska. Snáže z něj vymámi, o co ho chce poprosit. Ale kupa
sloupcových obtahu s obrázky jí protáhla obličej. Karel tu
byl, přinesl jí dnešní práci, a že je toho, ušklíbla se
nenaložené. Co se dá dělat. Odemkla stůl a přitáhla si stoh
před sebe. Byly to korektury návrhářského časopisu
„Móda“ a s těmi nebývala potíž. Jelikož texty nikdy
ncjiskfily duchem, byly sporé, a obrázky taky neměly na
vybranou: modelka mohla mít ruce nad hlavou, za hlavou,
levou nohu vpřed, pravou nohu vzad, porád to bylo na
slojačku a text se musel vejít vpravo nebo vlevo. Mrkla se
zaujetím na letošní vzor plavek (ovšem, je červen, tohle je
červencové číslo, vyjde v srpnu, máš to holka jen tak tak),
počítala, měřila, lepila, až se slunce zvedavé přišouralo po
stole do výstrihu lázeňských koktajlovek na fotografii a bylo
poledne.

Hana vstala a bezděčně si otrela ulepené prsty o sukni.
Ncvyléčitelný zlovyk. Podívala se z okna. Po dvou po třech
už se trousili kolegové z obeda. Až sem nakoukne Karel, jak
to vždycky kolem obeda činívá, bude chas huhňat: „Panebo-
že, panebože, to zas stálo za pekný veci.“

Presné tak se všechno odehrálo za pět minut. Hana
účastné vyslechla obehnaný nárek, jako vždy položila
otázku, proč tedy Karel v neblahém systému pokračuje,
a napadlo ji, že takhle v poledne zaskakuje v roli manželky.
Právoplatné a dlouholeté. Pak se vycvičené samaritánske
hledí zvedlo a Hana bez přípravy vypálila.

„Mám k tobě prosbu.“

„Poslouchám.“

„Bude to zlé.“

„Proč myslíš?“

„Ráda bych, kdybys mi zítra půjčil vñz,“ řekla bojovně.

Ticho. S tím počítala.

Až dosud stačilo, aby si po půlnoci vzpomněla, že má chuť
podívat se na osvetlenou Prahu, a za půl hodiny stáli
u arcibiskupského paláce, pod sebou hloubku noci protka-

nou světly jako obrácený obraz oblohy. Ale nikdy si nebyla docela jistá, jestli to není jen vycepovaná dvornost, vypěstovaná vlastnost kavalíra, který koupí v nočním podniku od babky květinářky sebestopadnější tulipány a ví, že vrchnímu se platí tak, že z kapsy vypadne nejméně pět stovek, jestli útrata dělá sto, a zbytek se ledabyle vmáčkne zpátky. Ale vñž? A na nedeli? Přes týden se může všechno, chlapy nájdeš po hospodách mastit karty, toulat se s děvčaty po parcích, mačkat si ruce v kinech, ale v nedeli, v nedeli vyrazí všichni jako obrazová příloha z časopisu Naše rodina do přírody uhrabávat tisíckrát přehrabané kruhy kolem stromu, mrzačit živé ploty, okopávat cibuli. V nedeli se jezdí navštěvovat příbuzné, uklízet osamelým dědečkům, štípat dříví, péct buchty nebo jiné buchty sníst, pohoda, milostnost, odkládají se hádky, nedele je den, kdy se ukazujeme světu, kdy svět má čas na nás hledět, nedele je svátá.

Zabubnoval lehce prsty o popraskanou kůži na kresle a zeptal se:

„Nemohu jet s tebou?“

Připadala si jako vyděrač. Když viděla plamínky nejistoty v Karlových očích, bojovnost z ní vyprchala.

„Raději ne,“ řekla, i když si byla vědoma, že jde na věc z nesprávného konce.

„Proč?“ zeptal se, jako by chtěl čelit neznámému nebezpečí.

„Neboj se. Žádný výlet za dobrodružstvím. Jen návrat domů.“

„Do Borové?“

„Ano. Napadlo mi, že mi to místo něco dluží,“ řekla a v hlase jako by zazněla jiskřička nadeje.

„Co prosím té?“

„Je to deset let, co právě tam zemřel otec.“

„Chceš se sejít s jeho přáteli?“

„Kdoví,“ řekla a zatvářila se myslitelsky. „Možná mi bude štěstí přát a potkám jeho nepřátele.“

„Myslíš, že je měl?“

„Kdo je nemá.“

Dávno zapomenutá smrt jako by vyplula z mlčenlivých vod a byla najednou živější než nalíčené tváře manekýn, po jejichž neživých obrázcích na papíru klouzalo slunce.

„Dám ti klíče dnes večer, stačí?“ zeptal se Karel Benedik a zvedl se z klubovky.

Potčšené se usmála.

„Konečné účty vyřídíme později. Teď nie nemám,"
močila k nemu ružové dlane s červenými skvrnami od tuše.
(testo mu připomnělo školáčku, kterou měl doma.

„Dej na sebe pozor," řekl rychle, aby myšlenku zapudil.

„Neměj strach," odpověděla Hana.

Bartoška vešel do hotelu Zelený dvor zadním vchodem.
Recepční box byl uprostřed vstupní haly a z jedné strany se houpaly dveře do vinárny, na druhé straně byla formanka. Toto rozdělení jako by ovlivňovalo i rozdělení místních **hostů**. Napravo, ve vinárně, sedávali večer a zejména 0 svátcích všichni muži, kteří byli k světu jak vzhledem, tak slářím, samozřejmě ve společnosti dívek a mladých žen. Nalevo, ve formance, se scházeli ti ostatní - s tím rozdílem, že celému sálu musely stačit ženy dvě. Zubatá Manča a Kolomaznička. Oběma už dávno zamávala padesátka, a přestože obě skončily stejné (pět piv říznutých rumem nebo griotkou den co den), jejich životní dráha se podstatně lišila. Zatímco Zubatá Manča pracovala jako místní utěšitelka již od útlého mládí („Jen pojď, ať si něco užiješ, než si té zubatá sebere . . ."), Kolomaznička dlouho pečlivě mazala vrátka, aby nebylo slyšet, když k ní chodili na noc sedmnáctiletí hoši. Navenek se tvářila velmi počestně, byla vdaná a měla dva syny, ale když jí zemřel muž a synové se odstěhovali do Prahy, maloměstská pověst jí začala být na obtíž. Dvě opustené ženy se spřáhly a svorně propíjely duchod a nikdy se nehádaly, dokud si nepřipomněly minulost. Kolomaznička hanobila způsob, kterým se Zubatá Manča živila, Manča tvrdila, že Kolomaznička nebyla o nic lepší. Protože však delítkem mezi dobrým a špatným je základní pohnutka, musela Zubatá při výčtu vajec, mouky, králíků a slepic jakož i peněz na bryčku, které s ní sousední mlynář utratil, nadobro kapitulovat. Obě teď uklízely v továrně na brzdy a byly zcela neškodné. Bartoška je spíš litoval. Jejich jediným koníčkem byly klepy.

Když Bartoška nahlédl do vinárny, bylo tam ještě úplně prázdné. Rozhodl se proto, že se staví ve formance a dá si s předstihem něco k večeři.

Rád sem zaskočil. Formanka mu připadala jako rozplozovací bunka toho málobuněčného světa, kterým byla Borová.

Tady se pekly intriky, navrhovaly smíry, kupovaly domy a prodávaly zahrady, tady se trásly na vlásku osudy zemí i bitev (špatné vyslovovaná jména státníků na tom nie nemenila), připravovaly se hasičské bály a ochotnická představení.

Bartoška si sedí k osamelému stolku, který byl neobsazený jen proto, že u neho byly dvě židle. Neodpovídal smyslu pro pospolitost. Za chvíli přišel číšník. Navyklým pohybem tfepl utěrkou, aby shodil drobky ze stolu, a stejné navykle vysypal otázku:

„Co to bude?“

„Něco bych snědl,“ řekl Bartoška. Ve formance nestálo za to pořizovat jídelní lístek. Dva možné chody znal každý nazpaměť.

„Guláš, nebo ševce?“

Mezi obojím nebyl velký rozdíl. Ševcovské maso se lišilo v podstate jen tím, že do šťavy obracel kuchár pepfenku zcela bez zábran dnem vzhuru, a co nedokonal tento postup, dorazily feferony. Rozhodné nie pro žlučníkáře a toho, kdo bude mít daleko k pípé.

„Guláš,“ kývl Bartoška.

„Hned to bude.“

„Nikam nespěchám.“

Vytáhl z kapsy cigarety a zapalovač, ale pak se rozmyslel a nezapálil si. Z rohu na něj opustené zamrkalo zelené súkno kulečnicku. Vášnivě rád hrál kulečník - sledoval cesty barevných koulí, ten pestrý a hmatatelný projev přenášení sil - kdysi. Za studií v Praze, když se otázky zločinu a trestu přetrásaly bouřlivé jako otázky práva chápaného tfidné (patril k nejmladším), kdy věděli, že nemají tolik času (společnost neměla tolik času, protože hořely stohy, přejížděly vlaky přes hranice, umírali lidé s podrezaným hrdlem proto, že na sebe vzali úkol pfedstavovat novou moc), aby jako poustevníci overovali pravdivost svých hypotéz, protože za rok (za měsíc je pozde) je škola vyplivne do terénu, do boje.

Odložil nezapálenou cigaretu na popelník a přešel ke kulečnicku. Zálibné přejel rukou tágo, trochu natrel špičku kalafunou a prohlédl si sestavu koulí, která tu zbyla po hráči před ním. Zálíbila se mu. Sklonil se a ťukl do červené. Rozbehla se jako popuzený ohnivý mužíček - a ťuk - ťuk -

luk, zadrnčela série karambolu. Nadalší šťouch by bylo lepší postavit se zleva, uvažoval. Zabrán do hry nevšímal si, co se děje za ním. Nepostřehl ani dva hochy, kteří vstoupili do lokálu krokem jezdců z Tijuany. Oba měli zelené kabáty neforemného strihu, ostatné velmi módní, a na hlavách klobouky, které se dosud nerozhodly, jestli svůj pratvar štumpu zamení za pravý skauták, stetson či ledabylý umelecký širák. Vyššímu hochovi vyčuhovaly zpod krempy husté, téměř černošský zpečené kudrliny, menší měl vlasy rovné a zplhlé jako trávu. Bledé zelené dúhovky se utápely v černých kruzích jako střepey z láhve. Napřed hledali volný Stôl, ale protože žádný nenašli a setkali se jen s nevraživou u/.avfeností místních, hodili usárnu pod první lavici a vyšší z nich se se zajmem phtočil ke kulečníku. Vrchnímu, který šcl kolem, sebral s podnosu pivo a s púllitrem v ruce sledoval Bartoškovy šťouchy. Napil se, olízl rty a pak je jazykem mlsné přejel ještě jednou.

„Nehodíme si partičku?“ Zapadlé černe oči se podbízivě zablýskly.

Bartoška ztratil pro tu chvíli sluch.

Mladík se rozjel k věšáku s tágy a zasvěcené si vybíral. Patričné vyzbroj en se vrátil.

„Tak jedem,“ prohlásil tónem, který předem odmítal výhrady.

Bartoška věděl, že v dané chvíli by bylo nejlepší odložit tágo a jít si sednout, ale nechtělo se mu vzdát postavení, které měl na sukne.

„Stačím si sám,“ zahučel, aniž zvedl hlavu.

„Ste ňákej chytřej,“ ušklíbl se kluk a postavil púllitr na okení parapet. Než se Bartoška nadal, vyrazil tágem současné s ním proti červené, až koule vyskočila a dvě drevené tyče se s praskotem zkrížily.

„Koleduješ si?“ blýskl rozzúrené Bartoška očima.

„O co asi, pane chytřej?“

„O pár facek, který ti zapomněl dát táta,“ řekl Bartoška a sklonil se pro upadlou kouli.

Jenže vtom hvízdla vzduchem pést, a že se Bartoška stačil uhnout, byla vie otázka štěstí než rozumu. Prudkost, s kterou kluk podnikl svůj výpad, ho Bartoškovi přihrála na pravý hák. Zahodil tágo a vyrazil. Nechtěl být surový, chtěl jenom kluka vzpamatovat, ale to právě zapôsobilo opačné. Kluk

vyrazil znovu, švihl pěstí tak, že Bartošku úderem do ramene vyšinul z rovnováhy, Bartoškovi se před očima rozsvítilo červené světlo (nesmíš!), ale vzápětí to by la rudá barva vzteku. Chytil kluka za zápěstí, útočník se svíjel a bil hlavou, kam se dalo, až se oba svalili na zem, Bartoška jich pár koupil do obličeje, ale pak se strefil do bránice a vyrazil klukovi dech. Ten se od neho odkutálel a Bartoška vstal. Těžce oddychoval, ve strehu, protože z ležícího kluka bojechtivost ještě nevyprchala, když se ozval ostrý výkrik:

„Bacha, nuž!”

Bartoška se prudce otočil.

Blondák se blížil obezřetně, v křídové bílém obličeji stopy strnulého úsměšku. V pravačce třímal nuž. Rozšířené panenky s černým okrajem mohly vyvolat dojem, že má Bartoška před sebou slepce, ale věděl, že ho kluk vidí moc dobře, přesně ho sleduje a blíží se.

Z pohledu na ty nevidomé oči, strnulý úsmev a dlouhý nuž mu vyrazil na tele studený pot. Jako by tu byl s útočníkem sám a jediný. Nevedel, komu patril varující hlas, znel mu v uších jen jako hlas ženy, ale i ten zapadl, odumrel ve strnulosti všech, kteří zkameněli a báli se vydechnout.

„Zahod tu kudlu!” zařval Bartoška a trochu couvl, aby také popadl nějakou zbraň.

Kluk pomalú, skoro jako námésíčník postupoval dál a Bartoška věděl, že ho musí zastavit dřív, než ho protivník zažene do úzkých. Narazil nohou do židle. Bleskurýchle ji popadl a zvedl před sebe. Blondák vletel přímo do nastraženého ježka. Oba zakolísali, nuž cinkl o zem. Bartoška si všiml záblesku. Přišlápl, nuž mu zustal pod nohou.

V tu chvíli se od velkého stolu odlepil malý podsaditý chlapík, kuíeti neublíží, ale chlapa zabije, a zezadu blondáka podebral. Bartoška odhodil židli, trochu zapracoval rukama a ve všeobecné vfavé, která vypukla, postrkoval ke dveřím ochablou postavičku, která se vzpouzela už jen ze se trvácnosti.

„Toho druhého chci taky,” zařval na výčepního, ale na původce rvačky všichni zapomněli. Jakmile černovlasý tramp videl, že věci dostaly faleš, zvedl se na všechny čtyři jako žaba a mezi nohama bojujících si razil cestu ven. Válečný Bartoškov pokrik zaznel ve chvíli, kdy klukovi stačilo napřímit se a zprudka vyrazit. Několikery ruce po nem naprázdno sáhly, unikl jim.

Bartoška predal zvadlého výtržníka do spolehlivých kleští místního siláka a v zmrtném tichu si pfejel čelo. Clourňala s ním spíš zimnice, než že by si potreboval setřít pot. Zimnice vzteku. Ale ten pohyb nějak souvisí s prací. Uchechtl se v duchu, když si připomněl, jak je telocvikár Brada při fyzické do úmoru honil. „U vás je to práce! Hejbejte sebou! Takhle vám uteče každé jednohohej kapsár! Pohyb, pohyb! Víc! Nešetři se! Žádnej strach, mamina si s váma večer ještě užije!"

Pak se ticho rozkrápllo a Bartoška požádal svého náhodného pomocníka:

„Vemte ho do kuchyne. K nám jste volali?" ujistil se u hostinského.

„Jo, Madla volala, hned jak to začalo."

Madla byla hospodského dcera, černovlasá dívka s vysokými dásněmi, takže hezky vypadala, jen dokud se nerozřehtala na celé kolo, což se jí darilo velmi zřídka. Zhýčkaná, byla jedináček, snila o tom, jak si pro ni přijede princ na bílém koni, a místní chlapci z traktorky a brzdárny neměli nárok. A prece sledovala jejich široká ramena a houpavou chuzi se zrychleným dechem, se stejnou dychtivostí, s jakou upíráme oči na zakázané ovoce. Byla praštená. A protože Bartoška právě předvedl akci hodnou těch ramenatých chlapců i rytíře zároveň, měl co dělat, aby se kolem Madly, vklíněné do vefejí, protlačil do kuchyne.

„Dovolíte?" řekl pro jistotu a vystavenou překážku drze přehlédl.

Nad desetilitrovým železnákem, v němž se vařily brambory, divoce poskakovala oprýskaná modrá poklička a konvice na kávu, kterou nikdo včas neodtáhl, pískala tak, že div neprehlušila houkačku příjíždějícího vozu.

„Tébu, vidím, že si užíváš," ocenil situaci Jaroslav Král, když cvakla pouta a výtržníka postrkovali do vozu. „Na něco jste si tu hráli?"

„Chtěl mě zabít," odsekl Bartoška. Otíral si kapesníkem napřed tvář a potom kolem dokola celý krk.

„To je horší."

„Pro něj určitě."

„Taky pravda. Co s tím druhým?"

„Nadlouho se neschová."

„A co ty?"

„Já se potřebuju převlíknout. Ale jinak sloužím podle plánu. Až do roztrhání tela, jak vidíš."
„Počítej s tím, že se žene bouíka."
„Díky. Vezmú si skafandr."

3

Pršelo. Lilo. Co lilo. Z nebe se hrnuly právy vod a vítr je prohýbal jako lodní plachty. Dávno za sebou Hana nechala kadeřavé lesy a kanáf í lány kvetoucí repky i milou zastávku v motelu Křižovatka. Ted' stála v božím dopuštění přímo pod návěstím „Borová". Hrom už praskal trochu dál, ale kopce ozvenu vracely, chyba v réžii, představovala si, jak se náhodného chodce zeptá, kudy do Přípotoční ulice, ale hledat ted' náhodného chodce? Nejlíp jet rovnou za nosem, protože hlavní cesta vždycky vede na náměstí a na náměstí je vždycky hotel. Klepala se zimou a připomněla si podobnou bouřku poblíž Tarnave. Museli v Karpatech zastavit. A ten hoch, co spolu jedli až do té doby z jednoho bochníku a rozumeli si jen pohledem, leželi vedle sebe na dece, nosy v trávě, ale nikdy víc než já té znám, ty mé znáš, tenkrát, když se tak trásla, přitáhl si ji k sobě a jejich ztracenost přestala existovat, protože ji nahradila ztracenost jiná.

Zahнала vzpomínku a rychle otočila klíčkem. Auto se znovu rozjelo přímo do potoka, který si jako koryto vybral hlavní cestu. Hana si už nevšíkala odboček, zatáčela doprava doleva podle toho, jak ji vedl tenhle proud, a najednou se objevily první lucerny, sice na hony od sebe, ale přece jen důkaz zabydlenosti, pak houstly a houstly a najednou stála na náměstí. Tu a tam svítilo v domé okno, daleko častěji bylo vidět jen mrtvolnou záři, kterou se hlási rozžhavená obrazovka. Na horním konci pak svítila velká písmena: Z LEN D ÚR. Doplnil si písmena jak chceš. Zamkla vůz a rychle prebehla pod stříšku nad vchodem. Na kratoučko ostříhané vlasy se jí za tu chvíli přilípily k lebce a podobně se přimkly k telu i džiny a svetr, takže kdyby na sobě neměla nic, vypadalo by to stejné.

K žádosti, aby jí Karel půjčil vůz, ji vedl nejasný pocit, že by měla přijet do Borové jinak než před deseti lety. Aby ji

príliš rýchle nezaskočily vzpomínky, ktoré časem navyč ztrácejú na presnosti, strčila do dverí a stála na mäkkém červeném koberci. Zľava, kde bol vchod do výcepu, se ozýval páteční halas. Vpravo, za pultem z moreného dubu, sedela asi padesátiletá žena a s upjatým soustředéním pletia. Když uvidela Hanu, jehlice přestaly cvakat. Zvedavé přejela návštěvníci pohledem, a když jí padla do oka cestovní kabely, zajelo pletení do přihrádky. A zvědavost vystřídal výraz služební důležitosti, jaký je vlastní snad všem lidem na druhé strane pultu, prepážky nebo za sklem. Vy něco potřebujete a oni vám to mohou, nebo nemusejí poskytnout. Ta miniaturní dávka moci působí jako jed.

„Prosila bych pokoj," řekla Hana na zkoušku.

„Jednolůžkový?" povytáhla madam obočí.

„Ano."

„Ale u nás jednolůžkové nemáme," zaharašilo to jako ve vykotlaném mlýnku.

„Dejte mi tedy dvoulůžkový."

„Na jednu noc?"

„Možná na tři. Ještě nevím. Není to teď jedno?"

„Taky míváme o svátcích nával," urazila se nad provinciálním cejchem recepční a přistrčila k Haně sešit a tužku.

„Zapíšte se."

Když Hana zapsala všechny údaje, posunula beze slova přes pult občanský průkaz, a když dostala klíč, řekla nahlas: „Děkuju," a zamířila ke schodom.

Když si Bartoška přehodil kosili a sako, bubnovaly na okenní rímse dešťové kapky jako ragtime band. Okolní lesy často přitahují bouře. Pro Bartošku to ovšem znamenalo ještě vyménit si boty. K smrti rád nosil semišky a vlastní jiné střevíce si nekupoval, do nepohody nosil služební boty. Toseví, že byly v botníku nejdál a jako boty nemilované se poťouchle mstily. Hned napoprve rupla tkanička. Vždycky se divil, s jakou zákonitostí malé smůly parazitují na velkých inalérech. Pretrhne se tkanička, vypadne šroubek z kliky, praskne voda, vždycky, když má člověk plnou hlavu daleko větších starostí.

Dešťové mraky postupovaly pevně jako vozová hradba a prinutily Bartošku manévrovat mezi kalužemi. Vzpomínka, kterou venoval dvěma výtržníkom, a nutnost nechat

Královi služební vůz, jejich dalšímu osudu moc ružových vyhlídek nepridala. Rozhodné ne tomu, který už bezpečné sedel za katrem.

Před hotelem zatím nestálo žádné auto s cizí poznávací značkou, zato uvnitř už svítila tlumená světla za dveřmi baru.

Když setřásl z bundy vodu a dlaněmi si otřel vlasy na skráních, vyhledal očima Maxe. Barman z narudlého osvětlení, kde se blyštěly mixovací sady a pochybné, jako přestárle animírky, krášlily kout dávno vypité láhve od bourbonu, williamsky a „Ballantine whisky“, vyplul jako panáček na loutkové scéně.

„Dobry večer,“ uklonil se.

„Dobry, Maxi,“ odpověděl Bartoška a vytáhl se na vysokou stoličku.

„Na skleničku?“ zeptal se Max.

„Taky.“

Max povytáhl chápavé obočí.

„Mužu sloužit jako obvykle?“

„Bohužel.“

Zatímco Max protřepával v šejkru pár kapek koňaku se záhadným ředidlem, klouzal Bartoška očima po zšefelé místnosti. Tmavé vykladaný strop, tmavé ostění a po pravé strane rada boxu. Prostředkem šest stolků s bílými ubrusy, zatím prázdných. Boxy byly vysoké, takže drevené pažení dokonale zakrývalo výhled, a pokud odněkud nestoupal kour, nedalo se ani poznat, jestli tam někdo vubec sedí. Bartoška kývl na Maxe.

„Něco zajímavého?“

„Ani bych neřek,“ potichu a se sotva znatelným pohybem rtů odpověděl Max. „Snad třetí box zleva. Nákej ředitel, - takovej ten šest táců na dlaň, a sekretárka - šestky.“

„Jak to víte?“

„Pf. Mají třetí láhev sklepmistra, každý dva koňaky a dvě kafe. Ta holka už je jako prut a pořád brebentí. Státem placenej vejlet.“

„Odkdy jste tak citlivej?“

„Máte pravdu, o co jde. Když jste zrušili bordely.“

„Vám to vadí?“

„Vadí nevadí. Svoje si má člověk užít za své peníze a ve svém čase.“

„Jinak nie?"

„Rek bych, že všechno podle zaběhnutýho rádu. Skoro samí místní."

Bartoška zaznamenal spokojený tón v Maxově hlase. Místní zřejmě vědí, jak na to. Ve smokingu, sprošedivělými vlnitými vlasy a jemnýma štíhlýma rukama vypadal Max tak vznešené, jako by ho vystrihli z alba dedičných hrabat. Protože ho však rodné mesto Mukačevo vybavilo jinou niatefštinou, nakladal s českým jazykem tak, že prvotní dojem vzal rychle za své.

„Kdo je dnes v recepci?" zeptal se Bartoška.

„Ted Jirmalová. Na noc ji vystřídá Vaněček."

„Drž mi v tom návalu židli," popleskal Bartoška červený potah stoličky a zamířil ke d verím.

„Jako dycky, šéfe," doprovázela ho Maxova slova už na odchodu.

Recepční Jirmalová patrila k ženám, pred nimiž Bartoška neměl úctu. Zlatnícky krám, který si na sebe dokázala navésit, ho dráždil jako vizitka rodu „bývalých" (bývalá pani lékárníková, bývalá radová, bývalá vrchní pokladníkovi). Jirmalová nadto měla další hřích. Neuvedomovala si, že nenávratné ztracený čas mladí lze vykompenzovat jen včas nalezenou moudrostí. Rozčilené na Bartošku zamžikala.

„Něco je v nepořádku?" zeptala se tíaslavé. Pár péték v kapse plášte jako úplatek, že nezkoumala legitimní svazky hostí, začínalo nepříjemné hrát.

„Normální zvědavost," fekl Bartoška. „Půjčíte mi knihu?"

Pokud v ní na chvíli zaplála nadeje, že se tomuto činu vyhne, rychle zhasla. Nefekla nie, jen poslepu sáhla pod drevenou desku a položila pred Bartošku knihu hostí, jako by to bylo album nejcennějších známek.

Max měl pravdu, v hotelu bylo na dnešek zapsáno sedm osob: Zdeněk Štír, nákupčí Mototechny, Vladimír Forst s manželkou (nejspíš dovolená), inženýr Ladislav Brock, Centrotex, Michal Ružička, dulní správa Sokolov, Jarmila Pokorná, bytem tamtéž (očividné ona shoda šestek), a Hana Preissová z Prahy.

Vyčkávavé si podržel u posledního jména prst. Když vyloučí ty čtyři, co mu hrají do páru, nemůže pražská výletnice doplnit další duo? pomyslel si, ale s určitým

pocitem viny ten nápad ihned zapudil. Přesto buldok v něm zvítězil.

„Co je tohle za dámu?“ natočil knihu k Jirmalové, aby viděla, o které jméno mu jde.

„Co. Slečinka z Prahy.“

„Mladá?“

„Nijak zvlášť. Něco pod třicet.“

„Na jak dlouho si objednala pokoj?“

„Neráčila se vyjádřit přesně.“

„Jak to myslíte?“

„Povídala, že mi to snad může být jedno. Něco v tom smyslu. Samosebou, že nával j ako v Alcronu tu nikdy nemáme.“

„Nezměnila se, proč je tady?“

„Nevedú s nikým zbytečné řeči.“

Bartoška věděl, že pravý opak je pravda, a proto si snadno vyložil, že poslední návštěvnice musela něčím pani Jirmalovou nadzvednout. Bňhví, možná to byla jen bezprostřednost, která se stáva druhou přirozeností lidem nuceným žít v davu.

„Nikdo další nemá zamluvený pokoj?“

Jirmalová se zatvářila zamyslené.

„Jo, má.“

„Kdo?“

„Počkejte ... ten už tu párkrát byl. . . to jméno si pamatuju. Nemec je to.“

Povytáhla zásuvku a začala se přehrabovat v lístcích, které zřejmě měly nahradit úřední objednávky, přehled služeb i fádnuou evidenci faktúr. Bartoška byl rád, že není revizor.

„Dyť po vídam . . . Schmidt...“

„Jak to, že o tom nevím?“

„Nevíte?“

„To bych vás tu nezpovídal.“

„Vyřizoval to Vaněček. Myslela jsem, že vám dal vědět,“ zatvářila se urazené.

„Dobrá,“ vzdychl popuzené. „Příště by bylo vhodné nezaspat.“

„Já to vyřídím.“

Bartoška si dopřál malou pauzu a pak řekl: „Byl bych vám zavázán.“

A vyklidil bojiště. Vrátil se na svou stoličku k Maxovi s praním, aby se proboha něco delo.

Brzy byl od osudu vyslyšen.

Když houpacími dveřmi prosia štíhla dívka s vysoko zvednutou hlavičkou, ostrihanou nakrátko j ako Johanka z Arku, posílal do horoucích pekel skutečnost, že tu sedí j ako profesionál. Tázavé se podíval na Maxe. Max našpulil rty a zakýval hlavou: Neznám. Prima. Dívka udělala Bartoškovi radost. Vybrala si třetí stolek od barového pultu, takže na ni dobře videl, a zároveň neprasklo, že na ni civí. Nazlátlá plet', medové oči, médéná čupřina, jednolitost daleko vzrušivější než souhra protikladu.

„Maxi, ještě jednou," postrčil poslepu skleničku k barmanovi.

Sledoval dívku, jak si v kline prehrabuje kabelku, pak si ji oprela o hranu stolu, aby do ní líp videla, na stole se objevila krabička cigaret, osirelá. Štěstí je vlastnost, a tak klikaf Bartoška mohl sklouznout se stoličky a škrtnout vlastním zapalovačem.

Zvedla hlavu.

„Díky," řekla překvapené. Roztržité zaklapla kabelku, a čas, který potřebovala k tomu, aby si připravila cigaretu, se Bartoškovi náramně hodil. Bez prutahů zabral volnou židli.

„Zdržují, vidte," usmála se omluvně.

Když konečné plamínek splnil své poslaní a dívka zdvorilě kývla hlavou, zeptal se:

„Hodné koufíte?"

„Proč?" Medové oči se rozšířily, obočí zvedavé vyjelo.

„Já jenom, že bych tu zůstal, aby vám nechyběl oheň."

„Víte tak jisté, že mi chybí?"

' Usmála se. Máš vyhráno, hochu. Můžeš kývnout na Maxe, aby ti skleničku poslal sem a přidal k ní dvojče. A taky se mužeš představit. Představil se. Její jméno znal, ale neměl nie proti tomu, slyšet je znovu.

„Když člověk nemôže něco najít, neznamená to ještě, že tu věc doopravdy nemá."

„Véc?"

„Nejenom věc."

„Co ještě?"

„Všechno, co jsme si zvykli privlastňovat"

„Myslíte říkat moje? Jako moje láska, moje trápení, moje radost, moje odvaha . . ."

„Můj strach ...“

„Strach? Proč strach?“ Zkoumavé se na ni podíval. Až dosud byl přesvědčen, že jí při tom slovním ping-pongu oči jiskří, že bez zábran přijala jeho hru.

„Jen aby byl výčet úplný,“ uklidnila ho.

„To jsem rád. Už jsem se lekl, že před něčím utíkáte.“

„Spíš naopak.“

„Nerozumím.“

„Proč byste musel rozumět?“

Měla pravdu. Kdyby mu dal někdo na vybranou, přestal by klást další otázky a jen by se díval. Anebo mluvil hlouposti, jaké ještě snad docela nezapomněl.

„Možná že jsem zvědavější než jiní.“

„Jste zdejší?“

„Devět let se mezi ně počítám.“

„Škoda, že ne deset.“

„Jeden rok hraje takovou roli?“

„Prosím?“

Bartoška si všiml, že Hanin pohled se odklonil a uprel kamsi za něj. Znervóznelo ho to, ale nemohl se otočit, aby směr jejího pohledu vystopoval. Bedlivě sledoval alespoň její výraz ve tváři. Mohl přísahat, že v něm nevidí nic než překvapení.

„Už zase?“ zavrtěla hlavou Hana a pretrhla tak předchozí nit.

„Copak?“ zeptal se Bartoška.

Pokrčila lehce rameny. „Jenom by člověk neveril, co dokáže náhoda. Toho cizince v recepci vidím dnes po-druhé.“

Bartoška zbystril pozornost. Otočil se, prohlédl si ná-vštevnicka a pochybovačně se zeptal:

„Jak můžete vědět, že je to cizinec?“

S nelíčeným překvapením se k nemu vrátila očima.

„Vždyť fíká, že ho vidím podruhé,“ nechápala jeho tón.

„Všimla jsem si spíš vozu než majitele.“

„Jaký je ten vůz?“

„Značku na mně nechtějte. Rozeznám škodovku od volný, ale všechny další vozy jsou pro mě v kategorii ostatní. Jenomže ten jeho měl vlastní barvu. Byl rezatý jako liška.“

„A kdeže jste ho viděla?“

„Na tom přece nezáleží. Nejsem u výsledku. Nebo jsem?“

„Proč vás to napadlo?"

„Za tolik zájmu přece jinak ten pán nestojí," podotkla **presvedčené**.

„Možná máte pravdu," vycouval Bartoška.

V tu chvíli se u stolu objevil číšník. Bartoška rychle dopil **zbytek** koňaku a prázdnou sklenku předvedl číšníkovi v domnění, že se obsluha hodlá tak vzorně starat o jejich blaho, ale číšník sklenku popadl, neobratně s ní máchnul za sebe a myslel si, že šeptá, když Bartoškoví říkal: „Máte v kanceláři telefon, soudruhu poručíku."

A bylo to. Jako když dosedneš holým zadkem na vochli.

Hana zůstala s očima dokorán a Bartoškoví taky chvíli trvalo, než nabral dech. Nakonec se osvobozené uchechtl a jako brankár, když se mu za zády houpá míč v síti, odevzdaně pokrčil rameny a omluvil se: „Odpusťte . . . neutečete mi?"

Věřil, že neuteče. Pro nejbližších deset minut má o čem přemýšlet.

Vyšel dvěma pro personál do provozních místností. V kanceláři na něho čekal příslušník hlídky nadpraporčík Vydra.

„Všecko v pořádku, soudruhu poručíku," hlásil. „Dovedli jsme ho málem do postele."

„Čas na spaní by byl," spokojeně souhlasil Bartoška. „Zatím díky, můžete jít."

„Ráno se mu povесím na paty zase já?"

„Bude to nejlepší, už se znáte," zašklebil se Bartoška.

Vydra vtip ocenil a horlivě pritakal.

„Jak vlastní boty."

Rozloučili se a poručík se vrátil do barové místnosti.

Dívka byla pryč.

Kdy ty budeš mít jistotu, že se vyznáš v ženách! Že dívčin náhlý odchod spojuje s tím, že i Schmidt šel na kuté, si uvedomil současně s povinností zaplatit.

„Maxi!"

Kdyby byl poručík Bartoška ve chvíli, kdy mu zazvonil budík, vubec tušil, co ho pro ten den čeká, ani zdaleka by byl nezkoumal své nitro. Byl by pokladal své momentální pocity za čirou malichernost a podle dobrého zvyku by je zahnal s první cigaretou. Bolela ho hlava a kolem žalúdku se mu držel pocit, jako když měl ve škole dostat poznámku. Od dob, kdy se rozešel s Olgou (pozor, buď přesný - kdy té nechala), se mu tenhle pocit mockrát neopakoval. Aby si ani dnes nepripustil, že jej snad třeba jenzčásti způsobila Hana, zarputile spustil holičí strojek a vypadalo to, že si co nevidět rozedře kúži. Když varil v konvici vodu na kávu, oparil se, a když se snažil zarudlý ukazovák potřít bílkem, jak ho to učila márna, samozřejmě se vajíčko rozplácló celé na podlaze. Bežné byl obratný, ale dnes jako by se všechno proti nemu spiklo. Když bolestné překonal ranní přípravy, vypravil se do kanceláře.

Vzhledem k Schmidtové návštěvě měl službu Jaroslav Král a Evin stůl zel prázdnotou. Obyčejní lidé mají v sobotu volno.

Když Bartoška vstoupil, Král ho halasné uvítal.

„Dobré jitro vinšuju. Vyspal ses do ružová?“

„Na sobotu je to chabý vtip,“ zavrčel Bartoška.

„Já jenom vycházím z vlastní situace.“

„Já vím, já vím,“ trochu si vzdychl Bartoška. „Dal sis aspoň dvacet?“

„Jo, to dal. Byl klid. Co naše Lucinka?“

„Znáš Vydru. Div že se ještě nedíval klíčovou dírkou, jak si Schmidt natahuje pyžamo.“

„Desná horlivost. Já bych se koukal, leda kdyby si tam svlíkal nějakou Karkulku.“

Podivné pichnutí. „Kuš,“ vyjel Bartoška.

„Co jsem řek?“

„Nie,“ vzdal se vysvětlení Bartoška. Chvíli si pohrával s myšlenkou, že bude mít duvod večer znovu svou společnici vyhledat, ale pak nápad škrti.

„Vrhač nožů už se vyspal?“ zeptal se vecně.

„Je i po snídani.“

„Takže není proč ztrácet čas. Dej ho přivést.“

Bůhví co ho žere, pomyslel si Král, ale protože vůbec nej lepší medikament na blíže nepojmenované chmury je činnost, byl i se zadržným mládencem obratem zpátky.

„Posaďte se,“ zahučel Bartoška nepřívětivě a prohlédl si svůj protějšek zblízka.

Průhledné oči se na neho bezvýrazně upřely. Noc ve včzení hochovi neprisadala. Jednodenní chmýří jen zdôraznilo, že k mužnosti má jeho nositel ještě daleko. Právě proto pokladal Bartoška skoro za nevhodné mu dál vykat.

„Jestlipak ti za noc prošlo hlavou, cos vyved?“ zeptal se.

„Co. Chránil jsem vlastní kúži.“

Bartoška se uchechtl. „Chceš říct, žes jednal v sebe-obrané?“

„Presné tak.“

„Ale nemyslíš to vážne, že ne?“ zavrtél udivené hlavou Bartoška.

„Jak jinak.“

„Pokud si pamatuju, tys byl kdovíkde, když mé tvuj kamoš u kulečníku napadl.“

„No jo, ale potom.“

„Kdy potom?“

„Když jste s ním zamet.“

Bartoška nedokázal potlačit úsmev. „Jestli jsem zamet s tvým kámošem, porad jsem se ani na délku tága nedotkl lebe.“

„No a? V rejži byl kamoš, to je stejný.“

„Skvelá soudržnost,“ ocenil jedovaté Bartoška a v duchu zalitoval, že se tato vlastnost nenapřela jiným směrem. „Tys ho v rejži nenechal, ale zustal jsi v ní sám.“

„To je riziko.“

„Říkáš to nějak zkušéné.“

„Vím svý.“

Podlé záznamu už Bartoška védél, že zadržný - Pavel Jireš, toho času závozník u národního podniku Pražské sodovkárny, bytem - podle občanského průkazu - v Praze 7, U pivovaru 6 - menil od svých patnácti let už pětkrát zaměstnaní. Razítka, jejichž data měla mezi sebou vždy značnou vůli, hovorila o tom, že nejmérté rok byl Pavel Jireš v učebním pomeru, ale pak měli tu čest téšit se jeho službami například v Tomosu, v nemocnici na Karlove a v Zelenině-ovoci. Ale jak vidét, ani lepení plakátů, ani rozvoz zeleniny

ho dokonale neuspokojily. Anebo spíš neuspokojil on běžný provoz. Ten druhý výtečník, který prozatím zmizel, nebude z jiného tésta.

„Kdo je ten **tvoj** zlatej kamoš?" zeptal se Bartoška na ostro.

„Velkej Medvéd."

„Čože?"

„Povídám, ne?"

„Pozor, neplet' si tuhle místnost se zapadákem, kde se scházíte. Chci vědět, jak se jmenuje."

„Nevím."

„Chceš říct, že vubec neznáš jeho jméno?"

„Ne."

„Na to ti neskočím. Když se chcete sejít, nikdy se nepotřebujete předem domluvit?"

„Černej totem se schází nejmíň každou stredu. To je pravidlo."

„Černý totem, to je krásny název. A kde že se tahle parta schází?"

„Černej totem to ví."

„Ale já to nevím a ptám se."

„Čmuchejte si sám."

„Díky za radu. Ale moc si neprospěješ. Kdo všechno je v parte?"

„Bruno, Škeble - mám fikat dál?" poťouchle sypal kluk přezdívky.

„Ani ne -" protáhl Bartoška s netajenou irónií. „Na výlet se vydal Černý totem v plném obsazení?"

„Jako dycky," okouzlen předchozím vítězstvím, dal se obalamutit Jireš. Teprve pak si uvedomil, že prestrelil.

„Kde jsou ostatní?" vybafl Bartoška.

„Nevím."

„Kolik je vás tu na čundru?"

„Jen já a Golem."

„Jakej Golem?"

„Přece jsem říkal."

„Říkal jsi Medvéd."

„Splet jsem se. Tak se jmenoval, než jsme se založili."

„A kdo je tu s vámi?"

„Jen my dva."

„Nelži," zvedl hlas Bartoška. Nevím, neznám, tvrzení

opaku. Jak obehnaná písnička. Někdy se divil, kde na tuhle rozehrávku bere trpělivost. A přitom vždycky, když se podaří zadržet správného viníka, je otázkou právě jen trpělivosti, kdy se nevím a neznám zmení v přesné údaje a fakta. Mít před sebou hříšníka s poněkud větší chápavostí, určité by mu toto přesvědčení alespoň zkusmo předestrel. Ale tady nezbývalo než se zaťatými zuby pokračovat. U chystal se.

Zazvonil telefon.

„Slyším -“ ohlásil se Bartoška.

Kluk se zajmem sledoval, jak jeho protějšek stále křečovitěji svírá sluchátko a prsty levé ruky nervózně bubnuje do stolu. Trhla bída na kozáka, poťouchle se zaradoval a ze srdce to Bartoškovi přál.

Poručíkovi záblesk jeho průhledných očí neunikl.

„Ovšem. Díky,“ řekl tvrdě do telefonu a gestem, které bylo jednoznačné, doprovodil rozkaz: „Odvést!“

Príslušník vykročil, aby pomohl Jirešovi zvednout se ze /idle, ale ten se cukal.

„Nechci žádný vodklady.“

„Pryč s ním! Rýchle,“ zasyčel netrpělivé Bartoška, a sotva za výtržníkem zapadly dveře, streť se očima s nechápavým pohledem Jaroslava Krále.

„Malér. Schmidt je po smrti,“ řekl tise.

Minutá mlčení, a pak nevěřící:

„Ne...“

Bartoška odvrátil hlavu a s pevné sevřenými rty se /ahleděl z okna. Slunce premenilo hroty ozdobné mříže na protějším chodníku v radu loučí.

„Co se mu stalo?“ dolehl k nemu rozmazané j ako signál v mlze Králův hlas.

„Našli ho před chvíli v Bažantnici. S nožem mezi zebry.“

„Kde se tam vzal? Vydra přece . . .“

„Práve,“ řekl Bartoška pridusené. Pociťl něco jako /klamání. Stala se chyba. Neměl chyby rád.

„Pôjd, nemáme čas,“ vyzval Krále.

Ráno bylo jako z mléčného skla. Okolní hory vydechova-ly včerejší bouřku a přiklopily mesto bílým čepcem lehké mihy. Listy kaštanů ještě neoschly a zbytky okvětí na lístku na nich ležely jako rozcupované zbytky obvazu. Holé svíce

se zakrnělými náznaky plodu vypadaly naivně jako čtrnáctileté holky. Hodiny na veži oznámily čas a jejich hlas se v oparu nesl rozmarně jako hlas vysokého zvonu.

Hana si dala k snídani čaj s rohlíky a medem, navrch kávu. Ke kávě patří noviny. Vzala si místní vydání Průboje a se zajmem se začetla do stránky s inzeráty. Hledáme, přijmeme ... V celém okrese byla spousta volných míst, inzeráty tištěné tučně napovídaly, jak zoufale podnik pracovníky hledá. Premyslela, co tu asi před deseti lety chtěl dělat otec. Výhodné platové podmínky, tuzemská i zahraniční rekreace . . . Co ho lákalo? Ubytování svobodným ihned, zájemcum s rodinami do roka . . . Jakou měl vlastní možnost zavolat rodinu tenkrát k sobě? Před deseti lety byla podstatně jiná situace. Míst možná stejné, ale podmínky se lišily, především bytové.

Zaplatila a vyšla na ulici. Měla za to, že v tak malém městě se za světla nemusí hned začít vyptávat na ulici, která se jmenuje Přípotoční. Jednak si byla jista, že bude-li se držet některých topografických znaku, musí na ni přijít hladce, jednak si byla vědoma toho, že kdo nepatří k místním, vzbudí i tak dostatek pozornosti. Nestála o ni. Alespoň ne předčasné. Rozhlédla se nahoru i dolu náměstím. Nalevo se ulice zvedaly do vršku a terasovité seřazené štíty domů koncily v husté jednolitě zeleni, z níž jen na vrcholku svítila okna srubové restaurace. Když se podívala doprava, objevil se podobný obraz s tím rozdílem, že místo štítu se trojnásobně pod sebou rděly napité tašky střech. Voda může být jen v údolí. Vykročila tedy po náměstí doprava. První ulici zamířila až k domkům, které na sebe byly nalepené jako dvě rady mléčných zubů, které začínají vypadávat. Natlačily se mezi ně ozdobné záhradky a s nimi pominul rád, rovná ulice se ztratila a místo ni se objevila síť uliček tak náhodná, jako je kresba na popraskaném skle. Dvakrát Hana narazila přímo na plot a musela se vrátit, ale pak přece jen uslyšela jez. Mezi bfehy s vysokou trávou běžela po kameni voda a v jednom místě padala o metr níž. Od brehu k brehu trojí rozpažení, a toho rámusu! Vzpomněla si na pražské jezy. Obrovská šíře peřejí, rozplývající se do kruhu jako velké zoubkování, zůstává spíš optickým vjemem i s loďkami milenců, které se zdržují v úctivé vzdálenosti, a rybářů, kteří sedí tise a bez hnutí, a drobnými tečkami kachen a racků. Jen

na Kampé, v tichu sevřeném korunami kaštanů, voda opravdu šumí. Majestátně šumí. Ale tenhle čurek? Halasí drze, aby ho snad někdo nepfehlédl. Sebrala kamínek a hodila jej do zpénené vody. Ani nebylo vidět, jak žbluňkl. Otočila se od jezu k plotu, který obklopoval záhradu s jednopatrovým šedivým domkem. Ze všech sil se snažila v paměti oživit podrobnosti. Tady bydlela matčina přítelkyně.

Přítelkyně? Když přijely otci na pohřeb, poskytla jim Anežka Koránová nocleh. Nejen nocleh. Hlídala i čtyři ne j menší deti, když Hana s maminkou jako v strašidelném **snu** marné měřily cestu od nemocnice k márnici, ale nikde jim nemohli vydat otcovo telo. Až jí přeběhl mráz po zádech, když si znovu pfiipomněla ledové oči vrchní sestry. A batyše v černém habitu a s bílým tvrdým čepcem na hlavě ji ^{ve} snech ještě dlouho desila. Určité jim tenkrát neřekla vscechno, a co jim řekla, nemusela být úplná pravda. A pani Koránová jen matku konejšila. V ten tichý hlas, který se linul pokojem, Hana verila. Po letech spoléhala na paměť a vzpomínky. Obojí zkusí zburcovat.

Jen vteřinu zaváhal prst u černého zvonku.

Bartoška měl chuť rozbéhnout se do Bažantnice sám. Nepatril k lidem, kteří si autem dojedou i za roh pro basu piv. Auto mu sloužilo odjakživa k potěše, za volantem nechtěl spěchat, což je jiné než těšit se z rychlosti, a už nejmíň snášel, když se do auta muselo naskládat kdejaké /ameřovací náčiní, foťák, daktyloskop, případné chlupaté /víre se svým pánem.

Nacpal se vedle řidiče a všechny své averze měl na čele.

„Jedem, šéfe?“ ujistil se Král, že mohou vyrazit.

„Budu ti moc zavázanej,“ přikývl Bartoška. Oči mu sklouzly k hodinkám. Devět. Kdoví odkdy tam ten mrtvý leží, a Vydra od šesti paráduje v hotelu a určité mu závidí dlouhý spánek. Chudák. Chudáci oba. Tupé zíral před sebe **na** hrbolatou cestu a nesnažil se rozjímat. Počká si, až uvidí. A pak, až uvidí, přijde snad i nějaké vnuknutí.

Dlažební kôstky přešly v kousek asfaltové okresky a pak do prašného úvozu k Bažantnici. Hned zkraje uprostřed svažité louky byl ostrůvek hlohu, trnek a ořeší, jako by se právě nad tímhle kouskem země před několikerou desítkou

let ruka páně starecký zatiásla a vysypala celou hrst semen. Bažantnice byl vlastně les o kus dál, na druhém konci louky, ale sem do remízku se bažanti schovávali, když je překvapili sekáči. A na louce měli také spoustu hnízd. Sotva Bartoška vylezl z auta, videl: Na dvacet chlapu v zelených pumpkách a téměř stejný počet psu mu statečně zašlapávalo stopy.

„Co se to tu deje?“ zařval jednak ze zoufalství, jednak aby prehlušil štekot psů.

„Soudruhu poručíku, támhle ...“ přihlásil sej ako mluvčí a ukázal k slze trnovníků podsaditý padesátník s plešatou hlavou, kterou si co chvíli přejížděl kapesníkem, ale s tvářemi červenými jako lesnícky adjunkt a se zuby, že by mu je musel závidět každý trumpetista.

„Hoši!“ máchl Bartoška rukou jako na povel, a Jaroslav Král a za ním fotograf s odborníkem na otisky vykročili husím pochodem k místu, kde stál na varte předseda místního Dobrovolného mysliveckého sdružení Temnií ka, pfezdívkou Fort. Nikdo už si jeho puvodní jméno nepamatoval, protože od dob, kdy se do městečka příženil, a to do lesácké rodiny, ač sám běloručka a úředník každým coulem, jeho fortelná žena a tchán měli takový vliv, že osm hodin denně a pět dnu v týdnu působil jako plánovač v podniku Brzdy, ale zbytek chodil v zeleném obleku a s kloboukem se sojčím perem a na dvore se probíhaly tři rasy psu a čísla i starosti plánovače zůstávaly v píchačkách před vrátnicí. Ven vycházel „foťt“. Když Bartoška za skupinou techniku křikl: „Hezky podlé foršriftu!“, Král odhoukl: „Co se bojíš!“

A Bartoška se nadechl, aby zbytek myslivecké stráže donútil přesunout se na prašnou cestu. Seřadili se jako mazáci, takže je měl hezky před sebou. Temnička si nenechal vyfouknout roli předáka. Vystoupil o krok dopředu, aby ho Bartoška nepřehlédl.

„Jsem samý uši,“ vyzval Bartoška nedočkavce, zašmátral po kapsách a zapálil si cigaretu. Slunce začínalo po bouřce prát, škrtl ho límeček u košile. Rozepjal si jej a popotáhl uzal na kravate. Trochu rozkročen a s rukou v levé kapse byl pfipraven poslouchat.

„Já jsem Temnička, a jestli dovolíte, pane poručíku, začnú od začátku.“

„Byl bych skoro nejradši,“ usmál se povzbudivé Bartoš-

ka, i když bylo jasné, že by rád věděl, jestli si pod stejným pojmem představují oba přibližné totéž.

„Jezevci budou zejtra sekát louku. Asi vám nemusím dvakrát vysvětlovat, jak při tom zárvou bažantí hnízda. Řekli jsme si, jako my myslivci, že dneska seberem vajíčka. Ráno jsme se sešli a všechno vypadalo na jedničku. Povídám, zdalo se, že v poledne jsme krásně hotovi a zasloužíme si po /cjdlíku. Malér začal, když na náměstí dorazil Nečas. Čuba se mu hárá a všichni psi z ní byli jako na trní. Trochu jsme se dohadovali, jestli jako Nečas nemá jít s čubou domu, ale pak někdo řek, že jsou stejné všichni na vodítkách, takže co. Vyrázili jsme támhle odshora," otočil se Temnička a ukázal **na** horní cíp louky. „Čím víc jsme se blížili tuhle k remízku, psi čím dál víc vyváděli. Nečas šel s tou svou čubou prostředkem, takže jsme si mysleli, je to čuba, tím to končí.

Ale pak můj pes vyrazil, div mi neutrh šnůru. Pro ostatní **to** bylo jako povel, hnali se tam taky, a za chvíli jsme to všichni videli."

„Co?"

„Toho mrtvého přece."

„A nenapadlo vás nikoho, že takový snem na místě činu je **trochu** trhlý podnik?"

„Nojo, to se ví, že napadlo. Ale v tom prvním momente člověk nepřemejšlí. Zvědavost je hrozná. Pak jsme se samosebou honem stáhli na silnici, aby se neporušily stopy."

„Pekné děkuju, neporušily," odušil Bartoška. „Víte, kdo **to** je?"

„Myslíte jako ten chudák?"

„Presné."

„Já ho neznám. Ale támhle Horyna povídal něco o tom, že snad je někdy příbuznej."

„Dost neobvyklé," zahučel Bartoška.

„Čože?" přeptal se Temnička.

„Nie, nie," máchl rukou Bartoška. „Nápadného jste nepozorovali nie? Nebyla tráva sešlapaná, nenarazili jste na nějakou vecičku, kterou mohl někdo ztratit?"

„Jako vrah?" chápavě vytřeštil oči Temnička.

„Treba. Když se hledají vajíčka, musí se přece dôkladné rozhrnovat tráva a opatrně šlapat, co?"

„To jo, to musí. Chlapi, nepřišlo vám pod ruku něco lakového divného, jak tu říká pan poručík?" obrátil se

k vyrovnané radě. Ozvalo se však jenom zamítavé mručení a Temnička je přetlumočil: „Tak ne.“

„Dobrá, zatím děkuju. Počkejte tady, až se podívám k remízku, a pak uvidíme, jestli mi ještě můžete něco říct.“

Tráva byla dosud plná rosy a tak strašně voněla životem, že Bartoška jen nerád vlekl nohy k místu, kde ho čekal obraz smrti.

Mrtvý uprostřed červnové louky, to byl špatný vtíp. Ležel uprostřed modrých vlčinců, oči měl nepřiměřeně velké, protože je v umírání strachy či údivem vytěštil. Tmavé vlasy, mírně zvlněné, byly mokré od rosy a přilply se k hlavě v ulíznutých pramenech, z prsou mu trčela stříška nože a od ní se táhl zaschlý proud krve. Bartoška vztekle zařal zuby. Dlouho ještě nebude tak starý, aby mohl počítat s profesionální otrlostí, která je možná moudrostí, možná jen vyschnutím těch nejtenčích vlasečnic, v kterých lidé, kteří se mušejí setkávat s utrpením a neštěstím člověka, nosí své zásoby citu. Měl rád lidi a rozdával si je trochu zjednodušené (pozůstatek z pohádek, kdy se všechno dělí na dobro a zlo), ale vždycky, vždycky znovu ho zaskočil fakt zmaru. Muž, který ve světlém flaušovém obleku ležel v trávě bez života, ještě včera šel za nějakým cílem, holil se, jedl a česal, pil - a teď tu leží, a přilákaný pachem smrti, krouží kolem mouchy a mravenčí putují po mrtvém tele sem a tam za svým živoucím cílem.

S rukama vraženýma do kapes vydržel ještě chvíli se dívat, a když se ujistil, že za sebe tu víc udělat nemůže, kývl na Krále a s ulehčením odtamtud vypadl. Slunce se žhavilo do běla, a když se fotograf skláněl nad ležícím tělem, skoro nebylo vidět bliknutí blesku.

Bartoška se zastavil u tise čekajících mužů myslivecké stráže a stiskl Temnickovi ruku.

„Zatím díky. Později vás zavoláme, řeknete nám to ještě jednou do protokolu. Teď všichni domu.“

„A co vajíčka? Jezevci budou zejtra sekat.“

„Nebudou. Tady ne.“

Vyrazil a slyšel, jak si Temnička bručí pod nos.

„To jsou mi věci.“

Trvalo hezky dlouho, než se dveře otevřely, ale otevřely se **přece**. Ven vyšel obr v gatích nad kotníky, s košííí rozepjatou skoro do pasu, s rukama jako lopaty a huňatým knírem.

Hana lapia po dechu.

„Dobrý den," pozdravila trochu příškrčené.

„Co chcete?" neobtěžoval se muž slušné odpovědět.

„Hledám pani Koránovou."

„Co jí chcete," zafunel.

Marné se snažila upamatovat, že by tohoto zvláštního člověka videla před deseti lety.

„Je doma?" zahrála aut.

„Jo." Hora se natočila do prítmí siné a houkla. „Ando, nějaká ženská té tu hledá."

Zvědavost se mu vrazila do nohou a zůstal třet přímo na prahu. Anežka Koránová ho musela dloubnout, aby se dostala ven. „Uhni," zahučela a s rukama zamotanýma do zástery, kam si je utírala, vyšla na zápraží.

„Dobrý den," zopakovala Hana.

„Dobrý den," prikývla Koránová. Byla to žena kolem šedesátky, trochu nahrbená, ruce teď, když pustily zásteru, visely unavené podél tela.

„Já jsem Preissová," řekla Hana. „Maminka -"

„Vždyť jsem si říkala, koho mi připomínáte," sklouzlo Koránové ze rtu, jako by slova byla pírkem. „**Márie** . .." Muž **vedie** ní zachrčel, pírkem se vzneslo, stála tu zatrpkla, napohled zakríknutá nevlídná žena.

„A co byste ráda?" zeptala se Hany.

Je to těžší, než sis myslela, napadlo Hanu a snažila se spolknout chuchvalec, který ji dusil.

„Maminka je nemocná. Chtěla jsem - pamatujete si, jak **jsme** tu byly kvůli otci?"

Koránové světlo v očích. Byl to jen prelud? Ale vzápětí - tentokrát beze slova - se ramenem napřela do překážky ve dveřích a zvala Hanu dál. „Pojďte."

Muž se chystal, že vejde jako tretí, ale Koránová ho zarazila.

„Tebe nepotřebuji. **Jdi** poklidit králíkům."

Hana čekala, že se vzepře, ale muž celkem bez řečí udělal čelem vzad a zamířil ke kúlné. Pantofle za ním rozmrzele zamlaskaly.

Koránová šla napřed. Vedia Hanu do dlouhé síně, odkud ústilo úzké drevené schodište do prvního pátra a kde už nebylo nie vie než paterý dvere. V každých vézel klíč a Hanu mimoděk napadlo, jestli se na noc všechny zamykají. Skoro by hádala, že ano. Koránová otevřela ty přímo proti vchodu.

„Musíme přes kuchýň. Někoukejte na to, jak to vypadá. Není nám dvacet," podotkla útočné.

Já zas nej sem sociální pracovnice, měla na jazyku Hana, ale pro jistotu se zatvářila jako beránek.

Kuchynka byla malá, tmavá, protože se do oken klonily vetve košaté třešně. Krvavé rudé trsy visely mezi zeleným listím jako ozdoby z klobouku. Za kuchyni byl veliký pokoj s oknem na reku. Otevřenou vyhlídkou až sem pronikal hukot vody, ale tady uvnitř znel malebné a tak pfináležité, jako když v bytě hodinářové tikají desítky hodin. Kdoví proč. Snad taky měřil čas. Sedly si ke kulatému stolu s domácí pleteným přehozem. Uprostřed stála veliká váza, o pouti na deset ran za pětku, anebo ve výprodeji za pětku bez střílení, plná voskových tulipánů. Listy byly zelené jako brčál a květy měly vybarvení, že by se o nich holandským péstitelům nemohlo ani zdát.

Koránová sedla s rukama sepjatýma před sebou a bylo jasné, že si Hanu zevrubně prohlíží. Doložila to nakonec pohybem, při němž přesunula tulipány nalevo, pak napravo, aby jí nepřekážely v rozhledu. Teprve pak spustila ruce na stůl a řekla s povzdechem.

„Jako bys otci z oka vypadla." Prešla na tykání, snad proto, že teď neviděla před sebou dospělou ženu, ale dítě, které znala. Dítě. Prsty smetaly neviditelná smítka na ubrusu a přísně rysy změkly. „Tak co bys ráda?"

„Nechci vás připravovat o čas, ale ... nevím, jak začít."

„Čas nehraje roli," - a zase jako by se vzneslo pírkó - který čas nehraje roli, čas vubec, nebo čas teď?

„Přebírám občas doma věci, vite, jak má člověk někdy chuť vrátit se a leccos si připomenout. A když si vzpomenu, jak jsme tu byly s márnou naposledy, najednou mám v hlavě zmatek. Tma."

„Ale co já s tím?"

„Znala jste otce dřív. Matka se sem přistěhovala až po svatbě.“

„Možná.“

„Kdykoli přišla doma řeč na Borovou, bylo dusno. Nikdy nevzpomínal, tak jak se vzpomíná na mladí. Žádné historky z (ancovaček. Proč?“

Koránová pevně semkla rty a prsty se přestaly zabývat neúčelnou činností. Trochu panovačně, trochu rozjitřeně se podívala Haně do očí.

„Ty chceš vědět, jak umrel?“

Nebyla to přesné pravda.

„Chci pochopit, proč umrel.“

Koránové se neznatelně zachvela vlčka.

„Neměl se vracet.“

Tu vetu už Hana slyšela.

„Proč?“ vyhrkla s větší nedočkavostí, než jakou si povolila.

„Kdy ses narodila?“ zeptala se s úsměvem zase tak /iihořklým Koránová.

„V devětačtyřicátém.“

„No vidíš. Jak ti to mám vysvětlit.“

„Nemůže to byt tak složité. Docela chápu, když se snažím.“

„Válku nikdo nepochopí, když ji nezažil, třebaže se snažil i ve škole při vlastivědě, či jak tomu dneska říkáte,“ zarazila ji s neurčitým iriáchnutím Koránová.

Bud hodná, bud hodná holka, umiňovala si Hana.

„Proč zrovna válku. Otec tu žil už před ní a taky po ní.“

„Však pravé. Ale neměl se zenit.“

Hana se krátce zasmála. „To bych tu pak před vámi nesesedela.“

„Hloupá. Myslím s tou Nemkou.“

Jako rána do hlavy. Všechno, váza s voskovými tulipány, čajová panenka na příborníku, vysoké hodiny s kyvadlem, šedovlasá žena proti ní zároveň byly a nebyly, jako by Hana visela ve tmě nad rokli a jen zázrakem, tím odporným zázrakem ve snu, který nikdy nedovádí věci do konce, zakousla vytrvalý strach z pádu. Navlhčila si rty a podarilo se ji celkem normálním hlasem ze sebe vypravit:

„O tom jsem nevedela.“

„Méla jsem mlčet.“

„Ne, ne, prosím vás.“

Zvenku dolehlo bouchnutí dveří a Hana sebou trhla.

„Neboj se,“ uklidnila ji Koránová. „Nepříjde, dokud ho nezavolám.“

„A feknete mi všechno?“ ozvala se prosebné Hana.

„Všecko. Kam paměť sahá. To bude všecko.“

Paměť, dar i prokletí, vytrvalý průvodce našich dnu, ona setrvačnost nezapomenutí začala prýštit jako proud ve spojitých nádobách a Hana cítila, že přelévání neustane, dokud se hladiny nevyrovnají a ona nebude vědět tolik co Anežka Koránová.

„Že Arnoštovi rodiče, jako tvůj dědek s bábou, měli pekárni, to víš.“

„Ovšem.“

„Arnošt zustal po vyučení doma. Vlastní syn je nejlevnější tovaryš a pak, kam se člověk mohl vrtnout, když začala válka.“

„Chápu.“

Nie nechápeš, fekly ženiny oči horce. Ale jako by s vedomím, že se právě chystá tento nedostatek napravit, pokračovala dál.

Až dosud Hana neměla tušení, že v pekárne u Preissu se peklo za války vie chleba, než kolik mohli místní vybrat na přídělové lístky, nevedela nie o nočních chodcích, kteří přicházeli z hor tajné za tmy a za tmy se rychle vraceli s batohy plnými pecnů.

„Pro koho?“

„Pro zajatce.“

„Byli tu?“

„Byli. Uprchli zajatci a pár našich, kteří se schovávali, aby nemuseli do říše na práci. V pekárne se odjakživa začíná vie než časně. A přesto někomu nedalo a staral se, proč že jednou či dvakrát týdně Arnošt bývá už o pñlnoci na nohou.“

Lidská závist.

„Určité si někdo myslel, že Arnošt prodává na černo chleba sedlákům za sadlo, možná taky za vejce, a to by bylo, aby tys měl, když já nemám. Přišla kontrola.“

„Našli něco?“

„Kdeže. Vždyť říkám, že se z pekárny odnášelo. A pak se Arnošt oženil.“

Ale proč, proč, proč?

„Jakou to má souvislost?“

„Nač potřebuješ souvislosti?“

Co se stalo, stalo se, koho zajíma proč. Auto porazí starou ženu. Ptá se někdo proč? Všichni chtějí jenom fakta, kdy vstoupila do silnice, jakou rychlostí jel řidič. Slyšelas už nikdy) že by se dopředu bála, jak zeť přijde domů opilý t ztluče její dceru, nebo: Vstoupila do jízdní dráhy právě ve **chvíli**, kdy jí do očí vhrkla slza, protože zase přišel listonoš s prázdnou, syn je dva roky v Austrálii a nepíše, nepíše hoch. Slyšelas už někdy jinou odpověď než: Řidič nezvládl situaci. < o když už měsíce a roky předtím nezvládal situaci doma, ve vlastní rodině, v práci? Souvislosti.

„Říkali, že se oženil pro peníze.“

„Kdo říkal?“

„Skoro všichni.“

„Vy ne?“

„Ne.“

„Véděla jste?“

„Véděla.“

Paměť se nezadrhla. Jen jako by zaváhala nad tím, je-li už lajemství promlčeno.

„Vzal si Reginu Jobstmannovou, aby se vyhnul stíhání a dalšími kontrolám.“

„Ti z hor přicházeli dál?“

„Kdeže. Někdo musel za nimi. A děvče se v lese snadno /liatí, když nese otep dříví.“

A pírko se zase vznášelo vzduchem, plulo, plulo a svítilo zářivé jako vzpomínka na lásku.

„Mysleli jsme si s Arnoštem na sebe. Ale když mu Jobstmannová porodila syna, vdala j sem se. Tenhle -“ kývla hlavou ke dveřím, „o ničem neví.“

„Otec měl z prvního manželství syna?“

„Byl mu rok, když skončila válka. A pak to přišlo. Regina-nechtěla zůstat, dala se odsunout, dítě vzala samozřejmě s sebou. A Arnošt byl zase volný. Jenomže už pro Márii, Ivou matku, ne pro mne.“

Najednou Hana viděla Anežku Koránovou o deset let mladší (právě tolik jí bylo, prepočítala se, když jí hádala sedesát), jak pere a věší na záhradě na obdiv sousedům dva metry široké spodky svého muže, protože se vubec za jeho

zjev nestydí (určité je to nemoc v tele, má nejspíš vodu),
přivykla mu, dávno mu přivykla.

Někde vysoko na vodě zakíčely husy. Svolávání k odletu
dolehlo až sem.

Je blázen. Neměla sem jezdit. Matka tohle všechno jistě
celý čas věděla a nejspíš měla dobrý důvod, proč děti ušetřila
podrobností ze života rodu. Ale háček se zasekl a vézí pod
kňží.

„Jenomže nechápu, proč by se sem nemohl vrátit?
Vypadá to, že měl spíš zásluhy," začala znovu. Háček chtěl
ven.

„Věděl, kdo ho za války udal. A ten, co ho udal, věděl, že
to Arnošt ví."

Ty víš, že j á vím, že ty víš . . . ne, takhle složité se nikam
nedostaneme.

„Kdo to byl?"

Rozhostilo se mlčení.

Koránová sledovala Hanu hodnotícím pohledem.

„Určité to chceš vědět?"

„Ano," nepatrně se zachvel Haně hlas.

„Stejně tvrdohlavá," řekla Koránová vyčítavě.

„Kdo to tedy byl?"

Koránová se ještě chvíli rozmyslela, než odpověděla.

„Arnoštův bratranec."

„Chcete mé splést. Otec žádné příbuzné neměl!" vybuch-
la Hana.

„Má ty prostoto, proč bych té měla balamutit. Je to tak
dávno. A nedivím se, že ho Arnošt zaprel. Jen jestli na něho
taky zapomněl."

„Chcete říct, jestli mu zapomněl?"

„A proč ne."

„Nebyl mstivý."

„Snad máš pravdu."

„Ne, všechno je jinak," řekla nakonec Hana bez souvis-
losti.

Mrtvý člověk v Bažantnici je chyba, opakoval si Bartoška.
Chyba, která se mu neměla stát. Protože byl impulzivní,
často jako kluk, když něco zpackal, dorazil to tím, jak se
snažil vše napravit. Výsledky se rovnaly úsilí. Leta však
přece jenom zapracovala a teď, než vyrazil svým buldočím
způsobem k cíli, přinútil se dodržet štart.

Dodržet štart znamenalo dodržet služební postup. Rozepjal si knoflíky na saku, aby měl větší rozmach, a přitáhl si telefon. Když videl, že Král se nadzvedá na židli, jen ukazovákem mu pokynul, aby se připíchl zpátky, a vytočil číslo okresního velitelství.

„Tady Bartoška," ohlásil se, když na druhé straně spojení zaburácel sytý hlas. Poznal okamžité nadporučíka Matyáše, kterému už v učilišti říkali Fotr, protože se ženil v jednadvaaceti a na současné pomery měl zcela nezvyklý počet dětí: šest.

„Zdravím té," hlaholil Matyáš. „Co se deje v tuhle nekřesťanskou dobu?"

„Mám malér."

„Copak, nějaká slečna si vybírá svatební šaty?"

„Blázne. To bych ti asi přišel zvěstovat večer do Fialky. Je to horší."

„Chce to starýho?"

„Jo. A bojím se, že ze mé nebude moc nadšenej. Sežeň ho bleskové a ať mi hned zavolá."

„Snad bude doma. Je přece sobota. A co mu mám hodit jako šlágvort, aby aspoň tušil, o co jde?"

Bartoška zaváhal. Košile se mu lepila na telo a kolem krku ho všechno škrtilo. „Řekni mu ‚Lucinka‘," rozhodí se nakonec. „A řekni, že potřebují psovoda."

„Ovšem," pritakal už vážne Matyáš. „Za chvíli nás máš na dratě."

„Díky a zatím -" s nadějí v hlase skončil Bartoška.

Velké ruce s dlouhými prsty zustaly ležet bezmocné na stole.

„Co chceš dělat?" zeptal se Král.

„Ted'?"

„Myslím v tom mrtvým čase."

„Je to poslední chvíle, kdy můžem využít náhody. Později už budeme muset jen střízlivě vycházet z presných údajů."

„Mně žonglování nevadí. Ale s čím? Vím aspoň něco?"

„Krucifix, když nie jiného, tak že se nám do márnice stehuje mrtvola."

„Dobře," přistoupil Král na hru. „Je to občan Nemecké spolkové republiky, kterého jsme měli za úkol hlídat, protože se ví, že jeho návštěvy u nás jsou častější, než je na turistu zdravo, a neví se - nebo ví? - jestli duvodem jeho cest

není něco, co by se nám dvakrát nelíbilo. Slečny můžeme vyloučit?"

„Zatím odsunout. Cítím v kostech, že s ženami neměl problém. Vypadá dobře, a tak co by se štrapicíroval léčit si mindráky tak složité. Mně se prostě nelíbí v té Bažantnici.“

„Proč? Je to docela pekné z ruky.“

„Pravé. Až moc.“

„Ale nejaký smysl to mít muselo,“ řekl Bartoška hlasem, ve kterém skřípěl vztek.

Po další cigaretě se konečně rozdrnčel telefon.

„To je nadělení,“ bylo první, co Bartoška od náčelníka uslyšel. „Kdy se to stalo?“

„Presně to říká až doktor po pitvě. Ale někdy dost před polnocí. Kudlou a zepfedu.“

„To je nadělení,“ opakoval náčelník a Bartoška si uvedomil, jak ho to žere. Myslí si on snad něco jiného? „Výjezdovku ti pošlu a taky další informace. Nejaká hláška navíc ti asi prospeje,“ liňulo se otcovsky z telefonu. „Budou tam co nejdřív.“

„Díky,“ řekl Bartoška. „Já se tu taky budu zatím snažit.“ Dal si záležet, aby to neznelo ironicky, a na druhém konci drátu to souhlasné zavrčelo. Pak se ozvalo cvak a bylo ticho. Bartoška ještě vteřinu svíral sluchátko a pak je usadil do vidlice.

Dopil kávu, která už by la jako psí nos, a podíval se na hodinky.

„Tak to bychom měli,“ ušklíbl se. „Pro začátek já procvaknu hotel a ty budeš trochu oufádovat.“

„Divil bych se, kdyby to bylo jinak,“ ohrnul rty Král.

„Jsi můj mazánek. Projdeš všechna jména, která mají umlaut na u nebo o, všechny Brunhildy, Ingrid, Artury, Fritze atakdále. Moc jich tu po valce nezostalo, ale třeba se ti podaří schrstit něco, co nás přivede do vytržení.“

Král uprel zrak na šedivé registrační skříně a bezděčně si vjel nehtem do ucha. Šťoural se v uších, když nevedel, jak dál, a Bartošku tím přiváděl k zúrivosti.

„Proboha, ty si přivodíš hluchotu,“ houkl na Krále. „Jak malej harant.“

„Čože?“

„Nie. Radši se zvedni a strč do těch příhrádek palici.“

„Adijé, nevidíš, jaké mi to dělá špás?“

Král se zved! u Bartoška vyplní do vedla.

(Ohlcl Iří bloky, projel dve uličky a zastavil pred hotelem **Zelený** dvůr. Nadpraporčík Vydra, který sedel v přijímací hale lak, aby videl úředníka za prepážkou i schody s kokosákem, které vedly do prvního patra, byl v tu denní hodinu a na tomto místě ztělesněním nepatřičnosti. Bylo mu padesát, vlasy měl porád jako uhel, a kdyby mu nechyběly na pravé ltrané tri stoličky, nikdo by si ani nevšiml, že uniforma na **11150-** je mu trochu tesnejší. Marné mu spolupracovníci domlouvali, že jedna nedokonalost odhalí další, tak jako **kaňka** v úkolu vypichne chybu, nie naplat, zubního lékaře se Vydra bál víc než své ženy. Sloužil v Borové víc než dvacet lei a na rozdíl od Krále, který přišel rovnou ze školy, nikdy nestrkal lžící do kaše, dokud byla horká.

Když se vstupní dveře do dvorany zhouply a videl pl Ichazet Bartošku, vstal.

„(o tomu říkáš?“ zeptal se Bartoška místo pozdravu.

„Myslel jsem, že mi bude stačit deset prstů.“

„Na co?“

„ Abych moh vnoučatům vypočítávat, ke kolika vraždám jsem se přimotal.“

„To myslíš vážne?“

„Přišel jsem dva roky po odsunu a to už byl přece jen **trochu** klid. Ne že by lidem narostly peruté, to ne.“

„Ty fascikly, co máme na oddelení, netrpějí zrovna podvýživou.“

„Jenže v nich najdeš šmelinu, chmatáctví, ručičky dožadů. A rvačky.“

„Proč?“

„Co proč?“

„Proč se tu lidi perou?“

„Nezdá se ti, že je to blbá otázka?“

„Ne.“

„Přece jako všude!“

„Jako všude! Kde všude? Porád máš ty svý velkoměstský manýry.“ Zarazil se. „Promiň.“

„Jako by se stalo. Ale co porád máš s tou svou specifikou malého mesta?“ úmyslné si rýpl Bartoška.

„Tady si vidí každý až do talíře. A do postele,“ odfrkl Vydra. „Tady se nie neutají.“ Bartoška si nebyl jistý, jestli neslyší ve Vydrově hlase náznak lítosti. Docela rád by ho byl

vyvedl z omylu, protože anonymita davu je sice zaručená, avšak soukromí panelových domu se zvedavostí prestárých sousedek, vdov či starých panen, jejichž životní sféra se scvrkla na samoobsluhu přes ulici a uvozdržený, prachem zšedlý parčík, je možná stejně deravá jako intimita tesné na sebe namačkaných dvacetisáhových zahrádek, dvou továreň a místního JZD, kde se zná každý s každým, a když ne přímo, pak alespoň s jejich bratrancem.

„O co ti jde?“ zavrtěl místo toho nechápavé hlavou.

„Tenhle mrtvý mi sem nesedí,“ řekl Vydra.

„Človek neví.“

„Máš pravdu, človek nikdy neví.“

„Všichni tu zustali?“ zeptal se Bartoška.

„Skoro všichni. Po tom, co jsi volal, už nikdo neměl cukání jít ven.“

„Zkusím se na to podívat.“

„Hodné štěstí,“ kývl rukou Vydra a Bartoška zamířil nejdřív skleněnými dveřmi tam, kde sedel recepční Vaněček.

Na malém městě není místo recepčního úředníka v hotelu nijak výnosné. Pokoju je skoro stále víc než nocležníků, takže pramen případných nezdanených příjmu láka mladé lidi tak pramálo jako dno vyschlé feky žíznivého. I Václav Vaněček patřil k čiperným duchodcům, kterým je doma dlouhá chvíle a každá koruna dobrá. Sedával za pultem na vysoké stoličce, kterou si vypůjčil z baru, a dokázal se na ní mrštně točit sem i tam, když podával klíče. Teď musel své místů nad zemí opustit a vyčítavě si proto dlouhého Bartošku měřil. Jemu za pultem čouhala jen ramena a kulatá hlava s bílými vlasy a světlýma zelenýma očima.

„Něco mi dlužíte, pane Vaněčku,“ řekl Bartoška.

„Já vím, já vím,“ drmolil Vaněček, ale provinilost v hlase byla na první pohled hraná.

„Chcete knihu hostů, že jo? Všechno je v pořádku. Všechno je v pořádku.“

„Budu ji chtít, ale nedělám mravnostní kontrolu.“

„Ne?“

„Ne.“

„Jo táák,“ protáhl Vaněček, pro kterého existoval svět jen ve zdech Zeleného dvora.

„Myslíte Schmidta?“

„Pravé."
 „Marjápano, o tom já nie nevím."
 „A co hlášení?"
 „Jaké hlášení?"
 „Že si objednal pokoj."
 „Marjápano, to jsem zapomněl. Ale říkala mi Jirmalka, když jsme se střídali, že vám všechno řekla."
 „Kdy jste se střídali?"
 „V deset. Jirmal pro ni vždycky přijede, když se dokouká na televizi."
 „Vy jste do rána spal?"
 Vaněček se ošil.
 „Spal, co jiného, když jsou hosti doma a spěj taky."
 „A byli všichni doma?"
 „Myslíte zase Schmidta, vidíte."
 „Ano."
 „To se vi, všechny klíče byly nahore."
 Bartoška si touto samozřejmostí nebyl tak zcela jist.
 „Vážne všechny?"
 „Když říkám všechny, tak všechny," rozháněl mouchy Vaněček tak výdatně, že prskal a v koutech úst mu zustávaly bílé kapičky. Bartoška měl staré lidi rád, a přece ho stárí někdy vydesilo svou bezostyšností. Byla v těch rozprsknutých kapkách slin, byla ve vzduchu, byla v sotva znatelném pachu ledabyly umytého tela.
 „Dobře," připustil skleslé, protože si vždycky s trochou lítosti vyčítal zaujatost. Jeho vlastní otec zemřel v pétačtyřiceti a byl to silný, udělaný chlap. Bartoška neměl to štěstí, aby ho srdce naučilo odpouštět.
 Vzal si od Vaněčka knihu hostů a nalistoval poslední popsanou stránku. První jméno od konce bylo Hana Preissová. Bodlo ho u srdce, když četl bleší klikyháky, kterými ji zapsala Jirmalová, a pro overení se zeptal.
 „Je tady?"
 „Ne, šla pryč brzy po ránu."
 „Co je u vás brzy po ránu?"
 „V osm, v devět. Nekoukal jsem se na hodiny. Ale určité to bylo dřív, než jste volali."
 „Hm."
 „Úplnej kvítek," dodal příčinnivě Vaněček, ale pak se rozpomněl, že Bartoška je tu kvůli jiné, trochu černější

záležitosti, než aby se hodilo omílat tak povrchní poznatky, k jakým patří dívčí púvab.

„Ružička je nahoře?" přejel Bartoška k dalšímu jménu.

„Ano, i s tou . . ."

„Co bydlí v sousedním pokoji, já vím."

„Tvrдили to."

„Nie proti tomu. A Forstovi?"

„Jo, ti jsou tam taky. On je asi chudák. Poskakoval za ní jako čokl. Mají to na týden."

„A co tenhle?" ukázal Bartoška na zápis, pod nímž byl veden inženýr Brock.

„Ten mě budil v pět ráno. Takovej úspěchanej, sotva dejchal, když se hrnul ze dveří. To je taky nápad, cestovat, když poradný lidi ještě spěj," odfrkl si odpudivě.

„Když je k tomu dňvod . . ." nadhodil Bartoška.

„Nojo, duvod," připustil Vaněček se stareckým sklonem opakovat, aniž by pochopil.

„Takže nám zbývá číslo deset. Máte klíč?"

„Jako od desítky?" vytřeštil oči Vaněček. „Vždyť ten - no ten ho musí mít u sebe. Tady v holubníku není," šerموval Vaněček rukama.

„Náhradní?"

„Jako ten, co je navíc? Ale ten má pfece jenom direktor."

„Doma?"

„Co doma? Proč doma? V direktorné."

„Tak vidíte."

„Nojo. Ale když -"

„Proboha, vždyť nemáte na vybranou. Buď mi ho dáte hned, nebo sem budeme ředitele tahat z domova. Co mu bude milejší, no?"

„Asi máte pravdu. Nojo, máte pravdu," připustil Vaněček a sáhl pod pult, vytáhl odtamtud příruční trezorek, složité v něm hledal, až vytáhl klíč.

Když stoupali po schodech do feditelovy kanceláře, Vaněčkovy pantofle hlasitě pleskaly. Když v další skřínce sundal Vaněček ze skobky náhradní klíč od pokoje číslo deset, Bartoška mu poděkoval a odkázal ho jeho osudu.

„Oba sloužíme, takže vy se vraťte dolů. Já si poradím sám."

Vaněček věděl, že je to pravda. Poslušně zabočil ke schodům. Co bude na prodej, to se stejné dozví.

Hana se marně snažila vypudit si z hlavy zčernalý obličej pod sklem rakve, který se jí znovu vybavil v paměti po rozhovoru s Anežkou Koránovou, ale v životě je jen málo vecí, které člověk nadobro zapomene.

Bylo poledne. Když se dá proti říčnímu proudu, dojde za čt vrt hodiny k betonové lávce a na druhé straně nájde bývalé Freissovo pekařství i hospodu, kde otce naposledy videli.

Bývalá pekárna jako jediný dům v okolí měla opadanou omítku, místy civěly metrové lívance holých cihel, okenní rámy měly to zašlé vybarvení, které prozrazuje, že náter, ať hyl jakýkoli, div nepamatuje císaře pána. Kdyby nebylo zácloněk v okně, by la by se Hana sázela, že v pekárne nikdo ncbýdlí. Pokud se ovšem záclonkami daly nazvat zašedlé proužky nejlevnějšího organtýnu, které sloužily mouchám za přistávací plochu.

Na protější straně ulice byla hospoda. V šenku sedeli cclkem tři muži. Všichni zvedli hlavu, když vstoupila. Pro j istotu si sedla na druhou stranu výčepu. Ti tři civěli dál. Nejmladší z nich, co sedel přímo naproti, měl na očích brýle a na zápěstí obrovské cibule s obrázkem nahaté slečny místo ciferníku. Zbylým dvěma mohlo být k šedesátce. Oba ncohlení, jeden měl čepici povesenou na holi, druhý sedel s kloboukem na hlavě. Byl to vytáhlý hubeňour s očima nialýma jako dva drobky uhlí a s ústy semknutými jako /iiklapnutá britva. Sedel k Hané zády, a přesto ho videla velmi dobře, protože se otočil a bezostyšně si ji prohlížel od hlavy k patě. Zřejmé jim svým příchodem pretrhla řeč B ticho přivolalo hostinského. Přišel spíš ze zvedavosti než ze slarosti o obchod.

„Dobrý den,“ kývla hlavou Hana.

„Dobřej. Co si dáme?“

Usmála se. „Mám na vybranou?“

„Jsou tam špekáčky. Mužete je mít ohrátý nebo s cibuli, laky salám!“

„Tak ten salám. S cibuli,“ zkusila, jestli nová kombinace ncvyvede šéfa z míry. Nevyvedla.

„Hodné cibule?“

„Stredné.“

Otočil se a zamířil zpátky do kuchyně, ale v puli cesty se zarazil a houkl přes rameno.

„Něco k pití?“

„Něco.“

Za chvíli se přiloudal. Utěrkou, která by cinkla, kdyby mu spadla na zem, pretrel stul, jen tak třicet čísel přímo před Hanou, a na připravené místo položil talířek se salámem a příbor v ubrousku. Vrátil se, přinesl misku s pečivem a při třetí pochuzce dodal láhev limonády a sklenici z tlustého laciného skla. Limonádu vytáhl z pultu, láhev měla matový nádech.

Když zazvonil Hanin příbor, zaujali tři muži pózu jako předtím, než vstoupila. Znamenalo to, že třetí, ten s kloboukem na hlavě, se pootočil zpátky a druhí dva na ni nezevložali už tak otevřené. Zřejmě pokračovali v načaté zábavě.

„Soused má zase návštěvu, co?“

„Jo.“

Ticho. Jeden po druhém jako načasované zvony kleply pullitry.

„To je ale bourák.“

„Je.“

„Videl jsem před rokem bouračku.“

„Tu v Lokti?“

„No. Autobus se sčuchnul s tirákem.“

„To muselo bejt.“

„No. To bylo.“

„Tech mrtvejch.“

„No.“

Klep. Klep. Klep. Pullitry dosedly.

„Je tam dneska horko, co?“

„Proč asi pekárovi ten jeho taky takový fáro nepfíveze?“

„Co? Kdo?“

„No ten jeho - co on vlastně je?“

„Přízeň.“

„Přízeň. To vím taky. Ale není přece jeho babička.“

„Kdo by se v tom vyznal.“

„Nojo. V tom bych se asi nevyznal. Že v tom bych se asi nevyznal.“

Když se připočte rozvlácnost každé vety a odmlky mezi otázkou a odpovědí, vyšlo to právě na čas, kdy si Hana

otírala ubrouskem rty a usilovně přemítala, jak změnit scénu, aby na ní byla sama s hostinským. Když se pátravě rozhlédla, videla na tváři nejmladšího jasné čitelnou touhu sdělit jí, kterým směrem se má dát. V téchle hospodách vždycky dozadu na dvur, pane. Děkuji. Vstala. Zase se nani všech šest očí povесilo. Vykročila ke kuchyni. Hospodský jí však manévр преказil. Objevil se ve dvéřích o vteřinu dřív, a tak nezbylo, než mu chvíli šlapat na palce. Dal si říct.

„Chtěla bych s vámi mluvit sama," řekla šепtem, když měli za sebou veřeje. Zamžikal očima. „Bez nich," kývla hlavou k lokálu. Přijal a kývnutím jí nabídl židli u kuchynského stolu. Sám se oprel o studený sporák. Nedalo se říct, že s ním cloumá zvědavost. Buď ho už přešla, nebo jí nikdy netrpel.

„O co jde? Pokoje nemám," začal sám.

„Žádný nechci. Jste tu dlouho?"

„V týhle krčmě?"

„Ano."

„Dvacet let, možná dvaadvacet. Od té doby, co nám vyhorela chalupa."

„Jsem Hana Preissová. Nevzpomínáte si, před deseti lety k vám chodíval nějaký čas muj otec, snad tu i nějaký den bydlel."

Ruce založené na prsou se přehodily a hospodský přešlápl. Ale zřejmě ho Haniny medové oči uklidnily. Uvolnil se zas, naklonil hlavu a tázavé protáhl:

„Jako Arnošt?"

„Ano. Arnošt Preiss."

„Co ho to tak rychle vzalo?"

„Ano, zemřel tady."

„A vy chcete vědět, co tu dělal jako vůbec? Nebo zrovna u mé?"

S lidmi je ta potíž, že se s nimi mužeš domluvit. A tedy musíš. Do robota by stačilo vhodit kartičku s otázkou a potřebné údaje by za chvíličky vypadly. Presné do puntíku. Ale tohle je snad náhražka, kterou si dospělí vynašli místo dětských slovních her jako: - Břink. „Co tam děláš?" - „Nie, mamí," „Kdes byl tak dlouho?" - „Nikde." Tento poněkud složitější způsob má ovšem výhodu nenahraditelného balení: emoce. Když se pekné oškrábnou, zbudou na jedné hromádce fakta a na druhé kupa odpadu, ale odpad je velmi často drahá surovina. Obrnila se trpělivostí.

„Zaskočilo nás, že zemřel tak náhle. Nikdy nestonal."
„Kdepak Arnošt. Ten měl železný zdraví. Proto nesmel vodu."

„Hodné u vás pil?"

„No, o mrtvých jen dobře," zarazil se šéf podniku, jako by si připomněl dávno zasutou a na malém městě celkem nepotřebnou zásadu mlčet o hříších svých hostů.

„Nelekejte se, je to všechno moc dávno. Už mu neublížíme."

„Abych pravdu řekl, Arnošt nikdy nezostával na suchu. Když se sem vrátil před téma deseti lety, jak říkáte, že to bylo deset let, ani jsem se nedivil, že ho tu mám každé den. Ty první dva dny u mé dokonce bydlel. Nahoře na stoku jsme tenkrát drželi jeden hostinský pokoj. Neměl přece kde být, když v pekárne bydlí Göschl, žejo?"

„Göschl? Kdo to je?"

„Přece jeho bráchanec. Je tu u mé taky jako doma. Vy ho neznáte?"

„Ne."

„Já myslel. Přece když stará Preissová umřela, nastěhoval se do pekárny."

„Nikdy jsme sem nejezdili."

„Nojo, to je pravda. Jenom Arnošt.. Občas," dodal zamysleně. Lekla se, že jí myšlenkami uteče, ale včas se vrátil. „Člověk by řekl, že vlastního bráchance nechá přespát v rodný chalupu. Ale ne. Arnošt spal vždycky u mé na stoku."

„Nemluvili spolu?"

„Povídalo se, že spolu mají nějaký nevyrovnaný účty."

„Myslíte chalupu?"

„Ale kde, ta barabizna byla tenkrát už bez ceny. Spíš ..."

Zarazil se, zamířil ke dveřím, pootevřel je, nahlédl do šenku a pak v něm zmizel. Když se vrátil, nesl s sebou láhev kontušovky a dve skleničky. Beze slova nalil spravedlivou míru a jednu skleničku přistrčil k Haně. Kontušovka v něm zmizela jako kapka vody v hromadě písku. Otrel si hřbetem ruky koutky rtů a bylo vidět, že si dělá starost, jak s hovorem naložit dál.

„O co tedy šlo? Prosím vás," povzbudila ho Hana tise.

„Znáte lidi. Jeden řekne, že Arnošt prebral Göschlovi tu Jobstmannovic holku, druhé do toho plete vojnu, třetí peníze, i když nevím, odkud by se vzaly. Nevyberete si."

„Něco z toho však musí být pravda.“

„Anebo je pravda něco úplně jinýho. Ve vašem tatovi se člověk nevyznal. Ty jeho řeči poslední večer ...“

„Byl tady?“

„Toseví. Dokonce ani neměl tolik pod čepicí. Vlastně jsem se divil, že si na tý stráni rozbil hlavu.“

„Máte představu, proč tam vůbec šel?“

Hostinský svraštil čelo a zpytavě se na Hanu podíval.

„Ptáte se stejně jako tenkrát policajti. Pro mě má host význam, dokud je uvnitř. Co jde pohledávat ven, to už není moje starost.“

„A tady se s nikým nedostal do sporu?“

Jestliže se až dosud hostinský snažil být živoucím důkazem úsloví, že dobrá vůle železo láme, teď se zaprel.

„Nie jsem vám neměl říkat. Večer totiž, vime, večer se tu kšeft hejbe, ne jako tedkonc, a v tom řevu, kterej tu panuje, nerozpoznám, kdo komu nadává a kdo koho chválí. Pro mě je důležitý vidět první facku. To potom cestuje host třeba přes celej lokál rovnou na chodník. Popadnú ho za límec a za prdítka a posadí se až na silnici. Ale dokud se mi hosti neperou, koukám, aby mi dobře teklo pivo.“

Hana byla přesvědčená, že i kdyby mu párali někoho před očima, vynese ho ven a otřepe si ruce, neboť cokoli se stane jinde než na pudě jeho světyne, není jeho věc.

Prudce vstal a zaťukal si prstem na čelo.

„Musel bych bejt padlej na hlavu, kdybych to dělal jinak. (O)statné, všechny věci jsem policii řádně odevzdal, takže tím pro mě zhasnul krám. A ti vedie už kvůli vám seděj celý čas na sucho,“ dodal, aby dal najevo, že pro něj rozhovor skončil.

Hana vstala.

„Ještě zaplatím.“

Vterínu váhal.

„Pusťte to z hlavy.“

Mohl tím myslet zvýšené náklady na režii, ale také všechno ostatní.

První patro hotelu Zelený dvůr mělo jednu dlouhou chodbu a po stranách osmero dveří s čísly. Proti schodům bylo okno s barevnými skličky, pod ním stál nízký stolek s rozvetveným filodendronem. Na stenách visely v tepaných

držících tri průhledné vázičky s dlouhými sytými zelenými šlahouny scindapsu. Všeपřežívající rostliny jako by tu měly vykřesat špetku domácího tepla a strohé příkazy hotelového rádu změnit na vlídnou výzvu k ohleduplnosti.

Když Bartoška vyšlapal schody a sledoval stoupající numerickou radu na dveřích, musel se uchechtnout. Třináctka chyběla. Vrátil se k číslu dvanáct. Zaklepal.

Nečekal dlouho a dveře se otevřely.

„Pan Forst?“ ujistil se.

„Ano. Co si přejete?“

„Jsem poručík Bartoška. Mužu na pár slov?“

Spíš rozpačité než ochotné se na Bartoškovu zastavil pohled muže, který patřil k typům, u nichž Bartoška jaktěživo nedokázal určit věk. Mohlo mu být padesát, ale taky necelých čtyřicet, měl bledé oči a vlasy se zrzavým nádechem, k tomu bílou, pihovatou pleť. Svaly, pokud je kdy měl, pohltila pohodlnost a obestlala je měkkými polštářky tuku, které sice dobře padnoucí oblek schoval, ale nebylo nic, co by je skrylo na hřbetech rukou, pod očima a kolem brady. Hlas měl trochu pisklavý a jediné, co by Bartoška na místě potvrdil, byl dojem, že věrnost v manželství je výslednicí neutuchajícího sváru touhy po dobrodružství a nedostatku odvahy podniknout je.

„Račte dál,“ pokývl nakonec Forst a jen zbežně se ohlédl do pokoje, kde s hřebenem v ruce stála před zrcadlem jeho žena. „Už jsi hotová, Anči?“

„Samozřejmě.“ Statná blondýna s velkýma hnědýma očima, dosud krásná, položila hřebeň a krokem, kterým přešla Bartoškovu vstříc, naznačila okamžité pravé rozdělení sil.

„Nesednete si?“

„Děkuju. Rád. I když jsem se chtěl jen zeptat, jestli jste si nevšimli včera večer nebo v noci, že by se ve vedlejším pokoji delo něco zvláštního. Vzrušený hovor, hlučnější návštěva?“

Velké hnědé oči přestaly mít teplou barvu čerstvé zorané hlíny a byly černé jako otevřený hrob. .

„Nezajímame se o cizí lidi.“

„Rád věřím,“ řekl Bartoška tím nejpřesvědčivějším tónem. „Ale nejde mi o zvědavost. Mohlo vás něco rušit. Jste přece na dovolené?“

„To jsme," prisvedčil horlivé Forst.

„Je tu krásna krajina," ťukl Bartoška.

„Spíš nás sem táhly . . ."

„Ano, máte tu krásne lesy," skočila do reči Forstovi jeho žena.

Proč asi nenechala svého muže dovyslovit, proč sem vlastne přijeli. Konec vety si Bartoška velmi jednoduše doplnil jako „vzpomínky". Když se na ně díval a hádal jim tecť při delším pozorování dost přes čtyřicet, nenapadlo ho nie, co by mohl za zamlčené slovo dosadit. Osidlování pohraničí zrovna tady probíhalo pomalú a leta zde bylo vpravdč mŕtvo, žádná stavba mládeže, nie, co by vončlo vzrušením, elánem a soudržností, která je dána lidem, jen dokud jsou volní, dokud je zpečetený svazek nehoní jako bič snášet na vlastní hnízdo a probudit všechnu utajenou sobeckost.

„Ale abychom se vrátili. V kolik jste šli včera spát?"

„Na pokoj v osm," řekl Forst.

„Hned po večeri," dodala jeho žena.

„Nebyli jste se projít?"

„V té boufce?" ohrnula rty Forstova žena.

„Práve po ni. V devet už nepršelo."

„Četli jsme si. Ani nevime, že déšť tak brzy přešel."

„Takže na patře byl klid?"

„Naprostý. Ale nechápu, oč vám jde," řekla Forstová.

„Váš soused včera večer - zemřel. . ." zaváhal Bartoška před slovem vražda, aby se vyhnul hystérii. Stejně jí nezabránil.

„Ne!" vyjekla Forstová. „Tady vedie?" ukazovala prstem na zed sousedící se Schmidtovým pokojem. „Co se mu stalo? Je tam?"

„Ne, není. A zemřel na ránu nožem úplně jinde."

„To je hrůza!"

„Práve proto bych rád, abyste se pokúsili znovu se na všechno upamatovat."

„Čestmíre! Čestmíre, já chci domú," začala fňukat Forstová, ale tentokrát jí pro zmenu vítr z plachet sebral muž.

„Jistč, chápu. Budeme spolupracovat. Ale opravduzatím nemůžeme sloužit žádnou informací," ujistil Bartošku.

„Díky," vstal Bartoška. „Budu rád, když budete v nejblížším čase k zastížení."

„Spolehnéte se," ujistil ho Forst a úctivé se uklonil. K představitelům moci měl očividnou úctu. Vrazenou, nebo vypestovanou? ptal se v duchu Bartoška, když za sebou zavíral dveře.

K pokoji číslo deset měl klíč. Nadhodil si jej v dlani a pak jej zasunul do zámku. Otevírel dveře a rychle se protáhl dovnitř, j ako by se bál, že mu škvírou vyvane něco z atmosféry, která tu musela zůstat nezmenená, z níž ještě číší přítomnost někoho, kdo už nežije.

Pootevřené okno vedlo na náměstí. Na hladké rímse byl zbytek zamáčkuté cigarety, stejný jako v popelníku. Postel byla rozestlaná a zdalo se, že v ní někdo spal, i když Bartoška nikde nevidel pyžamo. U lakovaného nočního stolku s kulatou žlutou lampičkou ležel menší kufr. Byl svetle hnědý a očividné patřil do cestovní soupravy, protože brašna z téhož materiálu stála na židli a šnůra holicího strojku vyčuhovala ze stejného neceséru. Na držáku u umývadla visel zářivě bílý lněný ručník, majetek hotelu, a přes něj byl ledabyly přehozen třetí utěrák s vetkanou koňskou hlavou, očividné osobní majetek Schmidtvů. Pasta na zuby značky Lacalut, mydlo s reliéfem firmy Speik, temné zelená bachratá lahvička s kolínskou značky Brut. Všechno připraveno k použití. Bartošku přepadl tísnivý pocit, když vzal do ruky brašnu a vysypal obsah na stůl. Soukromí druhých lidí pokladal vždy za nedotknutelné a nie na tomto pocitu nezmenila ani služební výchova, zbylo vždycky jen vedomí nevyhnutelnosti, s jakým se oteklý člověk objednává k zubáři.

Z aktovky se vysypalo deset balíčku cigaret, pět reklamních zapalovačů od různých firem, hromádka prospektu firmy Lucillinde a plán Vídně. Na jednom z prospektu bylo připsáno číslo. Podlé uskopení mohlo být telefonní, v tom případě stejné dobře na nádraží v Bonnu jako na centrálu OSN, uškříbl se Bartoška, nebo mohlo znamenat cokoli. Slovo „cokoli" měl nejradši.

Hodil prospekt zpátky na stůl a nadzvedl víko kufru. Prádlo. Čisté prádlo. Čtyři košile, slipy, čtyři páry vyžehlených ponožek složených tak úhledné, že vypadaly jako pravé koupené. A pyžamo. Těžko si představoval, proč člověk, který si s sebou veze pyžamo, v něm nakonec nespí, a když má takovou zásobu náhradního prádla, obleče se

zнову do starého. Jenže zvyky lidí, s kterými jsme se aspoň dcet let neburcovali z ranního spánku a nepřikrývali se jednou perinou, alespoň obrazné, jsou stejnou hádankou jako uvažování senilního starce. Bartoška zlehka pustil víko kufru, obrátil se na podpatku, vyšel do chodby a s rozhodnutím, že zbývající hosty hotelu předhodí Vydrovi, zamkl. Nepokladal se za nej dokonalejšího policajta, ale taky věděl, že inženýr Štír bude skoro jisté zatrpkle nadávat na slabý výsledek své cesty a docela určité si nebude pamatovat, ani co měl k večeri. Stará vesta. A ředitel Ružička s onou kyprou slečnou se budou ze všeho nejvíc snažit přesvědčit ho, že spali celou noc každý ve svém pokoji. Taky stará vesta.

Už mířil ke schodům, když k nemu jasné pronikl hlas z pokoje, kde měl být údajně pouze ředitel Ružička. Hlas byl vysoký a rozčilený.

„Když to neuděláš, všechno vyklopím.“

„Tak? A co si s tím pomůžеш?“ odsekl mužský hlas.

„Neverila jsem, že to může dlouho vydržet. Ale pak jsem si řekla, že to jednou múzu zkusit dotáhnout do konce.“

„To mám smůlu, žeš na to přišla zrovna u mne.“

„Možná. Ale ty sám ses taky chytil. U tebe jsem si prvné uvedomila, že se na mé vlastné nemňžeš vykašlat, že jsem prvné v situaci, kdy si já múzu poroučet.“

„Podívejme.“

„Neušklebuj se. Rozvodová aféra dnes nie není. Ale u tebe by se sesypalo všechno. Představ si, jak zpívám o -“

„Mlč!“

„Ano, ano, o všem, co vím!“

„To mi nemňžeš udělat!“

„Ne? A proč ne?“

„Nenávidel bych té.“

„Už teď mé nenávidíš.“

Chvíli bylo ticho, protože muž se zřejmé pokoušel dívku uchlácholit jinak, ale vzápětí se ozvalo znovu:

„Pust'. Nehnusily se mi na tobé jediné tvoje prachy. Dej ty pracky pryč!“

„Varujú té, Jarmilo!“

„Nemám se čeho bát.“

„Aby ses nedivila. Povežeš se se mnou. A já té shodím, to si píš.“

„Jen si poslůž a zkus to.“

Pak se ozval hrkot vody pouštěné do umývadla a další slova zanikla.

No prosím, zavířilo Bartoškovi hlavou. Nejjednodušší by bylo vletět dovnitř a zmáčknout ty dva, dokud jsou pekné rozpálené.

Místo toho prošel bez hluku sloupcem slunečního světla ke schodišti a po červeném koberci až do prázemí. Rozkazy, které má pro Vydru, dostanou trochu jinou barvu.

7

Hana se vrátila klikacími se uličkami na náměstí a sedla si pod kaštan. Cestou jí v hlavě krystalizovaly úvahy navlas podobné poslední hostinského větě: „Pust'te to z hlavy.“ Od vedlejší lavičky se k ní zatoulal capart v červených kalhotkách s laclem. Nebylo poznat, je-li to klouček, nebo děvčátko. Dítě si Hanu chvíli zvedavě prohlíželo, pak udělalo čelem vzad a treperendilo zpátky, až se zarazilo o kolena mladé ženy s hustým světlým copem. Usmála se, odložila učebnici s nápisem Der, die, das a sáhla do tašky pro jablko. Otrela je o rukáv, ale namáhala se zbytečně, protože sotva zvedla znovu knížku, stal se z červeného jablíčka veselý míč.

Chytřejší než oživovat minulost by bylo sprádat takovouto budoucnost, napadlo Hanu, která byla zvyklá na děti a vlastní neměla. Snad ještě nepropásla správnou chvíli. A dva dny, které chce ještě obětovat, už nemohou nic víc pokazit.

K okresní nemocnici dorazila, když hodiny na veži odbily půl. Našedlá omítka a smetanové natřená okna jednopatrové budovy s půdorysem ve tvaru podkovy se ztrácely v zeleni odkvetlých bezů s rezatými palicemi naplň opadaného okvetí, v záhrade, která je jako otevřená perlorodka uprostřed nešla bílou, ve španělském stylu stavenou haciendu. Na kovaném štítu, znázorňujícím něco jako pergamenový list, bylo jen číslo usedlosti, a přece všichni věděli, že patří doktoru Tomanovi, místnímu gynekologovi a primáři. Možná, že by se poradí funkcí mělo změnit, ale podlé zlých jazyků na vilu vydělal spíš první titul než sám primariát.

(Kromé pekné ženy, která si s lehkým srdcem dala sáhnout na kolínko, jestliže dobyvatelem byl ředitel pily, vedoucí iníšní stavební obnovy a podobné.) Když se Hana, nezasevěcná, a tedy zcela bez predsudku, vynadávala na ohnivě kvety ibišků, zamířila do obyčejných vrat s nápisem Okresní nemocnice. Muž v kukani klímbal nad křížovkářským magazínem, a když ji koutkem oka zaznamenal, zatrepal hlavou, aby setřásl dřívotu, a zeptal se:

„Kampak, slečinko? Návštevy nejsou.“

„Chci mluvit s prvním lékařem,“ odpověděla sebejistě. Pokorou se nikdy hrady nedobývaly.

„Jako s primářem?“

„Áno.“

„A co mu chcete touhle dobou?“

„Úplně soukromá záležitost.“

Staroch ji sjel odhadujícím pohledem a myslel si svoje. Protože byl verný služební duch, mávl rukou a zahučel dosti nesrozumitelné:

„První patro, dveře jedenáct. Áčko, to je tím vchodem naproti.“

„Díky,“ řekla úctivě Hana.

Jakmile vstoupila do budovy, ovanul ji nepříjemný pach lyzolu. Sama ležela v nemocnici všehovšudy jednou, deset dní na spálu, dočista lapální záležitost, a pfece ji při tehle viini naskakovala husí kňže. Strach z neznámého, z něčeho, před čím je člověk bezmocný. Skoro jako když se vej de na úrad.

Schodište se točilo v elegantním oblouku a končilo uprostřed dlouhé chodby. Byla sobota a po obou stranách jako vymetené. Jen z přípravný na pravém konci se ozývalo cinkání lžiček a hrnků, chystání na oběd, jinak klid. Dveře byly vysoké a čísla se až nahoře na rámu těžko četla. Ale kdo je čte? Všichni tu znají každý kout.

Našla jedenáctku a zaklepala.

„Dále!“

„Dobrý den,“ řekla na prahu.

„Dobrý den,“ vrátila se jí odpověď. Pohlédla za stul la bylo jí všecko jasné. Tohoto pána tady před deseti lety neviděla. Vzpomínka jí vybavila stárnoucího muže s neživě bílými vlasy a s láskavým pohledem novodobého mnícha. Muž, který sedel před ní, byl proutník, o dvacet let mladší

než lékař, kterého si pamatovala, přesně ten typ, který ji dráždí a ke kterému se obvykle nedokáže chovat ani moc zdvorilě, natož diplomaticky. Oko modré jako čekanka, obočí husté a černé, nad čelem pleš. Jenže osobní pohnutky musí ve vyšším zájmu stranou. Stalo se.

„Odpusťte, že ruším, pane doktore, měla bych k vám čisté osobní prosbu.“

Obočí za stolem zvedavé popojelo, zablýskly se veliké, očividné kolegou stomatologem příkrášlené zuby.

„Prosím, jestli můžu pomoci, rád. Posad'te se,“ pokývl ke kreslu trochu stranou od stolu, postavenému očividně tak, aby měl na své návštěvy dobrý výhled.

Posadila se a litovala, že má na sobě džiny. Dobře tvarované nohy mají někdy svou výhodu.

„Jmenuju se Hana Preissová a ráda bych viděla jeden starší chorobopis.“

Husté oblouky obočí podrážděné sjely k sobě, ale úsmev nezmizel.

„Bohužel, vite přece, že lékařské tajemství. . .“

„Ano, nejde mi ovšem o nie, co by někoho poškodilo.“

Otec tu zemřel před deseti lety.“

„Váš otec?“

„Ano.“

Obočí se vyrovnané rozepjalo. Otec, proč ne.

„Deset let je deset let, to už je vlastně promlčená doba.“

Ale proč se o tu zprávu zajímáte. Nebo spíš - proč až teď?“

Usmála se.

„Nevi m.“

„Prosím?“

„Nemůžu vám to přesně říct. Ale vám se nikdy nestalo, že v sobě nosíte dlouhý čas nějaké přání, nějakou touhu něco udělat, něco získat, něčeho se zbavit, a utíkají dny a vy na to přání vždycky trochu zapomenete, a pak najednou přijde ta pravá chvíle, a přestože jste neměl nejmenší důvod vybrat si právě ji, byla přece docela náhodilá, rozhodnete se.“

Doktor se zajmem sledoval tu dlouhou řeč a v duchu přitakával: ano, ano, přání, touha něco udělat žila i v něm a trvalo dlouho, než zaschla v maloměstácké půdě, neplodné na romantické ideály a mladické sny. V šestnácti, když ještě jako tříška s brýlemi na nose, které musel v pubertě nosit,

vyhlásil za svůj životní cíl široké pantaloný, pelerínu a prostotu. Lékař a utěšitel chudých, tak zněla zásada. Dnes už se tomu snu smál, a přece ho někdy bolestivě píchl. Zaprel se lokty o stul a zahleděl se soustředěně na Hanu.

„Možná,“ pripustil se zajmem. „Ale o co vám tedy jde?“

„Nemusím se bát, že zdržujů?“

„Ne, podarilo se vám vyprovokovat zvedavost.“

„Otcе pfivezli do zdejší nemocnice s úrazem. Údajně klopýtl a rozbil si hlavu o kámen.“

„Byla to velká rána?“

„Nevím, my už jsme otce nevideli. Ale na úmrtním listu stálo jako příčina smrti zastavení srdeční činnosti.“

„Je to možné. Úder, leknutí. . .“

„Snad. Jenomže otec byl tady v Borové všehovšudy týden. Odjížděl ze Svobody, kde jsme bydleli, jako naprosto zdravý člověk, který si jaktěživo nestýskal na nějaké potíže. Chfipku léčil čajem, nikdy si nelehl. Neměl lehkou práci, takže nemocné srdce by se snad muselo někdy předtím ozvat!“

„Nemuselo. Mohlo jít o nějakou starou jizvu. Znal jsem muže, který si za války při uklízení zbraní do úkrytu natrhl aortu. Dvacet let žil, jako kdyby jizva neexistovala, srdce samo jako zvon, a pak stačila přesně stejná situace, při jaké došlo ke zranění poprvé, jizva povolila a byl konec. Na první pohled nečekaný a nevysvětlitelný infarkt.“

„Nikdy o něčem podobném nemluvil.“

„Uvedl jsem jen nezávislý příklad.“

„Ano. Možná je to opravdu všechno nesmysl. Ale -“

Odmělčela se.

„Ale -“ popostrčil ji doktor.

„Ach ano. Přece jen vám musím říct i druhou půli. Možná že jsem tenkrát nebyla tak hloupá, jak si dnes myslím, jen vydesená. Hlava odmítala přijmout fakt, že otec nežije. Zvlášť když nám ho nikdo nechtěl ukázat.“

„Jakto?“

„Telegram přišel z nemocnice. Jenže tady už jsme otce nenašly. Poslali nás do márnice. Zbytečná cesta. Zpátky sem. Prehrabování v záznamech, vrtení hlavou. Ležel na prosektúře v Karlových Varech.“

„Ale proč tam? To jste si nedaly vysvětlit?“

„Preceňujete odvahu prostinké ženy. Mély jsme v ruce úřední papír, a ten je svátý.“

Primár nebyl tak licomérný, aby tento fakt neuznal.

„Máte pravdu. Bez prověrky chorobopisu se asi opravdu nikam nedostaneme.“ Rekl to a ani si neuvedomil, že se chytil a rozhodí k pomoci, kterou předtím slíbil jen ze zvedavosti. „Kdy fíkáte, že se to stalo?“

„15. července 1965.“

Zarazil se.

„Tenkrát tu ještě sloužily jeptišky, ne?“

„Ano. Vzpomínám si na dve.“

Vstal, přistrčil k Hané popelník, kývl neurčité k oknu do záhrady a řekl: „Sed'te tu, poslouchajte, jak tam švitoří sýkorky, a čekejte.“

S úžasem zjistila, že ji tam nechal samotnou, a když tise vešia sestrička se šálkem kávy, vůbec jí nepripadalo, že na ni poslal někoho dohlédnout.

Zaplavil ji pocit klidu. V její osobní pri teď primár predstavoval korunního svedka. S nadějí k nemu otožila hlavu, když se vrátil.

„Příčina smrti je opravdu selhání srdeční činnosti. Pak už jen hypotéza ...“ prozradil, že obsah spisu zná, ještě než se posadil.

„Přece? Jaká?“

„Nemá valnou cenu, jestliže se nedá ověřit.“

„Doktore, copak jsem vám to všechno vykládala zbytečné?“

„Já vím. Pochopte i vy mé.“ Na doktora byl v tu chvíli smutný pohled. Váhal. Pak někde v koutku mysli zablikala vzpomínka na vlastní hledačství, i když právd méné konkrétních a pro jeho osobní život méné významných, když se jich dokázal vzdát. Otočil stránku ve složce a začal tlumené rovným, nezaujatým hlasem lovit údaje a překládat znamínka z léčebného sčítacího lístku:

„Pacient byl přivezen ve stavu opilství. Rána na hlavě, způsobená nárazem, pfivodila pravdepodobné krvácení do mozku. Přesetržit. Odreniny, pohmoždéniny. Po rámcovém vyšetření neshledána další zranení. Dátum pfijetí 13. července 1965, exitus 15. července 1965. Pitevní nález výše zmínéné potvrzuje.“

Sklapl desky.

„Všechno.“

Nepřidal ani sluvko o tom, že diagnóza se s úmrtním listem rozchází. Udělal dost a věděl to. Hana také.

„Díky," řekla.

Uvedomil si, že jí moc neprospěl. Proto se zeptal:

„Bezpečnost se o ten případ nezajímala?"

„Myslíte vyšetřování?"

„Ano. Vždycky se musí v takových případech potvrdit, že šlo o nešťastnou náhodu."

„Ano, ovšem," potvrdila Hana, „něco takového bylo. Ale jen proto, že otce našli za městem na úplné opuštěném místě a v první chvíli **nevedeli**, kdo to je. Jinak přirozená smrt, jak jsme se ostatně přesvědčili," dodala. Iji překvapila trpkost v hlase.

Prudký závan vetru shodil několik blanokřídlych semenáčků z platanu, lesklý se sladkou šťavou a pluly vzduchem, aby našly místo, kde zakořenit.

„Ještě jednou, pane doktore, za všechno děkuju. Za snahu i čas."

Stiskli si ruce už beze slova.

Jakmile Bartoška vyšel z hotelu a nasedl do vozu, proklínal pod rozpálenou strechou proradnou kalkulaci o úspore času. Teplomer na hlavici rychlostní páky ukazoval t (yřicet **stupňů**. Bartoška se jmenoval křestním jménem Jan **j1** slávil svátek 6. května, kdy je v kalendáři Radoslav. **Ze** /asvěcených prameňů se však dalo vyčíst, že kdyby nebylo llonzů jak naseto, vydržela by tradice, podle níž byl tento ilen věnován muži, jehož Římané přivlekli z Efezu a **pred** hranami Říma strčili do kádě s rozpáleným olejem. A jelikož vystoupil z kádě údajně neporušen, přispendlili'mu přídomek Jan Evangelista Ante Portas - „pred bránami". Bartoška znal tuto historku z mnohaletých rodinných sporů o správné datum oslavy, avšak žel bohu schopnost odolávat neúměrným mukám vedra na sobě teď neshledával.

Zaradil rychlost a vyjel rychle pryč, ven z náměstí, jako by ho několik set metru mělo spasit. Když přijížděl **pred** budovu velitelství, odbíjely radniční hodiny poledne.

Kancelář s košatým javorem **pred** okny byla v dané chvíli vítané **útočiště**. Tam si muže v klidu sednout, a bude-li osud pznivý, rozlousknout i něco z hádky, kterou slyšel na chodbě. Že ve hře nebyla jen podváděná manželka a nedodržení slib manželství jiné ženě, o to se mohl vsadit.

Velkého klidu mu však nebylo dopřáno, protože v pátách

za ním se do kanceláře vhrnul Král. Spěchem, horkem a horlivostí byl zarudlý j ako dozrálé rajče a mékká čupřina svetlých vlasu se mu přilepila na čelo.

„Tušil jsem, že té tu nájdu. Ani jsem nezkoušel vysílačku," odfrkl si a spadl na židli, nohy natažené pred sebe jako dvě hrabišťata. „Už jsi obédval?"

„Panebože, na jídlo nemám ani pomyslení."

„Škoda. Myslel jsem, že u něčeho dobrého bys to líp snesl."

Bartoška zavetřil.

„Co se přitrefilo?"

„**Hadej.**"

„Máme málo času."

„Dobrá. Nebožtík je v márnici, fotky ve vývojce a odlitky tvrdnou."

„A co Avar?"

Avar byl miláček okresního **oddelení**, hýčkaný, tajné, až za hranici predpisu rozmazlovaný služební pes. K jeho vyhlášeným kouskům patrilo, že bezpečné našel cestu od Kolomazničky k Zubaté Manče a naopak, podlé toho, která starena otočila druhé slepici. Byla to jejichoblíbená zábava, když už jim nezbylo na rum a nemohly se hašteřit v hospodě. Avar v ní trpělívě a neomylné držel svou roli.

„No pravé. Nie."

„Jak to nie?"

„Točí se dokolečka, jako by honil vlastní ocas. Ta Nečasova háravá f en? se motala všude. Ani nenabral stopu."

Bartoška si hvízdł.

„Paráda."

„Co uděláme?" zeptal se Král.

„Môžem si snad vybírat?"

„Treba by nám pichli z kraje."

„Na to zapomeň. Stopa chladne. Na takovou dám přednost vlkovi."

„Ty myslíš Koudelu?"

„Mhm," zálibné protáhl Bartoška. „Ten bude naše záchrana."

Kapitán Koudela z pohraničního útvaru v Karlových Varech měl svou pověst. Říkalo se o něm, že kdyby existovalo něco jako psí kentaur, u kapitána Koudely by se

j isté našel alespoň jeden exemplár. Jeho vášní byl chov služebních psů a Bartoška má živé před očima klubko hlupáčů, jejichž rodokmeň byl kombinací vlka a psice. Osm šleňat se motalo kolem misky s mlékem na slabých nohách, lu si přišláplo jedno vlastní tlapku a druhé tlapku sousedovi, pohled k popukání. Ale když se podlé zvednutého čumáku poznalo, že šténé sedí, jantárový svit v očích už tolik smíchu necvzbuzoval. „Musí nám půjčit fenu," rozhodí Bartoška.

Zmáčkl klapku na telefonu, a když se ozvalo Evino „Prosím", řekl stroze: „Spojte mě s útvarem 2315. Čekám."

„Samozřejmě."

„To bych prosil," zahučel si Bartoška už pro sebe.

„Jsi na ženské jako pes," dovolil si poznamenat Král.

„Nezdržuj," odbyl ho Bartoška mávnutím ruky. Ani sobě by v tu chvíli nepriznal, že by byl ochoten vyhlásit výjimku. „Uděláš líp, když mi vysypeš zbytek."

„Rozkaz. U mrtvého jsme našli pas a doklady na jméno Ilans-Ernst Schmidt," spustil Král naschvál suše, „dva kapesníky, klíč od pokoje v hotelu Zelený dvůr číslo deset a trochu peněz."

„Kolik?"

„Dvě stovky a padesát marek. V drobných."

„Nešáskuj," vyjel Bartoška.

„Pf, proč bych šáskoval?" ohradil se Král.

„To je nesmysl. Jen na hranicích musel ménit vie. Nebyla ve šrajtofli nějaká utajená přihrádka?"

„Peníze vubec neměl ve šrajtofli. Tam byla jen šeková knížka a papíry. Prachy se našly v kapsách. Koruny v boční u saka a marky v náprsní."

„Skoro jak připravenej tringelt," odtušil zamyslené Bartoška.

„Třeba pro nějakou slečnu," nadhodil Král.

„Ty jsi téma ženskéjma posedlej," vybuchl Bartoška.

Král byl v nevýhode mladšího. Neuměl rozpoznat, nad kterými věcmi se i v dobrém kolegiálním vztahu vznáší tabu. Než stačil svou teorii rozvést, Bartoška mu vzal vítr / plachet.

„A nuž?"

„Těžko říct."

„Bežný typ?"

„Bohužel," pokrčil Král soucitné rameny. „Vyskakovací, ale divnej."

„Proč divnej? To neumíš ošacovat normální žabikuch?"
„Normální jo. Ale vypadá trochu moc jako trofej. Možná že tobě by řekl vie."

„Proč mné?"

„Vytáhl na tebe přece ten kluk v hospodě kudlu. Nebo ne?"

„Vystřelovací nuž - italská výroba. Pašovaná přes Rakousko. A hlavné - ten leží od večera u nás."

„Černý Totem má jistě bohatší arzenál."

Bartoška si hrál s perem a mlčel.

„Máš toho krasavce za katrem," pošťouchl ho Král.

„Tomu čas jen prospeje. Ale Max mi chybí do figúry. Podívám se za ním, než mi někam uteče."

„A já?" nespokojené vyjel Král. „Mám tu trčet u telefonu?"

„Správne. Ale jen do té doby, než přijdou s psi princeznou. Pak ji hned nasadte na stopu a drž si palce, aby už konečné ukázala vpravo nebo vlevo."

„Jako bych já něco zmoh," rozčilené máchl rukama Král.

„Pri troše štěstí se podarí ledacos."

„Jen tu trochu v pravý čas někde splášit"

„Neboj se, jak přijede z kraje posila, spadne nám ho do klina celý škopek. Nebudeme muset dělat vůbec nie," řekl Bartoška a v hlase mu zaznel divný podtón. Jako by psovi brali jeho kost.

„To jo, to jo," zavrčel Král v utajeném souzvuku. „Kdyže to bude?"

„Brzy. Kdybych se nevrátil, nějak je zabav."

Ale to už se za ním zabouchly dveře.

Vzbudit v pravé poledne někoho, kdo si lehl po šesté, je kruté, i když šest hodin spánku je šest hodin spánku. Když Bartoška prošel úzkým průjezdem kolem popelníc, stály tam jen **tri** a všechny přetékalý nahnílymi slupkami, nevymytými láhvemi, které dík tomu, že nepodléhaly záloze, nadzvedaly teď víko spolu s rozkráplým střevícem, mísila se už s pacnem zatuchlého domu vůně kyselého zelí a sobotní bramboračky. Vyšel po drevených schodech kolem společného klozetu do prvního pátra a na pavlači zazvonil u dveří s Maxovým jménem. Dlouho se nie neozývalo, proto zaklepal. Pak ještě jednou. Nakonec zabušil pěstí.

„Chuja tvojeho, kdo to blázni?" ozvalo se po chvíli nerudné.

„Zákon," odpověděl Bartoška.

Dvere zaskřípaly, pomalú se začaly otevírat, zadrhly o nejaké smetí, které Max zřejmě špičkou nohy odkopl, a nakonec zůstaly dokorán.

„To jste vy, šéfe," přikývl chápavě a pustil Bartošku dál. „Rácej vodu pustit," širokým gestem obsáhl místnost, která přímo rvala po pečlivé ženské ruce. Bílý rondon svítil na potřhané houpací židli křiklavé a černe kalhoty s lampasy, když na ně padalo slunce, ukázaly všechnu svou omšelost. Jediné, co zůstalo beze zmeny, byl Maxův šarm.

„Dáte si trochu šery, šéfe?"

„Díky, Maxi. Odpočiňte si od práce."

„Práce šlechtí člověka, nikdy se jí neodříkám," zakřenil se Max. „Nebo snad něco na zub?" začal se otáčet kolem kredence, která mohla sloužit i za stříbrník, ale jak si Bartoška všiml, většinu přihrádek zaplňovaly zásoby potravin - sýry, káva, pul bochníku chleba, sáčky s kořením, rozsypané zápalky. Max žil za barovým pultem. V bytě jenom prespával a nutil telesnou schránku, aby učinila něco pro přežití. Tedy najedia se a vyspala. Taky život na kočku.

„Musíte mi odpustit, Maxi, ale spoléhám na vás."

„Něco vyhorelo?"

„Jo. Ten Nemec."

„Fjú," udělal si Max. „Kdo?"

„To bych tu přece nebyl."

„Taky pravda."

„Musíte mi říct, co se na tom vašem placku delo od chvíle, kdy jsem odešel!"

Max se zamyslené podrbal na hlavě, potlačil zívnutí a několikrát chápavě pokýval hlavou.

„Jo, co se tam delo. Od té chvíle, kdy jste odešel. To bylo asi osum, ne?"

„Presné osm a půl hodiny k tomu."

„Jo, správně. Sedel jste tam s tou peknou slečinkou a pak vás volali někam pryč. Pak jste zaplatil. V tom momente tam sedeli všichni jako předtím."

„Nebude na škodu, jestli se vám podarí vybavit si, co se delo vubec celý večer, ale hlavně po desáté a tesné pred zavřením, o tu dobu mi jde."

„No jo, no jo. Jeden večer jako druhý, nakonec jsou všechny stejné.“

„Maxi, tohle na mě nezkoušejte. Víím, že ta knajpa je celý váš život a že když budete chtít, vylíčíte mi podesáté dopodrobna celou tu rvačku, co se odehrála před dvěma roky, když sem zabrousili cikáni. Pamatujete?“

„Jápak ne? Dodneška u nich mám, že mi uříznou palici. Ale já...“

„No vidíte. Nechci slyšet, jak to bylo tenkrát, ale jak to bylo včera.“

„Šéfe, s váma je ta potíž, že jdete na všechno moc zhurta. Já si treba vzpomenu. Úplně dokonale si vzpomenu, ale napřed myslím, že to chce jeden velkej.“

Max se zvedl, chvíli se ozývalo různé cinkání, jak představoval nádobí v příborníku, a když našel dvě sklínky jako z pozůstalosti po archijerejovi mukačevském, pyšné je postavil na stůl, odborné rozlil do každé zakletou kapku gruzínskeho slunce, ťukli si a Max byl připraven.

„Já si teda vzpomenu, šéfe. Když jste odešel, hodnou dobu se nedělo nie. Teda nie, co by vás zajímalo. Šlo pár flašek vína - jedna do toho boxu naproti, co **sedel** ten postarší umrnénej pár, pak niekoľik koňaku vedie, co **sedela** ta **pekná** buchtá s tím připlešatélým seladónem. Nekoukal jsem moc, kolik kdo pije, ale **zdalo** se mi, že ten chlapík se vie drží. Víím, že jsem si říkal, s touhle vyhaslou sopkou nevím, co si po:neš, hochu, tos trochu přepísk, aspoň na mý gusto, protože když je ženská na mol, pak ji mám místo nábytku, nemám pravdu, šéfe⁹“

„Samosebou, Maxi, kde není oheň sám od sebe, tam ho alkohol nevznítí ani za boha.“

„Taky si myslím. Ti z prvního boxu platili někdy kolem pulnoci, ten chlap se slečinkou, co jsem o nich právě mluvil, asi kolem jedenácté. Zostal tam jen jako vlk samotár takový tlust'och v kvádru, co se mu říká kaviár, a pár našich. Chcete je védět?“

„Možná později, Maxi. Spíš mi jde o to, jestli jste nevidel toho Nemce nebo někoho, kdo tam spadl jako z čistého nebe.“

Max dolil znovu skleničky a svou vyzývavě pozvedl.

„Na zdraví, šéfe.“

„Já už ne.“

„Nevím, nevím, dejte na mé. Možná vám bodne," ukřénil se účastně Max.

„Proč asi?"

„Ten váš fric přišel znovu dolů něco kolem desáté."

„Službu už měl Vaněček?"

„Jo, v deset se s Jirmalkou střídají."

„Takže bylo spíš po desáté?"

„Máte pravdu. Vlastně jo. Ale moc dlouho ne."

„Fajn. A dál?"

„Jen tak si zhoup **dvere** sem a tam, možná se mi to **zdalo**, **šéfe**, nie netvrdím, vypadalo to, že má trochu slabý nohy, rozhlíd se, udělal dva kroky jako ke mně, já už se samozřejmě lomil v pase a ometal barpult, ale vtom se otočil, všechno si rozmyslel a byl pryč. A to jsem ho **videl** naposled."

Max byl se svou výpovědí spokojen. **Tvářil** se jako nie, a přesto bylo vidět, že eso mu zůstalo v rukáve.

„Nevšiml jste si, proč se vrátil?"

„Měl jsem zrovna za pultem práci."

„Maxi."

„Nojo, dobre. Nemůžu na nie přísahat, ale v hale stál magnet. Nahoře sto, v pase šedesát a přes boky sto. Nikdo neodolá," významně protáhl Max.

„Znáte ji?"

„Neznám."

„Videl jste ji předtím?"

„Možná jo, možná ne."

„Co to má znamenat?"

„Jak to povídám."

„Preboha, Maxi, nehrajeme piškvorky."

„Ale já to vážně přesně nemůžu říct."

„Co měla na sobě?"

„Džiny a snad nejakej svetr."

„Kristovy rány, co vám mám slíbit, že mi to tu **přidelujete**, jako když se mákem sypou housky."

„Ale **šéfe**, pfece vůbec nie. Svetr říkám jenom preto, že podlé něj se daly **dobře** odhadnout míry. Jinak si jděte stoupnout na moje místo a hned uvidíte, kolik vám toho padne do očí."

„Dobre, Maxi. Vlasy?"

„Úplně na krat'oučko a barvu . . . Budulínku, dej mi

hrášku, povozím té na ocásku. . . Tak nějak je ta vaše pohádka, ne?"

Bartoškovi zatrnulo. Podvedomé sáhl po skleničce.

„Klid, šéfe, já nie neřek. Může to bejt jenom shoda. Dyt' tam ode mé opravdu není moc vidět. Ale prostě jeden moment mi to tak připadalo. Ale mužů tvrdit docela určité, mať její, že nebyla ocad. To teda nebyla. To ne.“

Bartoška dostal záchvat vzteku. Víš co, Maxi, ty mi taky můžeš. Tváříš se jako kamoš, všichni se tvarej vždycky jako kámoši, a já na to dám. Já na to dám vždycky tak dlouho, než se **presvedčím**, že vlastně lidi o tebe sto jej, jen dokud si myslěj, že té mužou k něčemu potřebovat, hrajou si s tebou tu hru, na kterou pokaždé naletíš, protože ze zásady počítáš, že lidi jsou šmahem dobří a lotfi jen ti, které musíš strčit za katr. Jinak jsou to možná slabosi, možná trochu zbabelci, možná trochu vydfiduchové, možná trochu sobci, ale v **jadru**, v **jadru** je na ně spolehnutí. Není. Nečekaj, kdy ti būdou mōct vrazit kudlu mezi zebra, protože na to nikdy nenajdou kuráž, ale s potešením ti strčej nos do kaluže, když máš tu smůlu, žes u nějaké zakopl. Říkám znovu, víš co, Maxi, trhni si. Jestli jsem se splet, přežijú to, přežijú to, přežijú to.

„Chcete říct, že to mohla být ta dívka, s kterou jsem předtím **sedel** já?“ řekl ledové.

Max pokrčil rameny.

„Nie netvrdím. Ty džiny mé **napřed** taky zmátly. Ale navečer v nich přece pījela, ne? Alespoň já ji **videl**, když pelášila, aby se schovala **pred** deštěm.“

„Fajn, Maxi. A jděte si ještě lehnout,“ vstal Bartoška a šťouchl si ukazovákem do vlasu jako na pozdrav.

„Už stejné neusnú, šéfe. A jestli se vám něco nelíbí, já za to nemôžu.“

„Řekl jsem fajn, Maxi.“ Bartoška se definitivně otočil a jeho široká ramena se nacpala do dveří. Max je za ním tise přivrel.

Vzpamatuj se, říkala si Hana cestou z nemocnice. Vezmi rozum do hrsti, udělej si malou procházku po okolních kopcích, můžeš šet dokonce natáhnout do mechu a chvilku snít, ale pak si sedni za volant a doprav se v pořádku domu. Vrátiš vuz, vypiješ s Karlem láhev vína, a když se mu poradné poveseš na krk, přesvedčíš se na chvilku, že nejsi sama, že někomu patříš - někam patříš. Ale já to nechci na chvilku, chci, aby to bylo **porád**. Co je to **porád**? Rok, dva, pět? Nebo snad **večné**? pochechtával se druhý hlas, který si chtěl říkat zkušenost. **Večné** je v lidských relacích nadosmrti, odsekla mu. A skoro s leknutím zahнала obraz starce, který měl hlavu jako černošský pánbůh, bílou sice, ale podobnou živému vyvedení poručíka Bartošky po třiceti letech.

Čekal ji v pokoji.

Lekla se, už když zbytečné otáčela klíčem v zámku, ale to si myslela, že snad i v malém hotelu funguje něco jako pokojská.

Zarazila se na prahu.

„Co tu **delám**?“ předešel ji.

„Skoro.“

„Přišel jsem na schůzku, kterou jsme si neumluvili.“

„V tom **případe** byste měl mít v ruce aspoň menší kytici.“

„Nestihl jsem to.“

„Moc práce?“ posmešné povytáhla obočí.

„Kupodivu,“ odsekl stejným tónem.

Posadila se a nabídla mu místo naproti sobě.

„Co kdybychom prestali prskat, stejné nemám ponětí, kvůli čemu. Raději abyste mi vysvětlil, jak jste se tu vzal.“

Už to nebyl ten nezavazující pocit zvedavosti z večera, pristihla se, že vysunuje neviditelná tykadla a zkoumá to něco před sebou v modrém saku a jemné **kosili** se stejné živočišnou prostotou jako štěně, které se dostalo poprvé za plot a očichává svět. A nie nevadilo, že zdaleka nešlo o prýní výlet za plot. Jediné srdce nikdy neznáví vzdávat se, zmlrat a znovu se rodit jako nemluvné, hloupé a nezkušené, připravené bezhlavé přijímat nové šrámy.

„Hru na schovávanou vám včera prekazili. Takže - stalo se něco?“ zeptala se.

„Ano.“

„Něco vážného?“

„To nejvážnější.“

Mlčenlivý otázník. Pristihla se, že vézí ještě daleko v minulosti a cizí neštěstí ji nenaplnuje ani hrůzou, ani povinnou občanskou účastí. Pak přece jen řekla:

„Znám ho?“

„Podlé všeho víc než já.“

„Jak to myslíte. Kdo to je?“

„Ten cizinec, co jste se na něj včera tak zadívala u Maxe. A předtím jste ho **videla** v motelu U Šebestiána?“

„Letmo.“

„Kdoví.“

„Nezkoušejte mě jako prvňáčka. **Co** se mu stalo?“

„Byl zavražděn.“

Chvilí nechala stát mrazivé ticho, a když se zdalo, že musí puknout jako kra, vybuchla:

„A pročpak to říkáte mně?“

„**Počítám**, že jste jedna z mála lidí, jestli ne jediná, kteří ho **videli** dřív, než dorazil do našeho **cteného mesta**.“

„Krása. A co dál?“

„Proč se chováte tak praštené? Múzu vás přece kdykoli zavolat k povinnému svedeckému výsledku. Místo toho sedím tady aklidně se ptám. Chci jenom vědět kdy, kde a jak jste se s tím člověkem videla. Proč jste vůbec tady?“

„A tak,“ protáhla škodolibě a znelo to, jako když zasyčí zapálený doutnák. Šlo jen o to, jak dlouhá je šnůra.

„Kromě toho když jste měla včera tak naspěch odejít, asi jste nešla rychle spát, jak jsem si myslel.“

„Spala jsem.“

„**Videli** vás. Po desáté s tím mužem v hale,“ zvedl hlas.

„Ne. Spala jsem.“

Vyskočil, popadl ji za ramena a zatřásl s ní:

„Hano -“

Jako by se spálil. Pustil ji.

„Promiňte. Rekněte mi pravdu. Musím ji znát a dovím se ji,“ řekl už umírněně.

Sedí si zpátky do křesla a ruce spustil volné do klína. Byly to ruce připravené heverem zvednout autobus, přitáhnout

na lané naložený šlepr, a taky hladit. Strašné se těch nyní bezmocných rukou chtěla dotknout, jen špičkou prstu, ověřit si, jak jsou živé. A uvedomila si tu slepou hru náhod, která způsobila, že tu teď proti sobě jsou. Kdyby se byl před deseti lety, při smrti otce, někdo jiný na jeho místě stejné urputné domáhal pravdy, neměla by nejmenší důvod pochybovat a hledat dnes na vlastní pést. A možná bezradnost, možná trochu větší složitost, než jakou si dokázala připustit, jí zároveň našeptávaly, že všechno by bylo jednodušší, kdyby se témhle rukám svěřila. A vůbec neposlouchala varovný hlas, který říkal, pozor, děvče, takhle se padá do maléru, těch největších.

Prohrábla si vlasy, zaváhala jen vteřinu a navrhla:

„Povím vám všechno.“

„Poslouchám.“ Byl zvědav na míru sdílnosti, jakou ho obdarí.

„Mám dvě podmínky.“

„Nechcete si se mnou vyměnit roli?“

Usmála se.

„Právě naopak. Ptal jste se, proč jsem vůbec tady. Chcise podívat na místo, kde utrpel před časem zranění můj blízký člověk. Určité by bylo velmi cenné, kdybyste mé doprovodil.“

„Kdo to byl? Váš muž?“

„Ne, ne. Teď se na nie neptejte. Pak mé budete mít jak ve zpovědnici,“ zarazila ho.

„Druhá podmínka?“

„Nebudete pochybovat. Nemám důvod vám lhát.“

Uveril jí. Presvědčoval se, že zatím nemá jinou volbu, ale popravdě chtěl.

„Zpovědník se vynasnaží. Přijde v pět, když to půjde,“ rozloučil se.

„Budu čekat,“ řekla Hana.

Na zpáteční cestě nasadil ostré tempo. U obchodu na rozcestí zarachotila roleta a spadla k zemi jako zmožené včelko. Výloha s žalúzií staženou proti slunci už také spala. Ani si nevšiml, že vychrtlý muž v promaštěném klobouku a s pláteným šátkem na krku, který s ním měl cestu už od hotelu, se na rohu ulice vedoucí k místnímu **oddelení** VB prudce otočil a zmizel.

Místní oddelení sídlilo v někdejší vile majitele textilky. Nešla všechny znaky pýchy na mamôn. Čtyři pseudovéže, široký balkón s kamennými misami na kvetiny. Kvetiny v nich dávno nikdo nepestoval a na ornamentech se usadil lišejník. Při pohledu na tenhle dům se Bartoška utvrzoval v názoru, že vůbec nejhorší je, když někdo nemá ani málo, ani moc. Maloméšťáka zbavil kapitál svobody, kterou má dělník, ale nedal mu tu druhou, kterou mají lidé, kteří už vůbec zapomněli, jakou mají peníze cenu. Maloméšťák se honí jako myš v drátěné pásti a neopomene si pochválit, jak dobře je na tom, když projde růžencem splátek na rodinný dům a auto. Ti opravdu velcí mezi bohatými byli, a dodnes v kapitalistickém svete jsou, nebezpeční. Ti malí byli, a dodnes jsou, všude směšní.

U chodníku stály čtyři vozy. Slunce jim blyskotalo na strechách, první byl jasné vůz okresního prokurátora. Takže kolotoč začal. Doufejme, že Král poslal Evu vyplnit aspoň jednu kávovou plantáž. Bartoška vyběhl do prvního pátra po dvou schodech naraz, a j ešte než vstoupil do prední kanceláře, popotáhl si sako a podvedomé si sáhl na ohryzek. I muži, kteří nosí kravatu jen v nejvyšší nouzi, mívají tenhle reflex zabehaný. V prední místnosti však zastihl Evu samotnou. Otočila se, když slyšela cvaknout dvere, a s významné povytaženým obočím kývla k Bartoškové kancelári.

„Jsou tam. Všichni.“

„Jarda taky?“

„Taky. Zatím jim vypraví histórii mesta, počítam.“

„Fajn,“ řekl Bartoška a rozjarené na Evu kývl. Sledovala ho jako poplašená sýkorka.

Pred dveřmi jen letmo zaváhal, nemá-li zaklepat. On je tu sice doma, ale hosté jsou vesměs služebné starší, takže nakonec otázku zdvorilosti vyřešil tím, že klouby lehce klepl do výplne, a hned nato zmáčkl kliku.

„. . . a vtom prásk. Dostal ji rovnou pod oko. - Líčím tu, jak jsme loni -“ rozhodil na vysvetlenou ruce Král a Bartoška pochvalné mrkl.

„Díky. Jsem poručík Bartoška,“ predstavil se a čekal. Důstojníky v civilu těžko rozlíšíš. Jen prokurátora poznal. Ale trvalo pouze vteřinu a posloupnost se vyjasnila. První se od stolu zvedl telnatý muž s prořídlými hladkými vlasy, všedními o:ima, které mély barvu meňavou podlé toho, jak

bylo zbarvené nebe, a malýma štíhlýma rukama, které vypadaly skoro žensky nebýt toho, že měly až do kraje upilované nehty. Bartošku napadlo, jestli si je kapitán Hejnoch v dětství neokusoval. Pro ženy na něm asi není nic zvlášť přitažlivého, myslel si, dokud Hejnoch nepromluvil. Mékce zbarvený barytón, bože, za tímhle hlasem se chodí i do pekla a s ním na místo rozhlasového reportéra.

„Máte skvelého zástupce," řekl kapitán s neskrývaným nádechem poťouchlosti. „Všechno nechal na vás."

„Co se dá dělat. Zkusíme to. O koho jde, vite líp než já. A co se vlastně stalo -" pokrčil Bartoška rameny.

„Známe konec. A jedna nezvratitelná skutečnost není tak špatný počinek, ne?"

Moudrost promluvila, naježil se v duchu Bartoška a uvedomil si **pri** tom, že vlastně nechce tenhle případ dát z ruky. Přesto se v duchu hodil do latě a nezamlčel ani své nejsoukromější dojmy.

„Schmidt přijel včera skoro na čas. Tak jak jste upozorňovali. V hotelu ho měl na starosti nadstrážmistr Vydra. Všechno vypadalo úplné normálně."

„Vypadalo?"

„Já tu pomery znám a byl j sem v Zeleném dvore navečer sám. Takže tím ,vypadalo' chci říct, že to bylo normální."

„Klid. Já se chci taky někam dostat," řekl smířlivé Hejnoch.

Nicméně Bartoška zůstal ve strehu.

„Takže k věci. Vydra měl službu až do chvíle, kdy si Schmidt vyzvedl klíč a odešel spát. Povídal čosi o tom, že má unavené oči. V šest ráno čekal Vydra zase na svém místě."

„Hotel se na noc zavírá?"

„Samozřejmě. V deset."

„Takže vratný by musel každého, kdo by chtěl dovnitř nebo ven, osobně pustit?"

„Skoro. Protože cizí návštěvník bude těžko vědět, že do jedné se dá jít zadem přes vinárnu. Je to taková úsluha, když má službu Vaněček. Rád si hodí dvacet a místním nevadí, že je Max pouští průchodem kolem popelnic."

„Kdo je Max?"

„Barman."

„Ten Schmidta nepouštěl?"

„Ne. Tvrdil jen, že ho **videl** po desáté v hale."

Tecí se zeptá. Ted' se zeptá, jestli byl Schmidt sám. A já to nechci říct. Ne, dokud nebudú moci dát na Maxův popis náhradu.

„Byl sám?“

Véděl to. „Snad ano, snad ne. Motala se kolem nějaká dívka. Ale jestli spolu zrovna mluvili, toho si Max nevšiml.“ Alespoň takhle.

„Zná ji?“

„Max? Kdepak.“ Pfinejmenším tohle byla pravda. Měl své tušení, domníval se dokonce, že pujde najisto, pokud ho kapitán Hejnoch nechá, a moc si pfál, aby se o to mohl pokusit. Ale do té doby, než se ujistí, že se nemýlí, musí hrát s ostatními kartami.

„Takže to bylo naposledy, co ho někdo **videl** naživu.“

„Ano.“

„A ráno?“

Bartoška presné vyličil výpravu Dobrovolného myslivce-kého sdružení, patálie, které vzniklý spoustou stop, svůj pokus dozvědět se něco od nocležníku v hotelu, nezdar, který utrpel nasazený služební pes, i skutečnost, že od pohraničnického útvaru by měla co chvíli dorazit náhrada. Aby měl čisté svědomí, nezapomněl se zmínit o rvačce, jíž měl tu pochybnou čest se osobné zúčastnit.

Hejnoch poslouchá, slyší v Bartoškové hlase chabé utajovanou dychtivost a mimoděk se v duchu ušklibne. Všichni jsme stejní. Ta první rvačka v pohraničním zapadáku U černocho! Nejenže mu vynesla na okrsku definitivní potvrzení autority, ale ještě získal pro domácnost vždy spolehlivého malíře. Poláček a Vrba mu tenkrát chtěli nařezat, ale když to nevyšlo, jakmile vystřízlivěli, div ne s brekem na krajíčku se **přišli** omluvit a „milostpaní“ že vymalujou. „Milostpaní“ byla Maruška, teprve púl roku jeho žena, která den co den usínala se strachem, jak a jestli se jí vůbec vrátí. Psal se rok 1946 a pohraničí bylo jedna velká periférie. Možností, jak si vylámat v **tehle** profesi zuby, **habadej**. Anebo vysloužit ostruhy. Dnes je těch i oných příležitostí méné. Zaplat'pánbu. Zkusíme tedy, co hoch dokáže. Jak vidět, má všechno dobře srovnané a znalost místních poměrů mu taky **prispeje**.

„Dobrá,“ řekl souhlasné, když Bartoška skončil. „Zafidte ještě provedení identifikace. Když tu má mrtvý příbuzné-

ho)

ho, není to problém. Já zavolám do Prahy, aby se podívali, co vytáhlo tak brzy z postele inženýra Brocka, a nahrajú vám všechno, co nám dá kontrarozvědka. Přece jenom ta frekvence návštěv -"

„Jezdí jich k nám tolik. O svátcích, na veletrh, na každou výstavu nebo aukci koni, když jsou to koníčkáři."

„Taky. Ale takových je třeba devadesát ze sta, a ten jeden?"

„Máte na mysli se Schmidtem něco konkrétního?"

„Zatím ne. Jenže letnice budou až za týden, veletrh se tu taky nepořádá, takže když se v malém hotelu sejde v jeden den zástupce firmy Lucillinde a pracovník české exportní společnosti a mladá grafička z časopisu, který na stránce Ze sveta otiskuje modely zahraniční konference, sotva to bude náhoda."

Bartoškovi přejela po zádech mrazivá ruka.

„Tyhle vedomosti si vezete už z Prahy?"

„Povinná obezřetnost."

„Máte pravdu. Té nikdy nepřebývá," slyšel se Bartoška jako v mlze. Zapálil si. Cigareta štípala. „Odkud začneme?"

„Vy máte terén v malíčku. Vydáte rozkazy k **bežné** práci a vyslechnete Jireše. Nás čeká Bažantnice a místa méně utešená."

„Kdy vyrazíte?"

„Hned. Nemůžeme čekat. Až dorazí psůvůd, pošlete ho za **nami**."

„Samozřejmě."

Kdyby za deset minut poté řekl, že dal do **behu** běžnou mašinerii, jak ho to učili, moc pyšný by na sebe nebyl. A přesto na jeho rozkaz dva strážmistři odírali podrážky, zkoušeli zvonky a uhýbali psům v celém rajónu od Zeleného dvora až na kraj města.

„Dobrý den. Promiňte, že ruším. Byl jste včera večer doma?"

„Jo, to byl. A co má být?"

„Nevidel jste poblíž domu někoho, koho neznáte?"

„Čože? Ne. Koukal jsem na televizi, a to se nehnú z gauče, dokud neskončej noviny."

„Díky."

A znovu.

„Dobrý den . . . Promiňte, že ruším. Co jste dělal včera večer?"

„Včera? Trochu jsem okopával česnek, je teď dlouho vidět. Ten letní čas je zrovna zázrak. A potom jsem kropil. Ale v deset už jsem zafezával.“

„Díky.“

„Není zač.“

Další zvonek. Nikdo doma. O dum dál.

Další dvojice směřuje kolem Bažantnice k predměstí, kde bydlí Josef Göschl. Když nie jiného, je zatím jediný, kdo muže mrtvého spolehlivě identifikovat.

A Bartoška má před sebou Pavla Jireše.

Jirešovi už se od rána vykoufily poslední zbytky piva z hlavy a taky prostředí přispelo k tomu, že uvažoval snaživěji než včera. Těžko říci, že zároveň bystřeji. Drbal si nos a bylo vidět, že se snaží odhadnout, s čím se na něj Bartoška vytasí. Od rána si pamatoval, že jejich rozhovor prerušilo něco vážného, a v duchu si říkal, jestli to bylo jemu na prospěch nebo na škodu. Rozhodně využil toho, že pár hodin na něj poručík neměl čas.

„Nevím, proč mé tu držíte. Je načase, abyste mě pustil,“ začal dřív, nežli mu Bartoška stačil dát první otázku.

„Že byste zapomněl?“ řekl Bartoška zasmušile nevěřícím tónem. „Neodpovedal jste mi ráno na všechny otázky.“

„Jaký asi?“

„Je přece jasné, že jste byl zadržen pro napadení úředního činitele. Až potud jasné, ne? Ale pak jste mi nechtěl říct, kolik vás tu s vámi bylo a kam měli všichni namířeno.“

„Přece sem řekl, že jen já a Golem. Ale kam zdrh, to nemůžu sloužit. Od té chvíle sedím v tom vašem prvotřídním hotelu.“

„Škoda. Myslel jsem, že nejste tak hloupý,“ vzdychl nahlas Bartoška a podal Jirešovi výtisk trestního zákona. „Přečtete si paragraf 202/1 a 221/4. Bude vám to jasné. Trestán jste ještě nebyl. To si chcete jít sednout hned natvrdo? Já na vašem místě bych si to rozmyslel. Nechci na vás žádný podraz. Ale jestli přestanete dělat tyhle cavyky s věcmi, které budu později stejně vědět i bez vás, můžeme to spolu udělat na rvačku podlé dvěstěpěťadvacítky. Bez nože. A je lepší pár korun z platu než šest měsíců ostrých. Aspoň podlé mne.“

Vyklepl si z krabičky cigaretu, zašmátral po kapsách, jako

když marné hledá zápalky, a pak odešel do sousední místnosti. Dvere nechal pootevřené. Když si škrti, pozoroval škvírou, jak si Jireš **počína**. Ten bude vypadat, politoval svůj exemplár trestního zákona, když **videl**, jak Jireš umazanými prsty převrací stránky, a protože se mu nechtěly odlepit, pokaždé si naslinil ukazovák. Četl s očividnou námahou lidí, kteří si nezvykli přelouskat ani sportovní stránku novin. Vraštil čelo a rty se mu **nemě** pohybovaly. Bartošku nedořal. **Přišlo** mu líto, když se kluk či děvče ze zvedavosti, z hlouposti nebo bezradnosti přimotali, kam neměli, ale měl výhrady k zevšeobecnování, kdy se praprčina valem svaluje na počet rozvodu ve státě. Už při **prijímání** na studia se bere zřetel na to, není-li dítě z rozvrácené rodiny. Není větší rozvrácenost tam, kde všechno zustalo na papíře v pořádku, ale kde pod jednou strechou jsou rozdmýchávány sváry a domov se mení v peklo na zemi? **Jadro věci** je v něčem jiném. Bartoška je přesvědčen, že v odvaze zkonfrontovat se sám se sebou a k tomuto měření získávat stále větší kvalifikaci - dovídat se. Hledat, poznávat, pít se po nových a nových aspektech. Omezenost je rodná sestra zbabelosti. Vždycky.

Videl, jak Jireš sklopil svazek a položil jej na stůl.

„Tak co, rozmyslel jste se?“ zeptal se Bartoška zpátky na svém místě.

„Co mám teda udělat?“

„Řekněte mi jména - tedy přezdívky, ale i pravá jména - těch, co patří k Černému totemu. Hlavně bych chtěl ovšem vědět, v jaké sestavě jste se vydali na výlet.“

Jireš si přešel prstem po nose a loudavě začal:

„Dvakrát týdně se scházíme u Bohouše. To je jedna putyka pod parkem na Vinohradech. V pátek dycky vyrazíme. Jen tak, pod širák.“

„Kdo je šéf?“

„Golem.“

„To je ten, za kterého jste tasil svůj kord?“

„Co?“

„Nie. Ten, za kterého jste se pral?“

„Jo.“

„Jak se jmenuje?“

Jireš se ošil.

„**No** tak,“ Bartoška klepl tužkou do stolu.

„Jifí Matějka, z Kodanský ulice."

„A další?"

Poslední zábrana povolila. Jireš spustil, aby měl svůj pálčivý úkol co nejrychleji za sebou. Sypal jména, sotva Bartoška stačil psát, seřadily se přezdívky, až blikla červená: Škeble. Vlastním jménem Márie Světá, bytem tamtéž j ako Golem.

„Jak vypadá Škeble?" s nadějí v hlase prerušil Bartoška Jireše.

„Co jak vypadá?"

„Vlasy, postava a tak."

„Normální buchta."

„Nevím, co je podle vás normální buchta. Múze být nadělaná, hubená, blond, černá."

Jireš si znovu zamnul nos, proboha, to je zlozvyk, a uprel na Bartošku účastné své průhledné oči. Jestli si myslí, že muže Golemovi do rajónu, tak to se mejlí, vysvetlil si poručíkňv náhly zajem. On s tím má své zkušenosti.

„Kus. Jenomže spíš bez šatu než oblečená. Golem by ji skříp, kdyby se moc vohazovala a byla nápadná. Takže nosí džiny jako všichni a dycky nákej rolák. Ten má samosebou hezcí než my všichni. Když se počítají proporce. A vlasy takový tmavé zrzavý. Až do pasu."

Bartoškovi pokleslo srdce. Jeho nadeje, že Hana mluvila pravdu, vyprchala. Zaťal zuby a spíš ze setrvačnosti opakoval:

„Do pasu?"

„Teda měla je do pasu. Než -"

„Než co?"

„Než ji šoupli do t'urmy."

Jako v klecové houpačce. Nikdy je na pouti neměl rád. Zmeny smeru mu nedělaly dobre. Napjaté, aby se nedal tak snadno vyvést z míry, se zeptal.

„Za co?"

„Říkám přece, že je kus. A to s tím voblíkáním je pravda, jenom když se jde s partou. Jinak vona se Škeble uměla nahodit. A že taky měla co. Takže se na ni jen lepili."

„Kdo?"

„Ten poslední byl Švéd. Takovej tlust'och s brejličkama. Švéd ani moc nečeká, že by holka uměla mluvit jako von, takže se ztratilo, že Škeble umí sotva bláfnout. Naučila se

némčoursky tak dvě vety, že je pro a kolik za to. Nikdy prej to neselhalo."

„Se Švédem ano?"

„Teda vlastně ne. Jenomže - přečtete si to ve vašich lejsstrech. Na Pankráci je určité maj."

„Mužete mi ušetřit čas."

„Čajzla mu celou šrajtofli i s pasem. V tom byl malér. Normálně dědci tak nevyváděj, když j de o nějakou pétku navíc."

„Pétku?"

„No jo, dyť vite, co myslím."

„Skoro bych fekl. Takže teď vypadá vaše dámička jak?"

„Jak jsem povídal. Jenom vlasy má úplné krátky."

„Kdy se s vámi rozešla?"

„Když jsme šli s Golemem na pivo, jak jsme se tam -" naznačil Jireš.

„Já vím, poznali."

„Obhlížela tam nějaký cizí fáro. Myslela si, že by se třeba daly hodit site."

Měl dojem, že co slyší, není pravda. Ze zkušenosti věděl, že tak lacino se nikdy k cíli nedochází, a proto pilně zpovídá a psal dál, všechno o tom, kam měla parta namířeno, jaké jsou její zvyky, jak se pravidelně vrací v nedeli večer na zapomenuté nádraží v Braníku, kde staví osobáčky, a neopomněl se ani zeptat na to, jaký se dá u Golema předpokládat projev žárlivosti. Všechno se bude muset přešetřit. Ničemu nemůže nadobro věřit teď hned. Ale jedno věděl skoro jisté. Max neměl pravdu.

Darina byla krásna, to poznal i kynologický nevzdelanec. Štíhle telo se jí vlnilo onou dráždivostí, kterou má krok šelem, a medové tlapky kládla na zem s elegancí, s kterou si povestná princezná lehala na hrášek. Svetla jí hrala do zlata j ako čerstvé ukápnutá šťava z meruněk a srst svedčila neomylně o tom, že její pán, psovod Kudelásek, pravidelně loupí v kuchyni čerstvá vejce. Odborník nadto ocenil jistotu, která byla v souhře člověka a psa, jistotu, která pramení z oddanosti a chytrosti. Tenhle pes věděl. A proto když Kudelásek pustil Darinu z vozu a zavedl ji k místu, kde měl její citlivý smysl rozlišit jediný pach mezi stovkami jiných, začala svedomít. S čenichem přitisknutým k zemi hledala

mezi vúnými trav a fěrichy a pachem zajíců, kteří tu kdy křižovali svůj večný úprk, tu jedinou stopu, o kterou stál její pán. Ale měl smůlu. Darina pětkrát opsala kruh, pětkrát zkusmo vyrazila, pak vypadal nádejný remízek, alte vrátila se, zvedla vlhký čenich a nabrala čistý vzduch nad loukou, j ako když si koštér zakousne suchého chleba, aby se zbavil minulé příchuti, a pak zamířila zpátky k **ceste**. Nahom, nebo dolu? Nakonec se rozhodla pro smer k mestu a nadstrážmistr Král, který její **počinání** sledoval se zatajeným dechem, si odlevil:

„To jsme definitivně v pekle.“

Jesté chvíli se díval, jestli jeho sklon vidět všechno černe není tentokrát mylný, ale Darina běžela kousek křepce, pak se začala zastavovat a vracet, a nakonec zvedla ke Kudeláskovi hlavu se zcela zřetelným: Marná snaha.

„Jedeme,“ zavelel Král. S pocitem bezmocného zoufalství skočil do vozu, a když se řidič zeptal: „Kam?“ odsekl: „Nejradši na Mésíc.“ Řidič pokrčil rameny, přibrzdil Kudeláskovi, aby mohli s Darinou nastoupit, a vyrazil do mesta, až se za koly zvedly vějíře prachu.

Bartoška sledoval, o kolik postoupilo slunce na **ceste** k tmavým lesům, a utvrzoval se v tušení, že schůzku s Hanou zmešká. Moc ho to neprekvapilo. Tohle riziko kdysi podepsal. Vynechal **obed**. Měl hlad. Také nie kromobyčejného.

V pět by měl přijít Goschl a Král se taky co nevidět vrátí. Poslední příležitost, jak se v klidu trochu najíst.

„Nedal byste si něco na zub?“ vyrušil kapitána Hejnocha. Ten sundal brýle a malinko zamžoural, než si oči zvyklý.

„Zrovna nepadám, ale něco malého by pichlo,“ připustil.

„Můžeme zajít za roh. Tam jim něco studeného určitě zbylo.“

„Jsem pro.“

Několik talířků s tlačenkou nakrájenou od časných ranních hodin, syrový nárez a sedm rybích chlebičku, na nichž **slede** vypadaly jako zásoby Laponců po jaru, bylo všecko, co jim servírka mohla nabídnout.

„Je horko. Všechno se rychle kazí,“ ucedila tónem, který předem varoval. Bartošku ani nenapadlo vyhecovat se k odporu, jen si v duchu povzddechl. Berou nás jako ovce. A my se dáme.

„Snad ten nárez. Dvakrát," rozhodl i za kapitána.

Dostali misku s houbovitými rohlíky, které opustily pec nejméně před čtyřiadvaceti hodinami, a Bartoška se dušoval, že poradnou večeri připraví později doma.

„Jste na venkové," řekl omluvně, když nesl oba talířky k vysokému pultu.

Hejnoch se zasmál. „Zkuste to v Praze touhle dobou a budete se divit. Jen zákazníkú bude víc."

Chtěl kapitána ujistit, že netrpí malomestským komplexem, aby ho musel někdo utěšovat, ale rozmyslel si to.

Jedli mlčky a pak se Bartoška zeptal. „Pivo?"

Hejnoch prikývl. Dvě láhve vytažené z chladicího pultu zajiskřily a perličky, které vyskakovaly ze sklenice, naopak zvedly Bartoškovu náladu.

„Jsem blázen. Porád si od něčeho něco slibuju," zavrtěl nad sebou hlavou. „Ted zrovna, že přijde ten dědek, vybalí nějakou bombu a všechno bude jako na dlani."

„S tou dlaní bych moc nepočítal," zazubil se Hejnoch. „Daleko případnější je úsloví s chlupem."

„Myslíte? Náš Jaroušek Král by ve vás okamžité viděl bratra. Já patřím k těm nepolepšitelným," zašklebil se. „Ale dáme se pfekvapit, co?"

Těžko říct, jestli byl překvapen kapitán Hejnoch. Ale když Bartoška po návratu uvidel sedět v předpokoji muže, kterého čekal, překvapení mu vzalo dech.

Nevedel proč, ale Josefa Göschla si představoval úplně jinak. V podvedomí nesporné sehrála roli okolnost, že za ním jezdí Hans-Ernst Schmidt, cílevědomý mladý muž, elegantní, který i podle vybavení, s nímž se Bartoška seznámil v hotelu, očividně dbal na vnější zdání. Napadlo ho, jestli se mrtvý nestyděl za chudého příbuzného, protože vpravdě jako chudý příbuzný Göschl vypadal. Postavu měl suchou a oblečení připomnělo módu válečných let. Na hlavě měl Göschl promaštěnou hučku a červený šátek na krku vypadal přinejmenším nelogicky. Bartoška si sedí za stůl a Göschlovi pokynul k židli, která byla kousek stranou.

„Dobrý den, pane Göschle. Asi vite, proč jsme vás predvolali."

Göschl si přemnul dlouhý nos a popotáhl.

„Řekli mi to."

„Pan Schmidt byl tedy váš synovec?"

„Jo, to byl."

„Kdy jste ho videl naposledy?"

„Naposledy? **Před** chvíli."

Oči zapadlé do vrásek neprozradily ani dojetí, ani rozpaky. Nie.

Bartoška si uvedomil, že hoši měli rozkaz zavést Gôschla napřed do márnice. Proto asi tak přirozené přešel na minulý čas.

„Nemyslel jsem teď . . . myslel jsem - předtím," vyhnul se přesnému slovu.

Ale Gôschl byl vysušený všestranné.

„Myslíte **před** smrtí?"

„Ano."

„Na velikonoce, jestli se nepletu."

„Zkuste se neplést."

„No, dyť povídám, na velikonoce."

„A co včera?"

„Včera jsem ho nevidel. Až teď . . ."

„Véděl jste, že je v Borově?"

„Ne."

„Nepripadá vám to divné? Přijede a ani se neukáže?"

„Proč divný. Přišel by dneska."

„Bez **ohlášení**?"

Gôschl pořouchle zamžikal. „Mé vždycky nájde kolem domu."

Nebylo to slavné, ale byl to začátek.

„Navštevoval tu váš synovec ještě někoho dalšího kromě vás? Kamarády, známe?"

„Všechny jste vyhnali."

Taky pravda. Skoro všechny.

„Vy jste byl včera večer doma?"

„Ernsta jsem nezabil."

A máš to. Rovnou k věci. Bartoška si uvedomil, že Gôschl se celou dobu úporné soustředil jen na tuto odpověď. Že **přišla** dřív než vlastní otázka, byla záležitost netrpelivosti. Přání mít všechno z krku. Všechny další dotazy ztratily na účinnosti. Gôschl nie **nevedel** o Schmidtových financích, práci, zájmech. Na všechno jen **vrtel** hlavou. Presto Bartoška neodolal:

„Co k vám Schmidta vlastně táhlo, pane Gôschle?"

Otázka zustala viset ve vzduchu jako kroužek dymu.

Rozplynula se beze stopy.

Dlouhý červenový den trochu ochladí, ale jiskřil dosud světlem, když jel Bartoška s Hanou ke starému lomu. U silnice stál malý žebříňáček a muž v kostkované **kosili** krátkými rozmachy **pokladal** k zemi odkvetlé pampelišky a bílé vénečky kopretin. Jako na hrob. Už cestou začala Hana vyprávět na první pohled dosti romantický **příběh**. Bartoška měl jednoduché příbuzenské vztahy. Každý ze strýců z matčiny i otcovy strany se živil některým z osvědčených řemesel, bratřenci a sestřenice přicházeli na **svet** podle toho, kolik bylo kterému strýci let, a úmrtí se rovněž dala odhadnout, jako se odhadne život stromu. Poslouchal proto se zájmem, který obyčejnost jeho vlastního života stavěl do příznivého **svetla**.

„Chod vecí byl nemilosrdné stejný. Velké plány, stěhování, a bublina vždycky splaskla. Jenom naposledy, když jel otec sem do Borové, nebral nás hned všechny s sebou. A tak se stalo, že jsme ho nezastihli naživu. Rána na hlavě, prý od kamene. Krvácení do mozku, jak připouští lékař . . . Zastava srdce, jak říká úmrtní list. Tenkrát mé ani matku nenapadlo myslet si, že to nebyla obyčejná smrt. Ale za dva roky nato matku porazil motocyklista. Ujel. Svědci tvrdili, že do ní vrazil úmyslné. Bylo to nepochopitelné. Jak by mohla taková stárnoucí obyčejná žena někoho zajímat a někomu vadit? Bohužel jí náraz umrtvil celou oblast slinivky a maminka už nezažila den bez prášku a trápení. Určité ji to nervové vyšinulo. Dvakrát se jí stalo, že neznámy člověk, když ji mýjel, prohodil: ‚Nebyla to náhoda.‘ Údajně nebyl nablízku nikdo, komu by ta veta mohla platit. Co nebyla náhoda? Mezi věcmi, které nám po otci vrátili, byla i podivná závěť. Maminka byla přesvědčená, že ten kus papíru je zakletý.“

„Máte ji?“

„Tady ne.“

„Proč je podivná?“

„Jistý pan Alfréd Einhellig, roku 1944 bytem ve Vídni, v ní s ohledem na to, že sám nemá dědice, odkazuje svůj majetek potomku Josefa Preisse. S malým dodatkem - potomku po meči.“

„Což byl váš otec?“

„Ano.“

„Pak mohla být závět' někomu trnem v oku.“

„Kdepak. Alfred Einhellig byl bratr babičky. Odešel do Vídně v třicátých letech za prací. Byl švec, měl nízký baráček se záhradkou. Na konci války se dostal do nemocnice, kde taky zemřel, a domek vzal za své v linii fronty. Trosky už dozajista shrábl **nejaký** buldozér.“

„Jestli si to myslíte, proč tedy pátráte na vlastní pěst?“

„Nevím.“

Došli na stráž.

Slunce už viselo j ako velká svatozář na špičkách smrků a vykořistěná strana lomu byla překrytá stínem. V jámě se tu a tam držely křišťálové kalužiny ozdobené divokým kosatcem. Lom nebyl velký. Taky se v něm těžilo jen v době, kdy patril soukromníkovi, protože s mechanizací a velkovýrobou už se vzhledem k hluchému okolí nedalo počítat. Majitel stačil za první republiky a po valce dodat kámen na mnoho pomníku a ještě více podezdívek a dnes už jeho bývalý majetek působil jen jako romantická ozdoba krajiny.

„Tady prý ho našli,“ ukazovala Hana Bartoškovi na místo asi uprostřed stráne vedle lomu. Tráva tam byla nízká a svah příkry. Těžko si představit, že **člověk**, který tady zakopne a upadne, zůstane ležet. S největší pravděpodobností by se skutálel. „Ležel hlavou dolu. Když upadnú, snažím se aspoň chytit trávy, ale vždycky po smeru, nemám pravdu?“

Bartoška mlčky přikývl. Podal Haně ruku a hezky zboku, aby se mohli podrážkami zaseknout do svahu, sestupovali k místu, které předtím označila. Asi v polovine se zastavil.

„Tady?“

„Někde tady,“ nadhodila rameny.

Zkusmo kopal do trávy, ale právě tady žádný výrazný zarostlý balvan vidět nebylo a drobné kameni nadělá leda šrámy a boule. Aby se člověk zranil smrtelně, musel by se praštit o poradný šutr.

Vzduch voněl podvečerem a ozývaly se hlasy ptáku z hnízd.

„Zbývá jen přemýšlet. Pokud budete chtít,“ řekla Hana a zamířila zpátky do kopce.

„Mám i další možnost,“ odpověděl.

„To zní slibné.“

Díval se za ní, jak šplhá vzhuru. Méla úzký pas, pevné nohy a rovná záda. Džiny ukazovaly právě to a stejně jako svetr nebyly ani vyzývavé vybledlé, ani o číslo menší, mluvily jasně jen o tom, že jsou praktické oblečení k lezení po stráních. Bartoška si odjakživa oceňoval ženy podle způsobů, jakým plakatovaly své prednosti. Tahle mu připadala jako jedna z těch, co se dovedou o sebe postarat. Dokázal si ji stejně dobře představit ve zlatých večerních šatech v koncertní síni (a taky v průsvitném hedvábí na spoustě kožešin) a kupodivu, když mu ty představy proběhly hlavou, nikdy nevidel vedle společníka. Treba je to dobré znamení, mívá správně předtuchy, zafandil si nádejné a uvítal, když se nahofe svezla do trávy, stáhla nohy pod sebe a vyčkávavě na **neho** uprela oči.

„Teď už znáte všechna fakta. I když vím, že fakt je pro vás jenom to, na co je doklad.“

„Výpověď svedka je taky doklad. Poslouchal jsem vás pozorně, ale přece jen by asi bylo lepší, kdybyste mi základní údaje hodila na kus papíru. Jména, data. Jinak bych v archívu strávil vánoce. Treba ve zprávě něco bude. Ale velkou naději vám nedávám.“

„Nepočítám s ní. Nevím, proč jsem si myslela, že snad najdu někde zakutálený klobouk, který jsme tenkrát pohřešovaly. Nebo že za komínem hotelu bude sedět sova a našeptá mi, s kým otec ten večer sedel naposledy, kam šel a kdy, sám nebo s kým, a hlavně proč.“

„Nemyslíte, že každá taková sova případně nejdřív ze všeho na peníze?“

„Toseví. Při jeho způsobu života nepripadala v úvahu třeba žárlivost, ale na normální dluhy přece stačí advokát, a buď se vymáhají tak dlouho, až dlužník klopí, anebo se nad nimi mávne rukou. Otec patril k lidem, kteří by určité mávli rukou. Grand z mokré čtvrti. **Leta** jsme žili tak, že o dnu výplaty vůbec nebylo zaručeno, že přinese peníze. Jednou se stalo, že parta mastila celou noc karty a jeden z hráčů, nastávající tatínek, prohrál, co měl na kočárek pro mimino. Otec mu samozřejmě vysypal výplatní sáček do **dlane**. Nedalo se nie dělat, mámo, je to miliónovej kluk. Jindy další miliónovej kluk narazil podnikovou káru a potřeboval honem klempíře, protože jízda jaksi nebyla tak docela podlé papíru. Víš, mámo, on mi to dá, teď by měl průsvih. A tak to

šlo porád. Jsera vlastné blázen, co?" řekla zdanlivé bez souvislosti.

Chvíli mlčel.

„Nevím," řekl pak.

Zasmála se. Musela si přiznat, že jinou odpověď nečekala, a jako horkost, která stoupne do hlavy po nejjemnějším koňaku, zaplavilo ji vedomí, že zvládla dávna tajemství kouzel a nepotřebuje odvary z lihovin ani ucho z netopýra ani dráp divoké kočky, protože věci jsou daleko jednodušší.

„Takže zbývá se zeptat, co jsem dělala včera o pul jedenácté," připomněla a znelo to nežné a smyslné a vůbec to nemělo co dělat s otázkou, kterou jí měl položit, byla to výzva, docela jasná. Usmál se mékce a poslechl ji.

„Ptám se."

Jako předtím ruce, spálil si teď rty. Ale protože horení je jeden z nejochotnějších procesu, bez rozpaků se mu poddal.

Jak se Hejnochovi zapřísáhl, splnil sice opozdené, ale všechno. Nebylo to nadarmo. Kapitán v koupacím plášti a s mastnou škvrnou na bradě, kterou si zapomněl utřít, když dojedli kopec nadrobno nakrájeného masa s opečenými brambory, vypadal, jako že sem, do tohoto pokoje patří. Stál teď u okna a díval se na nebe.

„Jestlipak víte, že máte přímo nad hlavou Korunu?" zeptal se nenadále.

„Čože?"

„Souhvězdí Koruny. Podkova pro štěstí. Propána, kdy jsem to říkal naposled," uchechtl se Hejnoch. „Myslím děvčatům."

„Čas je relativní," utešoval ho Bartoška.

„Nojo. Ale nesmíte mít doma klacka, který si nechává rust vousy, a děvče, které by se smíchy potrhalo, kdyby si všimlo, že se vám některé pošetilosti mladí ještě nevykouřily z hlavy."

Bartošku bodlo u srdce. Vstal, vytáhl ze skrinky láhev červeného a nalil do dvou sklenic. Na co má člověk vlastně v životě nárok? A je to klad, nebo zápor, když člověk nepripustí, aby mu srdce okoralo?

„V Praze našťestí nejsou vidět. Hvězdy," dodal tise Hejnoch, přejel si rukou po obličejí, a jak mu prsty sjely po tváři k bradě, stáhl i tu lesklou skvrnu od večere.

Vrátil se ke stolu.

„Na hvězdy, nebo na vítězství?" zeptal se Bartoška, když zvedli sklenice.

„Já na vítězství. Ty mužeš na hvězdy," přešel na tykání. „Musíš. Jinak zmeškáš." Netrpělivě pohnul rukou. „Vím svoje."

Bartoška se odvrátil a šel hledat cigarety, protože najednou byl s rozumem v koncích. Ale jakmile si znovu sedí, tíseň se vyparila.

„Vsadil bych se, že ti leží v hlavě Škeble a její kumpáni," zaskočil ho vecné Hajnoch.

Bartoška se ošil.

„Byla by to kráska, ne?"

„Byla. Barman sice videl nejaké děvče motat se kolem pul jedenácté poblíž lítaček a manta zaparkovaná u kašny musela svítit jako pozvánka, ale holka nebyla ve zbroji. Šminky, volánky, lechtivé prádlo, to všechno zustalo doma. A pak, byla to vůbec ona? Troufla by si do hotelu po tom, jak jsi naložil s jejími ochránci?"

„Někdo se musel vrátit pro batoh. Bágl tam přece zůstal. A holka je nejmíň nápadná."

„Beru. Ale jenom když popadne bágl a vypadne jako tchor."

„Co když na Schmidta narazila náhodou, a když je kus . . ." zamručel Bartoška. „Louky voní, parta čeka v Bažantnici. . ."

„Schmidtovi bylo třicet."

„No a co?"

„Ty pořád vidíš ten nuž, nemám pravdu?"

„Snad."

„V Praze ti je vyberou a dočkáš se. Když nie jiného, aspoň jeden má u tebe vroubek."

Hned poté, co Jireš partu shodil, dal Bartoška prověřit všechna nádraží do deseti kilometru. Podlé popisu se ozvali nádejně z Veselí. Jenomže parta se může desetkrát rozdělit, desetkrát pŕesednout, vůbec se do Prahy nevrátit. Záleží na tom, jaký mají strach. Ale i pro nejhrubšího provinilce je velkoměsto nejvýhodnější skrýš. Smůlu mají ti, kteří se budou zítra bohabojně vracet z normálního výletu. Na nádražích je protřepou pro jistotu všechny.

„Máte pravdu, možností je daleko vie," fekl Bartoška

a v hlavě mu znovu zajiskřilo trochu paniky. To děvče z Prahy se svou zamotanou historkou a zlatýma očima. Otevřel dokorán okno a Hejnochovo: „Pojdme spát, ráno je noc pryč,“ ho zastihlo s pohledem upřeným k vénečku hvězd seřazených do tvaru podkovy, z nichž jedna, z vpravo dole, svítila nejjasněji. Ulice pod nimi byla tichá, jak je jen pulnoční ulice na malém městě.

„Nevím, kdy presné najdeš tento list,“ psala v té chvíli Hana. „Možná, že bych měla myslet na to, že to bude tesné pred cestou a že nebude dobré, jestli té nějak rozruší. Ale jak té znám, problémy odsunuješ až na dobu, kdy o nich mužeš přemítat spíš z rozmaru než proto, že by ses jim opravdu poddával. Zdravím té a děkuji. Za všechno. Za všechny večery i noci, které jsme byli spolu a kdy jsi mi pomáhal začínat vždycky znova tu neúnavnou hru. Ale zjistila jsem teď tady, že je únavná. Nechce se mi už zvedat s navyklym úsměvem pohár vína - Na co? - Na nás, přeci, - nechce se mi ani sedávat v zapadlých hospodách a s pohledem filosofa přebírat tváře lidí, hodí-li se ti či nehodí do tvé galérie osobností. Lidi jsou kolem nás všude, nemusíme je hledat vyběračně jako nejdražší jídlo na jídelníčku, stačí dívat se a slyšet. Možná, že píšu víc pro sebe než pro tebe, nevím, ale určitě potřebuju právě teď využít schopnosti, která možná pomine, říci všechno, jak cítím. Jsou to vlastně jen hodiny, co jsme od sebe vzdáleni, a při způsobu našeho soužití nie neznamenají Ale je to něco jiného, co z těch hodin učinilo vzdálenost velikou, tak velikou, že se pro mé premenila v leta. Nemyslím, že tím oba něco ztrácíme. Snad je to jen dar, který času připomněl, že nás treba brzy omrzí vyškrabávat svá jména do zdí starých zřícenin, a proto nás předešel. -Vidím té, jak se ušklebujes, protože tyhle moje pochybnosti už znáš. Jsi odolný a silný, jedna z mých obvyklých ztřeštěností té nevyvede z míry. Ale tentokrát to není ztřeštěnost. Vypravila jsem se do tohoto konce země s bláznivým nápadem najít minulost. Zatím jsem ji nenašla. Ale víc než kdy jindy mé naplnila touha vlastnit budoucnost. Říkám úmyslně vlastnit, protože myslím mít možnost ovlivňovat ji, řídit, nechat se jí ukolébávat a vědět, že i když otevřu oči, bude tu. Porád. Jisté jsi pro mě nastrodal pár posledních anekdot, novinek ze sveta lidí, k němuž patříme,

111 111 111 111 111
111 111 111 111 111

ale já už se na ně neteším. Jsem to pořád já, a přece nevím, když se dívám na ten modravý sen, kterým jsou hory na obzoru, je-li to docela pravda. Pro všechno krásne, co mezi námi bylo, dovol mi už jen mlčet. Protože nie z toho, co bych ti mohla ještě fict, už se netyká nás dvou."

Složila list papíru a litovala, že nemá obálku. Jakmile by ji zalepila, měla by větší jistotu, že už dopis nebude znovu číst. A chtít jej změnit. Ne, nechce na něm změnit ani řádku. Ted. A ráno? Pro jistotu složenou osmerku zastrčila až na dno cestovní kabely. Ráno ji jenom přendá do přihrádky v armatuie. Bude to jednoduchý pohyb a nedá čas znovu přemítat. Zamyslené si mnula ruce a zastavila se **pred** zrcadlem. Ještě včera si lámala hlavu tím, kdo byl Alfréd Einhellig, donútila jednu ženu, aby **pred** ní otevrela své nejskrytější tajemství, a lékaře, aby přestoupil formální hranice **predpisu**. Proč? A když domyslí, že vším, co se **dozvedela**, jen rozšířila pole zmätku, ještě vie podlomila svou schopnosť řádné si všechno v hlavě uspořádat, mélo to putování vubec smysl?

Podívala se na svůj obraz v zrcadle a usmála se. Hlásala jednoduchou teórii, že začít nový život znamená změnit milence a účes. Dopis ležící na dné kabely svedčil o prevedení prvého kroku, ale ten druhý? Prohrábla si krátke vlasy a beznádejné vzdychla.

Pootevřeným oknem zavanul do pokoje citelný chlad. **Byl** přece jen teprve červen. Prešla k oknu, a než otočila kličkou a povolila vyhlídku, zadívala se na **námestí**. Čtyři chrliče se šklebily do čtyř svetových strán a zmožené vyplivovaly vodu **do** kašny.

Mesto spalo. Čítalo k dnešm'mu dni deset tisíc obyvatel a ničím se nelíšilo od stejných měst ve vnitrozemí. Ten, kdo si nepamatoval dobu, kdy v těchto končinách prevládal nemecký živel, už na městě samém nie nepoznal. Jenom na hřbitové se překrývaly dva svety. Propadlé hrobky, dvojhrobky zarostlé hustým břečťanem s nápisy v kaligrafickom švabachu, uškreené lišejníkem, cestičky zarostlé, jak tudy desetiletí nikdo nepřišel položit kvítek či zapálit svíčku, s letopočty do poloviny čtyřicátých let, a potom čerstvé rámy z hlazené žuly, obsypané bílým štérkem, a na kamenech česká jména a letopočty 1967, 1971, 1975. První z těch,

kteří **přišli opustenou** zemi osídlit, a nebyli tenkrát z nejmladších. Na tomto m **isté** už hnev, závist nemely místo.

Kdyby bylo poručíka Bartošku včera napadlo, že mezi živými tomu ještě tak docela pravda není, byl by vyřešení svého případu o kousek blíž. A byl by blíž, kdyby věděl, že od Norimberka se po dálnici řítí svetle žlutý mercedes, za volantem sedí vie než padesátiletá žena v černém, a přestože ji v očích tlačí slzy, neplače. Je tvrdá, černé oči má studené, dvě hluboké vrásky kolem rtů **svedčí** o tom, že rty se často nesmály. Jej í muž o sobě s potešením říká, že je milionár. Zapomíná však dodat, že jeho j mení se k tomu miliónu dotahovalo se zaťatými zuby třicet let. A ty zuby zaťaté měla především ona, když se musela starat o domácnost, o koné, ovce a louky, protože její muž začínal j ako koňský handlír, a teprve průmyslový rozmach pri hospodářském zázraku, ale hlavné nezbytnost ho donutily vyměnit tuto profesi za něco, co se spíš nosí: za firmu se silničními stroji. Jeden bagr a jeden nákladák. Pak druhý bagr a další nákladák. A zatímco on sám jezdil po stavbách, ona hlídala doma každičký telefon, protože každé cinknutí mohla být objednávka, kdepak přítelkyně a chvilka ženských řečí, jen zákazník nesmel přijít zkrátka, lépe řečeno firma nesmela nebýt na dratě ve chvíli, kdy se třepala na druhém konci vyhlídka na dalších tisíc, dva tisíce, později desetitisíce marek. **Zdedený** majetek byl základ a ke zdedenému majetku patril i dvorec pět kilometru za městem, kde bydleli. Ano, statek byl krásny. Svítil na kopci bíle j ako plachta trojstěžníku, a když zapadalo slunce, rozžhavilo dvacet oken doruda. Dvacet z jedné strany, dvacet bylo z druhé. Všechna se musela měsíc co měsíc umýt, protože muž si potrpel na čistotu. Pomoc? Služebnou? Tesné po valce, kdy by byla děvče snadno sehnala, škrtil muž, škrtili oba každý fenik. Později. Ale později bylo pozde. Rozběhly se továrny a mladé dívky dávno nehodlaly zaměnit osmihodinovou pracovní dobu za celodenní pohotovost a nálady milostivé pani. Možná kdyby nebyla tak zlá. Ale byla zlá? Jedinou útechou jí byla nedělní mše a syn. Dokud jí nepferostl pfer hlavu a nepustil se do věcí, o kterých nikdy moc **nevedela**.

Možná že to byl černý obchod s Američany, nikdy se pravdy nedopídila, ale jeho nenadálé odchody z domova

a nevypočitatelné návraty, po nichž chyběla alespoň bežná synovská omluva či nejbanálnější vysvětlení, to všechno v ní vyvolávalo divný pocit strachu. Snad proto držela plyn neustále na podlaze, jako by čas teď, teď, když už je pozdě, ještě hrál nějakou roli. Rovná silnice, vypočtená pro úsporu času jako přímkou v krajině rovné jako stůl, působila obdobně jako samotka. Mechanicky vžité pohyby, mozek si ze dvou tětín mňže jít svou cestou. Boží trest? ptala se. Ale nebyla přece požívačná, neměla ze života víc než jiní, spíše naopak. Radost si odepřela vždycky, když měla volit mezi povinnostmi, poslušností a prací. A někde udělala chybu. Vlastně se jí dopouštěla celý život, připomněla si událost **před** dvěma měsíci, kdy od zkratu chytly celé nové stáje, a zatímco požární sbor si dával na čas, seběhli se sousedé i řidiči, kteří předtím odstavili buldozéry, ale hadici s vodou bojovala s **ohnem** jen ona sama. Všichni se dívali, nepomohl nikdo. Zamrazilo ji zrovna jako tenkrát u toho ohně. Proč? **Viděla** na obličejích vskutku škodolibou radost, nenávist, nebo si to jenom domyslela? Ale jak by potom jinak mohlo nejméně dvacet lidí zůstat stát s rukama založenýma, když bylo vidět, jak je ohrožen nejen majetek, k dvorci je od stájí pouhých deset metrů, ale i životy těch krásných zvířat, která splašené vyběhla do luk, dva hřebci, jedna klisna a malý poník. A v padesáti letech, teď, kdy jí uniklo to jediné, co mělo pozemskou hodnotu, si poprvé položila otázku, nakolik v **životě** zanedbala něco jako rovnováhu. Docela obyčejnou, prostou, neokrášlenou slibou o posmrtném **životě**, tu jednoduchou povinnost mezi lidmi dělat dobré, aby se dobro vrátilo. Komu kdy sama pomohla? A protože si v tu chvíli sama sobě chtěla říkat jen pravdu, marně se namáhala najít příklad. Vždycky to bylo jen něco **za** něco, a hned. Předem vypočtené. Nikdy z láskavosti srdce. Začala se chvět chladem a ze zcela nevysvětlitelných duvodů se jí vrátily vzpomínky až někam před čtvrt století. Bylo to víc než čtvrt století. A najednou si docela živě privolávala udalosti, o kterých myslela, že je již dávno vymazala z paměti. Pripomínala si je jako jakousi podivnou minulost, jako něco, co se snad stalo jinému člověku, ale souhvězdí Koruny, zavesené tesně nad obzorem, **ji** usvědčovalo z omylu. Vrací se.

Svitaní zastihlo koleje překryté lehkou mlhou, ale sotva se vylouplo slunce, zasvítily kolejnice jako zahnuté turecké šavle. Byly tu všeho všudy čtyři. Jedna dvojice na **bežný** provoz a druhá kolej odstavná. Tam stál motorový vlak se třemi vagóny, který tu končil a začínal svou spoj do Prahy. Poprvé dnes vyrazí v sedm. Ještě taková spousta času, že vlakvedoucí teprve vstává a staví si na kafe. K nádraží vede prašná cesta krátkou alejí lip. V písku křupou dvoje bagančata a zvířený prach se lepí na kecky, které musejí ťapat dvakrát tak rychle, chtějí-li udržet krok.

„Mám hlad a chci si sednout,“ dožadovala se dívka. Měla křaplavý, překvapivé hluboký hlas.

„Nojo, kněžna,“ odfrkl si kluk na kraji.

„Kuš, Bruno,“ usadil ho poslední z trojice, který šel mezi nimi a otočil se stejné sverepé na dívku. „Tých pár metru snad nezhebeš.“

„Mlátíme se takhle druhej den. Proč musíme na nádraží všichni? Stačilo by přeci, aby se jeden podíval, kdy to frčí, a nemusíme se předvádět všichni, co?“ nedala se zmást dívka.

Překousnout dosti logickou úvahu dalo šéfovi trochu práce, ale zhostil se jí celkem rytířsky.

„Tak si ty fajfky natáhni.“

K nádraží zamířil sám. Dívka i Bruno sebou okamžité švihli do trávy. Škeble se natáhla a založila ruce za hlavu. Rosa příjemně studila. Bavlnené tričko se jí povytáhlo a Bruno se žádostivě zahleděl na odhalený proužek opálené kůže, který se v rytmu dechu jemné chvel.

„Kolik jsme asi ušli?“ zeptala se dívka.

Pod nimi ve vsi zaštěkal pes. Na přednostově dvorku mladý kohout popuzené oznamoval, že všechno prozkoumal a podlé **neho** je čas vylézt z kurníku. Bruno neslyšel.

„Povídám, kolik myslíš, že jsme ušli?“

Bruno se naklonil a s nežností, která by budila úžas, kdyby bylo někomu dovoleno ji spatřit, se špičkami prstů dotkl toho odhaleného proužku opálené kůže.

Dívka se vztyčila, jako když ji pichne.

„Co blbneš, vole? Neznáš Golema?“

Bruno se schlíple stáhl a začal roztržité škubat trávu kolem sebe.

„Dyk se tak moc nestalo," zahučel.

„Jindy se stalo i miň," připomněla Škeble.

„Stačí," odsekl Bruno.

Škeble se pro jistotu kousek odtáhla, překulila se na břicho a s lokty opřenými v trávě si podepfela bradu. Včas. Golem se vracel.

„Budem tu tvrdnout do sedmi. Dřív z týhle řiti nie ne jede," hlásil.

„A kolik je?" zeptal se Bruno.

„Pět."

„Tébuh."

„Jaký tébuh? Ten vejlet nebyl tak márnej, nebo jo?"

„Až na to, že Pinčl zůstal v base. Taky ses nemusel do toho policajta drát."

„To je rečí. Pinčl moh zdrhnout."

„Jako ty?"

„Presné tak."

„Vole, von té kryl."

„Kdo se ho prosil?"

„A pak že vděčnost."

„Až do tedka jsem se vobešel."

„Musíte se hádat?" zasáhla Škeble. „Místo rečí, Goleme, udělej šábes a Bruno hned přijde na jiný myšlenky."

„Někdy jsi k nezaplacení," ušklíbl se Golem a pleskl k Škebli po zadku.

Naučené zapištěla a posadila se. Shlukli se do uzavřeného trojúhelníku, a i když bylo kolem liduprázdno, utvorili z vlastních hřbetů hradbu. Golem vytáhl zohýbanou, ošoupanou peněženku a vysypal z ní devět zelených papírku s výraznou číslici 100.

„No prosím, jak se to bude krásne dělit," nadhodil veselý.

„Jsme čtyři," připomněl Bruno.

„Ty nedáš pokoj?" oboril se na neho Golem. „Jestli Pinčl zůstane v base, a to zustane, jak počítam, bude mu to plat prtný, když dovolíš. Takže -" odpočítal tri bankovky a hodil je před Bruna, „bud ber, anebo nech tak. Taky se můžeš s Pinčlem rozdělit, když budeš chtít."

Zbýlých šest automaticky shrábl a vrátil do peněženky. Škebli ani nenapadlo žádat, že si svůj podíl vezme k sobě.

Golem ji živí, když je ve srabu, a Golemovi naopak odevzdává všechno, co vydělává. Při drobátko poctivých počtech by se ukázalo, že váhy stojí vlastně obrácené, ale když se jedinkrát pokúsila své **počtářské** nadání uplatnit, Golem ji rychle uzemnil. Od té doby raději z matematiky propadá, jako propadala ve škole.

Bylo šest. Méli **pred** sebou ještě hodinu.

Výjezdové skupiny čekaly na pražských nádražích od dvou v noci. A inženýr Brock se velice podivil, když ho po sedmé ráno probudilo pronikavé bzučení. Byl v bytě sám. Žena odjela s dětmi už v pátek na venkov a on se chystal, že se pro ně po obědě vydá, aby jim ušetřil nepohodlné cestování, protože autobus vždycky připomíná spíš velkou krabici šprotu než dopravní prostředek. Popaměti natáhl ruku k budíku, ale modré broušené pouzdro, švýcarský výrobek, cinklo o sklo na nočním stolku a bzučení trhalo uši dál. Co se **deje**? Otevfel oči a zatřepal hlavou, aby se probral. Zas. Zvonek u dveří. Ženě f ekl, že se z Borové vrátí až dneska. O večerní schůzce neměla vědět. Nechal klíče v zámku zevnitř. Něco prasklo? Ale vždyť je tak hezky, zamžoural do okna, přece by se Anděla netáhla tak brzy, a hlavně nesmyslné do Prahy, pomyslel si vztekle. A že by si zrovna tuhle dobu vybral host? Fakt je, že člověk s nimi nikdy neví. Vyhrabal se z postele, popotáhl si pyžamo a cestou do předsíně se ujišťoval, že i pro Andělin zrak nebije do očí žádná nesrovnalost. Zvonek zarámusil ještě jednou.

„Copak hoří?“ otevřel dveře a nepodarilo se mu potlačit zívnutí. **Tvár** mu ztuhla tak, jak byla, nakrivo.

V **chodbe** stáli dva muži. Jeden ve stejnokroji, druhý v civilu.

„Dobré ráno,“ pozdravili skoro současně.

„Co je?“ vyhrkl inženýr Brock. „Stalo se něco?“

„Potřebujeme s vámi mluvit. Můžeme dál?“

„Prosím,“ couvl Brock. Jak dával pravou nohu dozadu, zapomněl s sebou vzít pantofel. Chvilí ho prsty honil, pak se s heknutím sehnul a bačkoru si podržel. Trochu nespolečenská motanice u **dveří** se tím vyřešila.

Vyšetřovatel i jeho průvodce se vydali tím směrem, kterým šel Brock. Dostali se do velkého naružovělého

pokoje. Podlahu pokrýval medový jekor a na nem ležel jako druhá vrstva perský koberec s dlouhými, pečlivě rozčesanými trásněmi. V íevém rohu černá koženková souprava, studená jako ryba. Na pravé stěné vídeňská skříňová stena se zlatým kovaním, poslední model z dovozu firmy Lohr. Benátske zrcadlo ze sadry, obrazy. Obrazy ve zlacených rámech, v bílých lištách, čisté za sklem. Každý pes jiná ves. Vysoký popelník na noze jako ve foyeru v kině. Vyšetřovatel doktoru Janáčkovi naskakovala z pohledu na takové skladiště husí kuže. Bylo mu kolem čtyřicítky, žil sám, a jako jednu z výhod mládeneckého života si dopřával vášeň ke kuriozitám ve starožitnictví. Sám jich moc neměl právě proto, že krásna věc vynikne, jen když se kráse dá prostor. Ale dát z ruky něco, co mu jednou patřilo, to bylo jako lámat ho v kole. Dodnes s hrůzou vzpomíná, jak se ve finanční tisni, způsobené důvody, které raději zamlčoval (i Casanova musel některou ženu dobývat dráž než růží), odhodlal prodat starou tureckou pištoli. Čistil ji a čistil, aby se zájemci líbila a cenu mohl vyšroubovat co nejvýhodněji, ale div ho neranila mrtvice, když se s kupcem sešel po čtrnácti dnech a dověděl se, že lázeň v kyseline objevila na hlavní letopočet skoro o dvě sté let starší, než sám předpokladal. Povytáhl obočí, když stihl v růžovém pokoji všechno prehlédnout, a poslechl Brockovo vyzvání. Sedí si. Práporčík Ryšánek taky.

„Co pro vás můžu udělat?“ zeptal se inženýr Brock.

„Potřebuji pár informací,“ odpověděl doktor Janáček.

„Prosím. Něco k pití?“ řekl Brock, když bezděčné přejel očima láhev, která zůstala na stolku.

„Díky. Nemám nízký tlak,“ odmítl Janáček.

„Prosím.“

„Odjel jste včera z Borové hezky brzo. Proč?“

„A proč ne?“

„Samozřejmě, proč ne. Ale přece bych rád znal důvod.“

Brock se drsně zasmál.

„Služební jednání mi skončilo, chtěl jsem za rodinou.“

„Kdepak ji máte? Děláme dost rámusu.“

„Žena je s dětmi na **chate**.“

„No prosím. A co váš stesk?“

„Krucinál, o co vám jde?“

„Klid, pane inženýre. Jsem zrovna tak nevyspalej a pro-

tivnej po ránu jako vy. Takže se nebudeme zdržovat. Znáte Hanse-Ernsta Schmidta?"

Ticho.

„Ptal jsem se.“

„Jak se to vezme.“

„Taková **odpověď** mi nestačí. Znáte, nebo neznáte?“

„Znám.“

„Odkud?“

„Bydlel se mnou v hotelu Zelený dvůr.“

„Mluvil jste s ním?“

„Pri večeri.“

„Jen pri večerí?“

„Vážně nevím, co tím sledujete.“

„Má věc. Zatím. Kdy jste Schmidta videl naposledy?“

„Někdy v pátek večer.“

„A přesně?“

„Co se stalo?“ mihl se Brockovi přes obličej poplašený stín. Byl to jen zlomek vteřiny, ale Janečkovi neušel.

„Hans-Ernst Schmidt je mrtev. A vy jste možná poslední, kdo s ním mluvil.“

„Snad nechcete říct, že . . .“

„Nechci.“

Brock si sedí a tváří se zarytý. Janeček v duchu odhadoval, nakolik Brocka zaskočil sám strohý fakt a nakolik okolnosti.

„Nabízím kompromis,“ zkusil se strefit. „Vy mi řeknete všechno o pátečním večeru a já si nechám pro sebe to, co musíte utajit před ženou.“

Brock si přešel prsty prořídlé vlasy nad čelem a zuby se mu zaleskly v protřelém úsmevu. S tím dokáže prodat i rybářský sak jako pláštěnku do deště, pomyslel si Janáček.

„Dobrá,“ vzdal se Brock. „**Sedeli** jsme se Schmidtem u večere.“

Vedly se běžné řeči. Jak u nich, jak u nás. Jezdím do zahraničí často, takže si nedám všeset bulíky na nos a taky nejsem zvyklý lepit se na nějakého cizince jako na svátý obrázek. Navíc jsem zrovna před čtrnácti dny zažil rozruch kolem kancléřova odstoupení, takže bylo dost o čem mluvit a nenudit se. Schmidt sám měl asi stejný dojem, protože kolem desáté, jak už jsem řek, pravil, že si něco jen rychle vyřídí a vrátí se. Jestli na něj počkám.“

„Počkal jste?“
„Čekal jsem do pulnoci. Ale Schmidt nepřišel. Zaplatil jsem a šel si lehnout.“
„A už jste ho neviděl?“
i, „Povídám, že jsem si šel lehnout. A ráno jsem vstával v pět.“
„Proč?“

Brock unavené vzdychl.
„Potreboval jsem být v Praze co nejdřív, protože -“
„Jak se ta slečna jmenuje?“
„Musíte to vědět?“
„Nemůžu vám pomoci.“
„Je to má sekretárka,“ řekl Brock pomalú.
„Výborné. Jistě mi poradíte, kde ji seženu.“
„Dnes těžko. Jezdí k rodičům. Ale zítra bude v kanceláři.“

Bude to asi hezká kombinace, řekl si v duchu doktor Janáček, když se podíval na muže proti sobě, který nemohl být o moc starší než on sám, ale zato měl dvojnásobné rozměry. A holka je nejspíš **pekný** kousek, proběhlo mu závistivě hlavou. Protože ty, co nejsou kus, jsou vždycky počestné. Jak jednoduchá zákonitost.

Zazvonil budík. Bartoška otevřel oči a na korune kaštanu, kterou měl **pred** oknem, odhadoval, jaký bude den. Mezi větvemi klouzaly záblesky slunečních paprsků a v tuto jedinou chvíli dne, kdy slunce teprve vychází, se dočkalo hřejivého polechtání i žebroví na spodních stranách listů. Chudý **pridel**. Uvedomil si, že jeho spolunocležník je pryč. Nejspíš si dopřál romantickou procházku. Zvenku doléhal hukot traktoru, trávu začali přece sekat, i když někde jinde než v Bažantnici, a zleva se ozýval pravidelný psí duet. Vždycky po ránu j ako by si museli ti dva vyčistit žaludek, aby se pak ve dne mohli spolu toulat, kde je napadlo. Byl to zvláštní pár. Trochu větší obluda s nazlátlou srstí u korene a pfemoudřelýma očima, **predči** z kategórie neidentifikovatelných, a černobílý foxteriér s pravoverným rbdokmenem, který se i ve svých osmi letech díval na **svet** stejné užasle a přihloupě jako čerstvé narozené štěně. Bartoška vstal, aby se na jejich ranní rozcvičku podíval. Drátěné pletivo bylo překážkou, aby se nezakousli, jen do té doby, než foxteriér

j akoby náhodou našel v **plote** díru a s horečným vrtením torza svého ocásku se začal procházet po cizím území. Jejich vztahy byly dané. Ve skutečnosti by se nepoprali ani o kost. Bartošku napadlo, že to není špatné uspořádání. Otevřené okno ho donútilo, aby si odbyl svůj ranní odpustek v podobě kuřáckého kašle, a pak s tichou vzpomínkou na matku, která mu vždycky říkala „moc kouříš, kluku“, odešel do koupelny, aby ze sebe stáhl pyžamo a oblékl se. Natáhl na sebe džíný a kostkovanou **kosili**, prikrývku a polštář našlapal do truhly, která sloužila místo perináku, a obhlédl mansardu po dlouhé době zatrpklým pohledem. Byl to sice úředné jeho vlastní byt, ale přece jen měl stále dojem podnájmu, protože nábytek patřil vlastníku domu. Omšelý koberec, kresla, která by bez potahů volala po smetišti, bavlnené záclony s tíásněmi, které vypadaly, j ako když se z hrnce vytáhnou nedovarené špagety. Chybí tu ženská ruka, politoval se a zhola zapomněl, že je vyznavačem mužské soběstačnosti. S trvajícím pocitem ublíženosti si otevřel plechovku rajské **šťavy**, dosypal hodně pepře a trochu soli a takto vyrobenou Krvavou Mary si propláchl žaludek. S kávou se nezdržoval, tu si dá až s Hejnochem v kanceláři. Tam ho taky přejdou tyhle úvahy.

Kapitána Hejnocha zastihl, jak sedí za stolem, **pred** sebou vysoký hrnek, ten jeho po babičce s nápisem Emlék (jestli mi ho rozfláká!), a divoce míchá. Z hrnku s sebou pára bere horkou vůni kávy. Druhou rukou drží kapitán na uchu sluchátko. Když **uvidel** Bartošku, pustil lžičku, zakryl mluvítko a zakíenil se:

„Dobrý jitro vinšuju. Nemoh jsem dospat. A vaši zbrojnoši se tu o mé krásne postarali.“

„Dobrýtro,“ řekl Bartoška a v duchu se uchechtl, jak mazané prodal Král dozajista práci vždy a všudypřítomné Evy. Ženská za všechny prachy. Jemu jisté vykutá někde stejné velký kotel.

Otevřel dvěre do haluzny, která byla královstvím jeho zbrojnošu a Evy, a objednal si totéž, co závidel Hejnochovi. Problém nádoby **pri** vybavení pěti trpasličími šálky pro návštěvy nechal na Evé. Ženská za všechny prachy mu přinesla kávu v třetinkové sklenici na pivo. Ponorená lžička zachránila lité sklo **pred** prasknutím, ale to se přece jen za nedůstojné použití pomstilo Bartoškovi tím, že si krásne spálil prsty.

„Sakra," zatrepal rukou a Hejnoch po něm strelil pobaveným pohledem. Vtom dostal spojení.

„Zdravím truchlící pozůstalé," zahlasil do telefonu. „Vy jste se snad prestali držet Greenwiche, co jsem pryč?"

Kývl na Bartošku, aby si zvedl paralelku.

„Taky té zdravím, harcovníku," ozval se na druhém konci Hejnocňuv zástupce Bělohav. Bylo mu přes padesát, do penze měl jen skok a všude rozhlasoval, že první den, kdy bude mimo službu, vybili všechny pražské zapadáky a všude si dá na stojáka rum. Trápily ho dlouhá leta žaludeční vředy a nepil ani pivo. Bylo o něm známo, že ho rozčilí i rvačka o kyblíky v písku. Popravde byl víc hnidopich než dôkladný, ale Hejnoch s ním pracoval rád. Když si nad Bělohlavem, který se na místo vyšetřovatele doslova vydrel z pochůzkáře, mladší tajné t'ukali na čelo, šli mu na nervy. Učili se, že každá maličkost má při vyšetřování cenu zlata, ale ještě to sami neobjevili. Když teď Hejnoch narážel na čas, neměla jeho poznámka jiný cíl než dostat Bělohlava do varu.

„Nezapřeš se ani na dálku," hlaholil Bělohav. „Jsem tu od šesti."

„Nestačí bejt. Musí se makat."

„Já tady od stolu něco zmužu, jo? Co ode mé čekáš?"

„Zprávu z nádraží."

„Hlídky jsou všude od dvou v noci. Ale je moc hezky. To by jim vlezl do náruče leda sebevrah."

„A Brock?"

„Šel k nemu Janáček."

„Nie?"

„Co bys nechtěl, před chvílí vyrazil."

„Zavolej, až bude zpátky."

„Toseví, že zavolám. A nie jiného už nechceš vědět?"

„Co například?"

„Jaké tu máme počasí."

„Prima vtip," ocenil sladce Hejnoch.

„Tak se nečil. Mám tu vážne jeden špek. Vytáhl jsem ho od bráchů pro tvou potéchu."

„Sem s ním."

„Víš, kdo je Schmidt?"

„Pro kristovy rany!" zaúpěl Hejnoch.

„Vyrž. Není to vlastní syn Horsta Emila Schmidta, Bavoráka, až na pudu, ale nějakého chlapa ze Sudet. Matka

byla rozvedená. Co když se v synovi ozval hlas krve. Přišel na svět j jako Preiss."

Bartoškovi, který poslouchal na přídavném sluchátku, vypadla málem krabička z ruky. Svet byl najednou vzhuru nohama a to, co si uložil jako dárek na lepší časy, připomínalo spíš odjištěný granát. Když uslyšel jméno Preiss, dal by se pocit, který měl, popsat jednoduše tak, že ho bodlo u srdce. Ale kdepak bodlo! Někdo mu tam zapíchl pletací drát a točil s ním. Copak není dost starý na to, aby nesedí na lep tak průhlednému balení, jako je pekná ženská? Ale kde by byl smysl Hanina počínání? Proč by se mu vůbec svěřovala? A splést takovou historku, jakou mu předložila tam u lomu, na to je třeba romanopisec, pokud to skutečné někdo nezažije. V hlavě mu začal bušit bubeník, a když sluchátko na druhé strane klaplo, Bartoškovi došlo, že z posledních vět, které zazněly mezi Borovou a Prahou, ví tolik jako hluchý, který přišel na kázání.

„Nemáme se tu flákat, slyšel jsi?“ opakoval zřejmě Hejnoch poslední radu svého kolegy a Bartoška napul nepřítomně zahučel.

„Jo?“ A žoviální připomínky nemilují, **pridal** si v duchu.

„Budeme se muset po tom Preissovi podívat,“ nevěsiml si ostnu Hejnoch.

Bartoška, jak byl rozparáděný na všechny úklady osudu, ho neušetřil.

„Stačí zajít na hřbitov.“

„Jak to víš?“ trhl sebou Hejnoch.

„Jedna mladá dáma se tu zrovna po tatínkovi takového jména předevcírem sháněla.“

„Co to meleš?“

„Podívejte se do seznamu lidí ze Zeleného dvora. Hana Preissová. Nie?“

„Máš pravdu,“ připustil zamyslené Hajnoch. „Shoda jmen?“

Bartoška vděčně vstoupil na nabídnutou péšinu. Byla daleko bezpečnější než otázka motivu. „Preiss není tak neobvyklé jméno. Zadluženej jako Preiss. Bylo jich tam jako Prajzů. Vrhli se na to jako Prajzi na Prahu . . .“ zkusil příčinlivé Bartoška.

„Nejsme v jazykovém koutku,“ nedal se ošálit Hejnoch. „Co tady to děvče dělá?“

„Chtěla si objasnit smrt svého otce," snažil se Bartoška být co nejstručnější.

„Na co umrel?"

„Na ránu. Kamenem do hlavy. Nebo hlavou o kámen. To byl její problém."

„Pitevní nález?"

„Hlavou o kámen."

„Kdy?"

„Je to deset let."

„A to jí to deset let nevadilo?"

„Tak přímo jsem se neptal."

„Proč?" podivil se starý praktik Hejnoch.

Protože „moje" mrtvola byla stará teprve pár hodin, protože to děvče mělo nádherné medové oči a protože jsem **nevedel**, že Schmidt je původně Preiss. „Nevím," řekl zarytý. „Ale co se týče Schmidta, tvrdila, že ho náhodné **videla** cestou v motelu **U Šebestiána**."

„Pokud ti nesehrála dokonalou komédii."

„V herečkách se nevyznám."

„Na to nemusí být honem konzervátor," píchl si Hejnoch.

Bartoška nad tou novinou pokrčil rameny a v hlavě se mu nesmyslné, jako když **čte člověk** dva romány naraz, jeden v tramvaji a jeden před spaním, splétaly dva **deje**, až **nevedel**, který je který. S určitostí věděl jen to, že ať chce či nechce, hezky záhy si bude muset s Hanou Preissovou znovu promluvit. Jenom **nevedel**, jestli se teší.

„Promluvím s ní znovu," navrhl Hejnochovi.

„Bravo. Taková svědomitost se mi líbí," spokojené pritakal Hejnoch. „A kdeže to děvče dělá? **Jestli** jsem si dobře všiml, **tak** v nějakém módním časopise, ne?"

„Móda."

„Takže návrhy, modely, konfekce, ne?"

„Řekl bych."

„A jakou firmu zde zastupoval Schmidt?"

Bartoška se zhluboka nadechl. „Ovšem. Lucillinde, **dámska** konfekce."

„No prosím. Profesionální spojení jako na dlani. Západoněmecká firma určité hledá kontakty všude, proč ne v tisků? Rubrika zahraničních zajímavostí propašuje něco z produkce firmy Lucillinde - a kolotoč se točí jako na drátkách. Nebo ne?"

„Pak ale ve všem lhala," řekl Bartoška.
A protože Hejnoch **nevedel**, jaký komplex zahrnuje
v dané situaci Bartoškův pojem všechno, dodal vyrovnané:
„To už se stáva."

Hodiny ukazovaly čtvrt na **tri**. Hana, připravená k odjezdu, se rozhlédla po náměstí. Pak zaklapla kufr u vozu a zasunula klíč do zámku u dveří. Ale neotočila, zase šoupla klíče zpátky do kapsy a vykročila po pravé straně vzhuru. Nepředstavitelné se loudáš, napomenula se roztrpčené, a naposledy přímhourila oči a podívala se do proudu vody, padajícího z tlamy chrlice do kašny. Rozložilo se v něm **svetlo** do dúhy a posméváč, který věděl, čemu chce Hana věřit, zmlkl. Cikánský kluk - bylo mu za obrubou sotva vidět nos, ji se zajmem sledoval. Když **videl**, jak Hana mhouří oči, naklonil hlavu jako pelikán a zavrel levé oko. Hana naklonila hlavu obráceně a zavrela pravé. Kluk natočil hlavu na druhou stranu a zapitvořil se opačné. Hana mu to vrátila. Nakonec se rozesmála, vytáhla z kapsy korunu a hodila ji do vody. Pro štěstí. A aby se vrátila, sebrala se země kamínek. Má doma celou sbírku - větší, hladké, vymleté mořem, dolomitový slepenec z Makarské, ale taky úplné bílý kremeň, který byl v horách u Bedřichova. Tenhle kámen není větší než pétikoruna a je docela obyčejné placatý. Pfejela kamínek prsty. Nadhodila jej v dlani, pevné dlaň zavrela, druhou rukou zamávala umouněnému klukovi a svižné se vydala na druhou stranu dolu. Sbohem, mesto, sbohem, říkal každý její krok. Necháвам ti tu svoje pochybnosti, opatruj je či neopatruj, a odvážim si naději, čistou, neopotrebovanou, jako čerstvé vyloupnutý kaštan.

11

Hlídkový vůz stál v úkrytu tří objemných javoru. Jejich koruny byly tak košaté, že stály stín už dávno udusil poslední zbytky trávy. Za fekou, kterou i v podvečer zdobily houfy bílých plachetnic, nad nekonečnou lochneskou aut, upachtené se deroucích do pavoučí sítě vyprahlých ulic, se vznášel vrtulník. Jako líná hospodyně, popuzená návratem rodiny,

prijímalo mesto své obyvatele uzavřené do sebe. Stažené rolety, zavřená okna, podrimující starci v poloprázdných hostincích, znudění číšníci, bzučící mouchy nad púllitry s opadlou penou a nudné ticho drželi poslední minuty svou vládu.

Do nádraží přisupěl vlak. Ranče, košíky s ovocem, náruče květin se za lomozu a pokřikování vylily na nástupiště a pak je jako do trychtýře dva železničáři smerovali k jedinému východu.

„Co je to za blbost?“

„Proč se nesmi zadem?“

„Čí to byl nápad?“

„Jen postupujte, postupujte,“ popoháněli oba muži reptající dav.

„Ti to vzali přes Aljašku,“ vzdychl si práporčík Ryšánek, který měl za úkol čekat tu se skupinou, a pokud se dočká, předvést **tri** trampy doktoru Janáčkovi. Mžoural proti zapadajícímu slunci tak uprené, že mu začaly slzet oči. Vytáhl kapesník a vytíral si koutky, když je uvidel. Vystoupili podlé všeho na druhou stranu vlaku a byli by se snažili zmizet kolem hradia, ale tam byla cesta zatarasená. Vířili teď prach na nástupišti mezi posledními chodci a k hlavnímu východu se blížili, jako když je strká. Jen si poslúžte, ulevil si pod nos Ryšánek, dal signál, že je všechno v pohode, a presunul se k zábradlí. Golem, Bruno a dívka s rezatými vlasy jako lvi do manéže prošli kovovou bariérou Ryšánkovi přímo na **telo**.

„Žádný zmatek, pojdte se mnou,“ řekl Ryšánek právě tak nahlas, aby ho slyšeli.

„Co je?“ zahučel podrážděné hromotluk, který šel první, nadhodil si batoh a číhavé hodil pohledem na obě strany.

„Nezdržuj,“ popadl ho pro jistotu za rukáv Ryšánek a pomohl mu k rychlejší chůzi. Druhý kluk nevypadal, že by to chtěl vzít jinudy, takže dopravit jeho i dívku do služebního vozu nebyl žádný problém. Na všech tfech byla znát únava a nevyspaní. Děvče si nervózne popotahovalo tričko s výstřihem už tak dost velkým a co chvíli si hráblo do krátkých vlasu. Velké kulaté oči se dívaly do jednoho místa. Musely být krásné, dokud to byly oči dítěte.

Auto prudce zabrzdilo a setrvačnost smýkla všemi ke sténé kabíny.

„Nauč se rejtovat, vole," uplivl škodolibé hromotluk a hlasité fíhl. Ryšánek by vsadil hlavu, že schválne. Vzbudil se v něm starý odpor a práporčík rychle vytáhl cigaretu a zapálil si. Měl své zkušenosti. Žil pět let v dětském domově.

Vůz překodrcal nerovnou dlažbu průjezdu a zastavil na soudním nádvorí. Ryšánek zahodil cigaretu a tlačil **tri** provinilce do prvního poschodí.

Budova prokuratury byla postavená zároveň s kompletem soudu **pred** sto lety. Chodby byly vysoké, ale úzké, a okna směřující do dvora mnoho světla neposkytovala. Na každém rohu visela tabulka s čísly jednacích místností a výzvy jako „Nehlučte!", „Neházejte nedopalky na podlahu!", „Zavírat!" byly vesměs dilem amatérského písmomálie. Kancelár doktora Janáčka byla až na konci chodby, za malým foyerem, osvetleným slabou blikavou žárovkou. Ztrouchnivělá podlaha se pod krokem okovaných bagančat rozvrzala úpenlivým kvikotem.

Ryšánek sotva zaklepal, když se ozvalo: „Jen dál!"

„No prosím," pochvalné luskl prsty Janáček, když se ti tri srovnali před policiemi, které poskytly útluk několika radám černe vázané Sbírký zákónu. „Matějka?"

„Jo," ozval se Golem.

„Starý?"

Ohlásil se Bruno.

„Marie Svátá?"

Dívka mlčela.

„Čas je drahý, nebudem ho ztrácet. Vite, proč jste tady?" zeptal se Janáček.

„Nikdo se neobtěžoval -" zahučel Golem.

„- dát vám pozvánku. Chyba. A pritom nás tolik zajíma váš poslední výlet. První **jednaní** - kapsy naruby."

Ryšánek byl u osobní prohlídky jako eskamotér. Ruce mu hbité klouzaly do kapes a s koristí na stůl, až se **pred** Janáčkem nakupily dvě umaštěné hromádky peněz, dva kapesníky, dva občanské prukazy, několik hřebíků, přes metr provázku a trochu jehličí, kovový knoflík. Z ranců se vykutálely tři prikryvky, dva páry ponožek, deky, misky, lžice, svetr a jeden lovecký **nuž**. Dívka u sebe měla jen občanský prukaz, který i po vyndání ze zadní kapsy tesných džín zůstal prohnutý jako kolíbka. Janáček sledoval Ryšán-

ka, jak nahlas opakuje **to**, co zrovna zapisuje do seznamu, a fixoval si predmety do paměti.

„Podepište to," přistrčil nakonec Ryšánek každému zadrženému papír.

„Dej je odvést k výsledku," řekl Janáček, když j ako poslední odložila pero dívka, a jmenoval vyšetřovatele: „Říha -" kterému přisoudil Golema, „Kincl -" zapíchl prst směrem k Brunovi, „a slečnu ať vyzpovídá Havránek."

Když zůstal sám, píchl Janáček koncern tužky do nevábné hromádky, jako když se prohrabuje smetí. Peněženka ze světlé náhražky krokodýlí kůže s perkem, které uchycuje bankovky, teď zela prázdnotou. Takový typ pouzdra se hodí leda na pár babek. Bankovky s portrétem slávneho malíře i pět zelených stovek vedie ní vypadaly jako kolosální lež.

Janáček se otočil na podpatku a svižné zamířil do místnosti, kde byl u výsledku Jifí Matějka - Golem. Golem byl zarytec a mladý vyšetřovatel proti nemu se viditelné potil. Doktor Janáček ho lehkým klepnutím do ramene zvedl ze židle a řekl:

„Vystřídám vás."

„Díky."

Usadil se za stolem s **dobře** premyslenou pohodlností. Zdanlivé letmo přelétl dosavadní zápis, obrátil list papíru sem tam a pak mlčky zavrtal oči do Golema. Golem nehnul brvou.

„Jak vidím, nacionále jsou potvrzeny, účel a smer cesty rovněž, rvačku v hospodě jste vylíčil taky, takže zbývá pár maličkostí, ne?" zaútočil nakonec zboku.

„Nevím, že by ňáký zbyly," odsekl Golem.

„Já bych cizí menu nebral na tak lehkou váhu."

„Zejtra jsme chtěli marky vyměnit. Tri dny stačej, nebo ne?"

„Zkušený hoch. Jenže mné nejde o to, co jste s nimi chtěli udělat, ale jak jste k nim **přišli**."

„Koupili!"

„Kdepak?"

„Ve Varech."

„Kdy?"

„V pátek."

„Vy jste byli v pátek v Karlových Varech?"

„Je to přece na trase. Mezi dvěma vlakama jsme se protáhli po kolonáde."

„Hm. Na cizince se nasazuje Škeble, co? Na toho Nemce v Borové jsi ji nasadil taky?"

„Nevím, o čem mluvíte."

„Pinčl nechce bejt v base dlouho."

„Hajzl."

„Kdepak, jen starej dobrák. Napřed se za kamaráda vrhnul do boje, a teď by nerád videl Skebli znovu pochodovat tam, kde už za stejnou věc jednou byla."

„Svine."

„Nadávky znám taky. Tak co? Jedna mladá holka přišla k cizinci a ten jí sám od sebe dal všechny prachy, co měl u sebe, jo?"

„Nie vám neřeknu."

„Děláš jí pasáka?"

„Že vás ta smradlavá práce baví."

„Teď ses trefil. Smradlavá je z lidí, co nemají jiný nápad než jak žít na účet druhých. A já mám rád čistý vzduch."

„Abyste se nezalknul."

„Neměj péči. Porád mi ještě dlužíš odpověď. Kde jste přišli k těm prachům?"

„Už jsem říkal."

„Víme oba, že lžeš. A jestli mi neřekneš pravdu, zájdu se vedle pozeptat Škeble. Určité jako ženská bude sdílnější."

„Na takový nápad se musí dlouho študovat, co?" ušklíbl se Golem.

„Pár pátků to chce," rozhodil rozšafné ruce Janáček.

„Ale nie není zadarmo. Ani taková vyskakovací kudla."

„O co vám jde?"

„Nenašel jsem v tvých věcech nůž, a to mě žere."

Golem nepokryté vytřeštil oči.

„S tím fízlem se porval Pinčl, ne já!"

„Však pravé. Jeho nůž je taky na světě. Ale kde je tvůj?"

„Žádněj jsem neměl."

„Šéf klanu a základní součást výstroje mu chybí. Nejsem dnešní. Kdy mi fekneš, žeš ho ztratil?"

„Prodal jsem ho minulej tejden v hospodě."

„Výhodné?"

„Abych zacvakal úratu."

„Tu hospodu si asi nepamatuješ, co?"

„Proč ne? Dal jsem ho Bohoušovi, vedoucímu. Hospoda se jmenuje U Bohouše a každej mu tak říká."

„Kdy to bylo?"
 Golem zlxabatil čelo.
 „V úterý má Bohouš zavřino, tak ve středu. Byl jsem černej jako kominická koule."
 „A za co jsi tedy v pátek koupil ve Varech marky?"
 „Páni, vy máte výdrž."
 „Uznání vždycky **poteší**. Za co?"
 „Ať je po vašem. Poslal jsem Škebli do hospody pro bágl."
 „V Borové?"
 „Jo. Mám v něm všechno. Někdo pro něj musel."
 „Videl jsem. Celé jmění. Kromé nože."
 „Jo. Kromé nože. A tam Škeble **videla** toho Švába."
 „Vkolik?"
 „**Pozde**. Jistili jsme se na čistéj vzduch. Že Pinčla sebrali, bylo jasný, když nešel. Mohlo bejt kolem desátý."
 „A Škebli jsi tak vycepoval, že nejen aportovala tvoje zavazadlo, ale na hedvábné šňůrce vytáhla prachatého turistu do polí, abyste ho zmáčkli?"
 „Škeble s ním sama vod sebe šla a pak zase přišla. S prachama."
 „Jak dlouho byla pryč?"
 Golem si výrazně povytáhl rukáv a ukázal holé zápěstí. I hodinky se kdysi proměnily v rum.
 „Odhadem?" nedal se tak snadno odbyt Janáček.
 „Dvě tri dráma. Půl hodiny. Možná."
 „Co se dá asi za takovou dobu stihnout?"
 „Nemužu tušit, co se presné **delo**."
 „Koukněte se, Matějka, ten člověk, co mu prachy patřily, je po smrti. Takže se snažte."
 „To ne!" vyhrkl Golem.
 „Bohužel."
 Zlom v situaci je stejné krehký jako rez diamantem ve skle. Špatné dořknout a výsledek jsou tisíce štiepu. Doktor Janáček netlačil.
 „Poslouchajte tedy," vyžádal si po chvíli jeho pozornost Golem.
 „Už se stalo."
 „Škeble narazila na toho cizince v hospodě, jak jsem vám už říkal. Tam se nie nedělo. Koukala, aby nenápadné přitáhla ranec a byla pryč. Čekali jsme zatím s Brunem kus

v polích. Takovej malej remízek je hned u cesty. Když se Škeble vrátila, museli jsme se dohodnout, co dál. Čundr byl zkaženej, ale protože bylo stejné pozde, řekli jsme si, že se vyspíme tam a ráno se uvidí. Méli jsme hlad, ale nechťelo se nám rozdělovat čugár. Někdo by nás načapal a toho už bylo pro jeden večír dost. A jak jsme tak sedeli, někdo jde. To je ten Němčour, povídá najednou šeptem Škeble. Měsíc hodné svítil a tak ho poznala. Vstala, šla si jako pro voheň k cigarete, a pak zkusila svůj starej trik. Ale nezabral. Jen se po ní vohnal a já, protože jsem šel z druhý strany, jsem mu pro jistotu jednu vrazil." „Nožem."

„Ne! Jen takovou točenou, rukou, nie vie."

„A pak jste se mu koukli do kapes?"

„Jo."

„On se nebránil?"

„To ne. Po tý raně si ustlal."

Stačilo podívat se mu na ruce a člověk byl ochoten věřit, že jedna rána dokáže uspat. Jenže Ernst Schmidt zemřel na bodnou ránu nožem.

Bartošku ještě teď pálily uši, jak se mu rozhořely studem, když v Zeleném dvore zjistili, že Hana Preissová jim proklouzla do Prahy jako voda splavem. Jeho vinou. Měl včera - před tisíci lety, jak se mu teď **zdalo** - pevnou víru, že už ji uvidí jen jako ztělesnění představ, na které si dělal nárok za nejhlubšího spánku, a protože věděl, že žádný sen nezůstane pod vlčky **dele**, než chce sám, pustil ji. Aby si u kapitána napravil reputaci, zapísalhl se, že večer ještě jednou vyzpovídá Maxe. Na rodinku Forstovu poslal pro oživení Krále a navedl ho, ať vytřepe, co se dá, i z toho povedeného páru Ružička a jeho milá. Navíc Sokolov není tak daleko, aby se na služební činnost pana ředitele nemohli podívat třeba zítra ráno. Bartošková momentální cesta byla myslená jako zvláštní prémie Hejnochovi. Stoupal do kopce, jako by měl namířeno do nebe, spořádané ulice už zůstaly za ním a jen tu a tam ve stráni zasvítíl mezi košatými stromy domek nebo vilka. Pak asfaltový koberec najednou skončil, jako by cestářům došel tér a národnímu výboru přídel peněz (presné tak se to stalo) a Bartoškovy semišové střevice dostávaly zabrat v jemném bélavém prachu. Uvédo-

mil si, že kdyby prošel mladým obilím k lesu, šlapal by čistou smaragdovou trávou, a kdyby chtěl, dostal by se pfeš cíp velmi rychle k Bažantnici.

Dům, u něhož se zastavil, předstíral, že je lovecký zámeček. Průčelí zdobily štukové reliéfy a Bartoška zalitoval, že nikde nevidí paroží. Krátke schodište bylo vroubeno sloupkovým zábradlím s pseudobarokními misami na kvetiny. Obe byly prázdné. Záhrada kolem byla neoplocená, dala se vytušit jen podlé pravidelné vysázených ovocných stromů a nedávno vysekané trávy. Plot vzal lety za své. Bartoška vystoupil po schudcích a hledal zvonek. Pretože ho nenašel, rozhodl se podlé venkovského obyčeje zabouchat. Začal opatrně, jen prsty, ale když se mu nikdo neozval, pritlačil pěstí.

Muž, který mu otevřel, byl pomerné mladý, ale vlasy měl úplně bílé a oči mu překrýval výraz vzdáleného smůtku, jaký může mít hotislista, kterému ochrnuly prsty, nebo žena, která pochopila vzpouru dozrávání a prepustila své dítě do světa dospělých.

J menoval se Švarc a dům koupil před rokem. Žil tu sám a kromé razítek na úředním povolení nebylo nie, co by objasnilo jeho podivnou přítomnost. Dál Bartoškovi spis prezradil jen tolik, že Ludvík Švarc pochází z pražské českonémecké rodiny, jakých bylo v republice po pádu Rakousko-Uherska habadej, a před jedenácti lety se vystěhoval do NSR. Když před rokem požádal o možnost návratu, československé úřady mu vyhověly. Proč se nevrátil do Prahy, proč žije tady a tak odpoutané od lidí, to ve spisech nebylo.

„Pojďte dál," přetřhl Švarc napjaté ticho, které se rozhostí vždycky, když potřebujeme zatajit pravý důvod návštěvy, a ustoupil ode dveří. Bartoška za ním vstoupil do dlouhé prázdné chodby, vydlážděné hnedými dlaždicemi. Prošli až do rozlehlého pokoje, který se salónem, jaký by byl Bartoška v tak stylovém domé skoro očekával, neměl nie spolčeného. Dlouhý úzký stolek pokrytý zlaté vyšívaným černým ubrusem, ale pak už jen jedna lenoška, pohovka a šestidílná zasklená skříň plná knih. Ve dvou oknech padaly z truhlíků k zemi proudy rozkvetlých geránií, ale na ty byl j isté veselejší pohled zvenku než z místnosti.

„Prosím, posad'te se," kývl Švarc k lenošce a otočil se. „Pojd' sem, Britte," zavolal tlumené.

V chodbe rytmicky zacvakaly tlapy. Švarc čekal u dveří.

„No tak, pŕjď hezky se mnou," sklonil se trochu, když se ve dveřích objevil velký pes. Byla to stříbrné šedá doga. Švarc Britta pohladil a s rukou stále psovi na krku přešel až ke stolku.

„Lehni si, tady," poplácal psa po hřbetě. Velké **telo** se natáhlo vedle kresla s hrdě vztýčenou hlavou. Ale něco Bartoškoví porád vadilo. Nebojí se psů, má je rád, a oni to vždycky poznají. Ale tentokrát se mu zdalo, že mezi ním a dogou nepreskočila ta obvyklá jiskra pŕ átelství, naopak byl přesvědčen, že Britt je ve strehu. Až na ten pohled.

„Je skoro slepý," prohodil Švarc, protože si všiml, jak upřené Bartoška psa sleduje.

„Hádal bych mu miň," podivil se Bartoška.

„Není starý. Jsou mu dva roky."

„Nemoc? Pak by snad bylo lepší dát ho utratit."

Švarc postavil na stul dvě skleničky, bez ptaní do nich nalil horce vonící likér z **hnedé** kameninové láhve, svou skleničku pozdvihl v němém **pŕipitku** a druhou rukou láskyplně sjel Brittovi kolem uší.

„Zaslouží si, abych o něj pečoval. Řeknu vám proč. Stejně chcete vědět, kde jsem se tu vzal a proč jsem tady."

Bartošku zastudilo mezi lopatkami. Byl pŕipraven na daleko formálnější pŕuběh.

Švarc zatím pomalú, s očima upřenýma kamsi do neznáma, jako by sám byl slepec, začal Bartoškoví vyprávět svou histórii. Stokrát videná, stokrát v mysli prehraná, **znela** i ted jako předčítání divadelní hry. Déjiště - Rosenheim. Osoby:

Ludvík Švarc, muž něco přes třicet, plný sily a odhodlaní naplnit skutkem úsloví, že domov je tam, kde si člověk pověsí svůj klobouk, s tím vylepšením, že pro něj bude ten věšák ze zlata.

Maria Baumannová, žena v hysterickém čase posledních šancí, prakticky bez šance, ochotná vzdát se a dát vše komukoli, jen aby zahнала samotu.

Adéj?

Dny, týdny, měsíce, dni, týdny, měsíce, pak roky stále totěž:

Je skoro pŕlnoc a Švarc se zeptá:

„Kolik to dneska hodilo, Mariechen?"

Mariechen si ote upoceně čelo (**proč se ta ženská tolik**

potí, jinak by byla docela pohledná a dokonce by ani nebylo poznat, že je o pět let starší, jen kdyby se trochu upravila, ty věčné spleené vlasy, takhle to nepůjde, až jim české buchty vynesou na větší podnik, pak se bude rriuset vypravit častěji i k holiči, tady v kuchyni ji nikdo nevidia v krámku, malém, že bys na nem sotva plivanec rozšlápl, se stačí točit on sám). „Není to špatný," usmeje se. Zavře paklík marek do krabice od čokolád a unavené se protáhne. „Jezusmarjá, mne už se z těch buchť delá špatné. Až budeme mít ten větší podnik, dáme se pro zmenu na chlebičky, šaláty a párky. Sladkosti nechci nadosmrť vidět."

„Buď ráda, že jsem se doma právě tohle naučil. Ty vaše nemecký táči nejsou k žrádlu, voda, mouka - šlus."

„Dyť je dobre. Objednal jsi droždí?"

Uteče pár let.

„Kolík to dneska hodilo, Mariechen?"

Mariechen si vytáhne z vlasů bílou čelenku (*proč si ta ženská neuvedomí, že už nemá leta na takovou diblickou ozdobu, jednoduchý šátek by jí sedel daleko víc, ale kdepak, čím víc tloustne, tím je rozmarnější, ale koneckonců chlapi tu mají tak málo soudnosti, že to naopak kšeftu prospívá. Když Mariechen roznáší jídlo anebo pivo v tfeinkách - kdepak je plzeňská dvanáctka točená ve Vršovicích přímo z pípypekné s hladinkou - plácnou jí po zadku a ona se jen zachichotá, vlasy se mu vždycky naježí, ale fíká si kuš, každéplácnutíje vtefina blíž k tvému snu).* „Není to špatný," usmeje se. Zavře příruční pokladňu a unavené se protáhne. „Jezusmarjá, to byl den. Je květen, Ludvíku. Co bys říkal tomu, na čtrnáct dnu krám zavřít a vyjet si někde na dovolenou? Pět let jsme nikde nebyli. Pět let jsem nebyla dál než v tomhle pitomým městě, akorát že jsme se přestehovali z vedlejší ulice na kraj náměstí."

„Bláznivý nápady. Myslel jsem, že oba chcem totéž."

„Budu stará, než se nám všechno splní," vzdychne si.

Skoda, to už jsi teď, ale nedá se nie dělat, musíš vydržet, tak jako já. Možná už jenom tři roky, možná dva, ale ještě chvíli. A po dvou letech . . .

„Kolik to dneska hodilo, Mariechen?"

Mariechen si povolí knoflíček u krku pod krajkovým límečkem (*chtěla si chudák holkapofídišaty s výstfihem, ale takhle pfece jenom vypadá dostojněji a dokonce i prostáč-*

kovská blaženost dostala v tom oblečení nádech zasloužené spokojenosti. Dokázali to. Mramor, samet, tepané zábradlí, kříšťal, benátska zrcadla, stříbro. Už mu sem nechodíhandlíři a sediaci v bavorských zelených hazukách, ale vybraná společnost oblečená podlé poslední módy). „Je to krása!“ usmívá se. „Za těch pár týdnů jsme vydělali víc než při pečení buchet za rok.“

„Peníze dělaj zase peníze. Vidiš, chtělo to jenom vydržet. A příští **leto** ti slibuju první opravdickou dovolenou.“

„K mori?“

(K mori. Zasloužíš si, aby ch té tam vzal, protože kdyžsi spočítam, co všechno jsi mi pfinesla svou oddaností, kterou jsem splácel verností jen z nouze, protože když jsem opustil domov a octl se tu nahý jak hruška v poli, vytáhlas me z nejhoršího, a platil jsem v tom prvním čase poctivě, protože jsi mi nahrazovala všechno, ale pak, pak už byly jen tvoje ruce, tvoje ruce na práci a pokaždé, když jsem večer zhasínal, bál jsem se, kdy zavrzá postel a ten nenávidený zvuk mi prozradí, že nespíš. Ale umím být vděčný. A proto k mori. I když já, já by ch chtěl chalupu uprostřed lesu s hlasem sojky, která na vetvi stráží, s jiskřením oček zvedavě číhající veverky. . .)

„Můžeme do Brém nebo do Itálie, jak budeš chtít.“

„Vybereme si podle katalógu. Však máme dost času. Ale teď už zamkni, chce se mi strašně spát.“

Chce se jí strašně spát — prolétne Švarcovi úlevné hlavou a bezděčně začne zvesela pohupovat klíči v ruce. Roztřepne svazek, aby vybral klíč od velkých sklenených dveří, ale než stačí klíč zastrčit do zámku, zarazí ho zvenčí temný stín. Zvedne hlavu. Vtom se dveře otevrou a musí uskočit, aby uhnul rané.

„Je zavřeno, prosím.“

„Ani se mi nezdalo,“ ušklíbne se vlasatý mladík s obličejem plným uhru a trhne hlavou, což je signál pro další dva. Vmáčknou se do dveří za ním.

„Skoro bych to velký světlo zhas,“ poručí první vetfelec.

„Nevím, co . . .“

„Ale šéf e, přece nejsme dnešní. Myslím, že byste nám měl bej t spíš vděčnej.“

„Rád bych věděl za co.“

„Potřebujete přece ochranu, ne? Co když vám sem takhle

vo púlnoci zničehonic vrazej tri chuligáni a budú vás chít vykrást. Tak je snad lepší trochu klopit a mít potom klidný spaní?"

Znal to. Ale nikdy si nepředstavil, že by se do stejné situace mohl dostat sám. Za těch deset let, co tu žil, nezapadl. Pekl buchty, šetřil, šetřil, šetřil, prodával víno a chlebičky, šetřil, myl nádobí, krájel maso, vysypával popelníky, objednával zboží, roznášel guláše, šetřil, ale nestaral se o lidi. Věděl jen, kolik kdo sní a co kdo pije. Kdy se měl připravit na to, že ho ten cizí svět zaskočí. Zpracovala česká palice.

„Jak libo.“

Pravička zaťatá v pěst nečekané vyrazila a jako kladivo zasáhla mladíkovu bradu. Hoch si ustlal, ale když se k nemu Švarc sklónil, že ho zvedne a vyhodí na ulici, pásek se přece jenom sebral. Po čtyřech couval ke dveřím sám, místo očí úzké štěrby, nakonec se zvedl a vypadl na ulici. Už za sklem Švarcovi zahrozil a ze rtu mu bylo možno číst jasnou pohrůzku: „Tohle mi zaplatíš!“

Otočí klíčem v zámku a zhasne světlo. Teprve teď si uvedomí, že Mariechen stála celou tu dobu za pultem a strachy ze sebe nevydala ani hlásku. Teprve teď jako když si zhluboka vzdychne.

„To je konec. Ani do těch Brém už nepojedem.“

„Huso hloupá, nač takhle sejčkovat? Zítra to hlásim na policii a pochůzkár si muže zménit trasu, aby tu byl přesně kolem púlnoci“

„**To** nepomůže. Na čase jim nezáleží. Přijdou třeba ve dne.“

„Však já si poradím.“

A poradil si. **Od** druhého dne mu byly neustále v pátách dvě dogy. Doprovázely **ho** dokonce i v lokále, když procházel mezi stolky a klaněl se hostům. **Ti** se napřed trochu ošívali, ale když **videli** vznešený nezajem obou psů, brzy si na jejich přítomnost zvykli a dogy bezděčně udělaly podniky Ludvíka Švarce reklamou. **Zdalo** se, že dni plynou zase jako dřív.

„Máme dost ledu?“

„Samozřejmě,“ pritaká Mariechen. „Ale měl bys přinést nějaké víno.“

Britt a Dina sedí vedle kasy a ruch ze sousední místnosti **pripomína**, že čas prázdnin je na spadnutí.

„Deset lahví stačí?“

„Stačí.“

„Pôjd, Britte,“ plesknutím dlane o nohu vyzve psa, aby ho doprovázel. Britt se zvedne a Dina se chce zvednout s ním, ale než ji Švarc stačí zarazit, uslyší za sebou treskot skla. Dvere se rozrazí a dovnitř vpadne pět vlasatcu. Treskne rána z pistole. Je to on, pfece přišel, a hned s tak dôkladnou posilou. Treskot skla, hosté s bílými motýlky najednou na všech čtyřech pod stoly, Britte, vem si ho, Dino, trhej, braňte svého pána, braňte ty roky života, které jsou zmarené, jestli teď všechno pôjde k čertu, ale karas, braňte ten holej život. . .

Hukot policejní sirény, svištění obuškô, zdivočelé kňučení psu. Pozor, to nejsou dva psi, je to jen jeden hlas. Dino, proboha Dino, co je s tebou. Těžká je psí mrtvola. Britt, to kňučí Britt. Z prustřelu nad pravým okem mu teče krev.

Každý další den se rozhodoval.

„Mariechen!“

Ticho.

„Mariechen!“ Musí jí to říct, musí, dókud má odvahu. Možná že za pár dnu už by ji nenašel, ale dnes v něm pohled na zpusťosený lokál vyvoláva strašnou jedinou touhu, jak se uzdravit. Vrátit se domu. Britt se taky uzdraví, strela mu ublížila hodně, protože ho pripravila o zrak, ale jinak žije. Slepý pes a muž, který pohřbil svoj sen, budou docela postačující společnost. Je mu Mariechen líto, co si teď počne v zemi, kde pro její generaci zbylo tak málo muže, ale třeba se zase nájde někdo, kdo bude potřebovat materskou laskavost a treba i pár marek do začátku. Nevypadá teď hezky a on ví, že ji obmýšlí chabými nadějemi, ale cítí, že už nemá silu začínat to všechno znovu. A ani chuť.

„Mariechen! Vzbud' se!“

Bylo to kruté. Dlouho nechápala.

A pak se vrátil do Čech.

„Za noc mi zbélely vlasy. Vrátil jsem se jen s Brittem,“ dodal Bartoškovi. „A nedivte se, že jsem si našel kout, kde mé nikdo nezná.“

„Chápu,“ přikývl Bartoška. „Nezlpbte se.“

„Véděl jsem, že někdy přijdete. Že někdo přijde. Jestli není náhoda, že jste přišel zrovna dnes, snad jsem vám za sebe všechno vysvětlil.“

Bartoška vstal. Zvedl se s ním i pes.

„Díky," řekl poručík při loučení. Pripadalo mu nelidské ptát se, kde byl ten muž především v deset večer. A taky nesmyslné. Protože kdyby byl vrah, těžko by si Bartošku vybral za zpovědníka. „Cením si vaši odvahy. Ale měl byste ještě najít odvahu žít."

Švarc se zase tak smířené usmál.

„Snad to zkusím."

Poručík se vracel prašnou cestou k mestu. Zvláštní prémie pro Hejnocha je v trapu, říkal si. Sám překvapeně zjistil, že bez lítosti.

12

Když vyhořel veletržní palác, svého času nejmodernější stavba z železa, betonu a skla, octly se výsadní společnosti na ulici. Zatímco jim dočasný příbytek poskytly nejruznější podniky ve všech koutech Prahy, hnaly se k výšinám nové železné konstrukce a znovu je spojoval betón a sklo. Jen s tím rozdílem, že dílo avantgardního architekta samo poskytlo přístřeší více než pět podnikom, ale teď se pět podniku přestehovalo do samostatných budov, z jejichž výšky a počtu kanceláři se točila hlava.

Doktor Janáček vystoupil z výtahu v devátém patře a dveře se za ním neslyšně zavřely. Nikde nevidel schody, jen záhadné spletený šnek chodeb. Nedej pámbu, aby tady horelo, pomyslí si. Pak ho upoutal závan parfému. Dívka v široké nabírané sukni a bluzce posíté korálky do tvaru houslového klíče se klínkala na vysokých dřevácích směrem, odkud pronikaly hlasy. Ták s šálky černe kávy byl ohrožen.

„Hledám slečnu Čeňkovou," řekl tázavě Janáček.

Dívka dál krotíla zrakem svoje břemeno a řekla jen: „Vzadu."

Janáček se otočil, minul několik dveří, až na jedné našel j menovku inženýra Brocka a na vedlejších nápis sekretariát. Zaklepal.

„Dále," ozvalo se trénované.

Vstoupil. Žena, která sedela za stolem a upírala na neho veliké zelené oči, byla všechno, jenom ne jeho puvodní

predstava. Krátke kaštanové vlasy, silné obočí, malý nevýrazný nos, vysedlé lícní kosti, veľmi silné, až mužský tvarované rty. Na sobe měla modrotiskovou sukni s bolerkem a pod ním reverzní bílou blůzu. Za výkladem snad model, na postavě suché jak chmelová tyčka pouze jednoúčelové oblečení. Jediným účelem bylo zakrýt nahotu.

„Přejete si?“ iekla žena příjemným hlasem, ale ten už nestačil napravit, co oči viděly.

„Jsem Rudolf Janáček. Jsem z bezpečnosti a vyšetřuj -“

„Vyšetřování? U nás v odboru?“ nenechala ho domluvit a vytáhla v neomezeném údivu obočí. Vypadala ještě hůř.

„Jde mi spíš o soukromou sféru.“

„Mou?“

„Taky.“

„Nemám nie, co bych tajila.“

„Tím dříve vás prestanú zdržovat.“

„Ano,“ fukla a upjaté si přitáhla cípy bolerka, jako by chtěla před Janáčkem skrýt i tak sotva viditelné poprsí.

„Znáte dobře svého šéfa?“

„Je to vynikající člověk.“

„V čem?“

„Jakto v čem?“

„V odbornosti, >ve vztahu k lidem, k rodině, jako milenec?“

„Nedovolím . . .“

„Promiňte, nebyl jsem osobní. Ale můžeme nepříjemně spláchnout hned. Je váš milenec?“

„Ne.“

„Takže sobotní schůzka byla čistě dělná?“

„Ne.“

Usmál se.

„Vlastně byla,“ opravila se Čeňková.

„V jakém smyslu?“

„Zeptejte se raději inženýra Brocka.“

„Zmílním se, že jste se ho snažila podržet.“

„Opravdu?“

Ve svých třiceti je ještě naivní.

„Proč si myslíte, že jsem tak naivní?“ vyrazila mu zbraň z ruky. „Co udělal Brock?“

„Snad přijdu na to, že nie. Když mi pomůžete.“

Zamyslela se, uprela oči na Janáčka a sobotní odpoledne bylo v jejím podání přehledné jako plán porád.

„Brock je vynikající šéf. Zástupci zahraničních firem si často k projednání kontraktu žádají právě jeho. V sobotu čekal hosta z Německé spolkové republiky. Chtěl návštěvu přijmout doma, občas se tenhle přístup hodí, a proto mě požádal, abych více méně splnila roli hostitelky."

„Proč ne jeho žena?"

Nedokázala v úsměvu zakrýt pocit prevahy.

„Brock je podruhé ženatý. Jeho žena je o patnáct let mladší, moc roztomilá, ale k dobrému tónu patří i určitá konverzační úroveň."

„Podlé vás je hloupá?"

„Ach, kde," ohradila se Čeňková. „Prostě neumí žádný jazyk a s cizinci se nudí."

„Na rozdíl od vás."

„Ano, na rozdíl ode mne. Proto jsem si hledala místo v zahraničním obchode a ne u archeologů. Nadto inženýr Brock dokáže můj ztracený čas ocenit."

„Úměrné?"

„Ano, nikdy nejsem škodná."

„Kolik hodin jste obetovala v sobotu?"

„Přišla jsem ve tři, jak bylo domluveno. A čekali jsme do deseti. Pak jsem šla domů. Už bylo **pozde**."

„**Pozde** na co?"

„Na cokoliv. Ale rozhodné na jednání."

„Jak snášel inženýr Brock marné čekání?"

„Proč? Nezdary k naší hře patří taky."

Ríkala k „naši" hře a Janáček se v duchu ptal, kolik jí Brock prepustí. Za soukromé rozhovory, v nichž proteče pár hospodářských informací, se platí pozváním na dovolenou, propůjčením rychlého a spolehlivého vozu pro služební účely (odtud talboty a volva, parkující o víkendech v **opustě** ných ulicích), pozorností v podobě šperku pro pani choť, japonského nahrávače pro syna. Hra má ovšem svá omezení a pravidla. Z Janáčkovy hlediska dosavadní šetření napovídalo, že inženýr Brock je úředník, který horlivě slouží státu, aby upachtené posloužil i sobě. Bohužel pro záver, jestli člověk s touto známkou mohl či nemohl zabít Ernsta Schmidta, tato úvaha nebyla moc platná. i

Podlé toho vypadaly i oba Janáčkovy dálnopisy. Mnohoznačnost byla v jádru věci a musela se v textu odrazit.

„Otevřený fulhend," položil Bartoška na stůl oba papíry.
„Ale kam sáhnout pro ten poslední list."

V hotelovém pokoji nenechali bez povšimnutí ani kliku u dveří. Prohledali **skříň**, vytřásli prach z rádia, ale venkovský hotel není hrad, aby se tajná schránka dala umístit mezi dva kameny. Navíc si overili, že **při** svých návštěvách Schmidt netrval na určitém pokoji. Desítka na něj i tentokrát padla náhodně. Do čtvrtka byla volná. Týden předtím v ní nocovali dva montéři chladicího zařízení. Jeden z Pelhfimova a druhý z Čekaníc, hoši s jedním zajmem, od pondělka do čtvrtka utáhnout všechny šrouby, promazat táhla, aby se v pátek ráno mohli vrátit domu.

Schmidtovy svršky probrali ještě jednou. Číslo na mapě mesta Vídně byla přímá linka do Centrotexu na stůl inženýra Brocka, druhé se jim zjistit nepodařilo. Takže buď číslo zahraničního účastníka, nebo vůbec ne volací znak.

Zatímco Bartoška posuzoval všechno jen z pohledu, komu Schmidtova smrt mohla přinést užitek, kapitán Hejnoch se snažil dopít, komu vadil Schmidtův život.

„Brock je níзка karta. A pokud není," uvažoval, „má něco dokonale schované v rukáve."

„Myslíte špionáž?" řukl Bartoška.

„Nemoderní slovo. Dneska je všechno jinak. Povídáš si s někým od fochu docela obyčejné o cenách, o materiálu, **0** procentech v plnění plánu a při dalším jednání si zahraniční partner vyšroubuje cenu. Presné věděl, kde nás bota tlačí. Tajemní muži v tmavých brýlích a plížení zastrčenými uličkami, to je pryč. Technika borí soukromí **1** v **tehle** branži," uchechtl se Hejnoch. „Chce to jen trpělivost." Měl své zkušenosti a nebyly v daném smeru nijak zanedbatelné.

Ulízl si vlasy, které beztak neměly snahu čepejit se, proti světlu bylo dokonce vidět, jak z hlavy rostou, řadily se čitelné jako jednotlivé vetkané nitě, a Bartoška se **při** pohledu na gesto vlastní starším pánom neudržel.

„Trpělivost! Není někde nasilážovaná, že bych si dojel?"

Hejnoch vybuchl smíchy.

„Brachu, ta se silážíje v tobě. Od případu k případu, pomalú, ale jistě."

Bartoška nastavil uši, jak se sluší na mladšího, a připravil se ponuré pfijmout lekci. Hejnoch nevypadal, že by **pred**

ním chtěl rozestříť Orbis pictus. Zamžikal, sjel si pohledem na ruce, a ty mu očividně usnadnily štart.

„Jeden z mých prvních případů byl sedmdesátiletý deda. Bydlel v obecnáku mezi Vyšehradem a Podolím. Taicové ty jednopatrové barabizny s vyšlapanými schody, kuchýň, pokoj, záchod na pavlači. Zabili ho pro stovku, kterou neměl. Dédek byl jak věchet slamy, a když ležel už vyhaslý vedle otomanu s přehozem, který držel pohromadě jen mastnotou a špinou, feknu ti, bylo mi pekné šoufl. Vnuk ho praštil židlí. Když kluka odváděli, zarytější ksicht jsem nevidel. V levé ruce jsem držel cigaretu a pravačku jsem si musel zaklinčovat na loket, aby mi po něm nevyjela. Stačí, když si na to teď vzpomenu, a vím, že by byl počítal zuby.“

Bartoška lekci bez mrknutí spolkl, ale aby pílí zatloukl, zeptal se překvapeně:

„Vy jste kouřil?“

„Dřív.“

„Pevná vůle?“

„Prňstřel plic,“ řekl Hejnoch nevzrušeně.

Do háje, ten dá člověku zabrat, řekl si Bartoška.

„Prestaňme bádat nad tím, jestli nám Janáček o Brockovi vyzkoumal všechno nebo pul,“ navázal Hejnoch na původní nit. „Schmidt jako možná hrozba pro Brocka tu je. A celý ten krám se sekretárou a večeri může být krásne nastrojené panoptikum. Žere mé, že nevím, jestli *Xomohl* udělat.“

Bartoška netrpělivě nadsedl. „Nenašla se živá duše, která by nám pichla.“

„Já vím.“

„Jenže když se karta otočí, Brock si ve Schmidtovi vážně méí spíš pěstovat slušnou dojnou kravu. Kdyby bylo ve hře něco víc, těžko by likvidace protivníka měla tenhle hospodský charakter. Jako když se na ní podepíše galérka.“

„Tobé nejde z hlavy ten nůž, vid’?“

„Nejde.“

„A taky ta souhra jmen s Hanou Preissovou.“

„Deset let stará histórie, tenkrát sem Preiss ještě nejezdil.“

Připomněl si v duchu znovu Haninu napůl vybrakovanou kabelku, když hledala zapalovač, a mezi pár věcmi, jako byl make-up, klíče, pouzdro s osobním prukazem, kapesník a sklápovací hřebínek, si ani s největším úsilím nedokázal

představit téžký **zabijak**. Na **krehkou** ruku s dlouhými prsty radši ani nepomyslel.

„Má alibi?“ zeptal se Hejnoch a Bartoška mu videl na nose, že k femeslnosti **pridal** i trochu korení.

„Do deseti má.“

„Jaké?“

„Byla se mnou,“ vypálil mezkovitě Bartoška.

„Tak?“ okomentoval sdělení Hejnoch lehce jako Angličan a nechal Bartošku, ať se smaží. „Rozhodně stojí za pozornost ta náhoda, že všichni dělali nějakým způsobem s módou. **Pekný** propletenec,“ pokýval hlavou a zase zamžikal jako sova.

Bartoška s rachotem odstrčil židli, a aby si uklidnil svědomí, začal rázovat mezi stolem a registračkou, jako když pes lítá kolem plotu. Život ti prošvihl zas jednu příležitost. Proto se jako klíště držíš představy, že to musela udělat ta chuligánská parta. Bylo by to nejjednodušší a tobě by se tím ani trochu nekomplikovaly další dny.

V materiálech, které přivezl kapitán Hejnoch k **případu** s krycím názvem „Lucinka“, byly přesné údaje o návštěvách, ale i zájmech Ernsta Schmidta. Jako velice mladý prokurista se uchytil u firmy na výrobu konfekce, která patřila bezdetným manželům. Oni sami by jistě bohaté vyšli se ziskem, který malá, a proto ve srovnání s Neckermannem, Quelle a dalšími mamuty téměř modelová produkce vynášela, ale nenásytný draveček si chtěl ve svých procentech přijít na víc. O světě za východní hranici **nevedel** nie a počínal si jako zlatokop v Austrálii. Zlato je všude. Kde začnú kopat, tam narazím na žilu. Vypravil se tedy na Brněnský veletrh v pevné víře, že první československý podnik, kterému nabídne svou výberovou kolekci, si sedne na zadek a příjmy potečou proudem. Zákonitost státem řízeného hospodářství nedokázal pochopit a zástupce podniku zahraničního obchodu, který se mu je snažil dva večery vysvětlit, nad ním lámal húl. Nakonec Schmidt svou jednoduchou představu výměny zboží pochoval a jako by se chtěl učit. Další návštěvy vypadaly jako zkoumání možností, odhady. Nie by na tom nebylo, většina zahraničních zákazníků si napřed dukladné přešetří terén, avšak u Schmidta zarážel očividný zvrát v přístupu. Napřed jako beran, pak nemastným neslaným jednaním zabíjí čas a nakonec zavírá i konkrétní

dvířka ke svému cíli. Jako by sukne a trenčkoty firmy Lucillinde začaly fungovat spíš jako zástera. Jenže k čemu?

„Můžete mi říct, kapitáne, odkdy jste si začali na Schmidta svítit?“

„Nedá ti spát motiv?“

„Způsob smrti. Obyčejná kudla. To je neprofesionální, jestli to tak můžu říct.“

„Úprimné řečeno, Schmidt také podlé všeho nebyl profesionál. Dostali jsme zprávu od našeho člověka venku, že Schmidt navázal velmi úzky kontakt s Američany. Je to dva roky. Tenhle fakt vždycky stojí za pozornost. Generace mladých Němců se s americkou armádou nedruží. Možná hloupý **příklad**, ale na silnicích jsou z nich dravci a v tanečních sálech se dokáží porvat jako psi.“

„Takže obchodní spolupráce?“

„Příliš vznešený výraz pro šmelinu a pašování.“

„Stačilo přece nacytat ho na švestkách.“

„Otázka byla, jestli vozí jen zboží ze svého oboru. Vypadalo to spíš, že se pokouší vystavět trvalý a dobře rozvetvený kanál. Ten pak jde použít na cokoliv.“

„Někdo nám tyhle starosti ušetřil.“

„Naopak.“

Regina Schmidtová strávila na radu konzulárního zástupce noc v Karlových Varech a ráno se jí v hotelu ohlásil československý diplomatický úředník s tlumočníkem. **Prija-**la jejich doprovod jako formální nezbytí. Když příjezd tříčlenné skupiny ohlásila Eva Bartoškoví, trochu mu vyschlo v krku.

Vysoká, urostlá žena s tmavými, jen lehounce **prešedive-**lými vlasy vstoupila do místnosti s nedůvěřivým pohledem v očích. Bartošku napadlo, že tenhle pohled zná. Neplatil jeho a kapitánovu povolání. Takhle se určití lidé dívají vždycky a na každého. Měla na sobě černé šaty a černý plášť, obojí vypadalo na Neckermanna. V ruce čerňou krokodýlí kabelku a na nohou krokodýlí lodičky. Ty pro zmenu na Neckermanna nevypadaly.

„Jsem Regina Schmidtová," řekla někam mezi Bartošku a Hejnocha, protože se zřejmě nerozhodla, koho bude pokládat za služebné staršího. Kapitán sotva znatelně kývl hlavou a postrčil Bartošku, aby se ujal vedoucí role.

Sám privítal dva muže, kteří vstoupili s Reginou Schmidtovou. Miloše Vrbu, který jako tlumočník i představitel našich **úradu** doprovázel zástupce nemeckého vyslanectví, dobře znal. Když si podávali ruce, strelným pohledem si stihli sdělit, že se zas jednou sešli u **pekného** maléru. Posadili se i s diplomatem na konci dlouhého stolu a Vrba šeptem procedil:

„Jak vidíš, funkci tlumočníka jsem mohl nechat doma.“

„Poručík Bartoška,“ představil se zatím Bartoška, vyšel žene vstříc a pokynem ruky jí nabídl židli. „Je mi to líto, pani Schmidtová,“ řekl co nejpřívětivěji, ale upozoroval v ženiných očích záblesk nesouhlasu. Cizí lidi si má člověk držet dál od **tela**.

„Chci vědět, co se stalo,“ řekla bez pohnutí. Byla bohatá, strohá, studená, člověk, který umí dát od první chvíle naj e vo, že má v rukou moc, ten druh moci, za kterým stojí peníze.

Bartoška cítil jako výstražné znamení, že ji nelituje.

„Vašeho syna zabili. Vime kdy a kde, nevime kdo.“

„Nevázila jsem tisíc kilometru, abych se dovéděla to, co jsem si přečetla v telegramu.“

Rozhodí se, že se nedá vyvést z míry.

„Velice rád bych vám řekl něco víc, ale vyšetřování vlastně teprve začalo. Musíte nám dát čas.“

„Myslím, že máte pravdu,“ řekla.

Ještě že má uznání, pomyslel si Bartoška a rychle se sebral, aby na něm nebylo vidět, jak je naježený.

„Možná, že byste nám naopak mohla pomoci, pani Schmidtová,“ začal znovu mírumilovně. „Kdybychom měli tušení, jaký mohl být motiv -“ zarazil se, protože mu přece jenom pro uši matky slovo vražda znelo kruté - „činu, bylo by snadnější dopadnout viníka.“

„Ptáte se, jestli měl nepřátele?“ zamračila se. „Kdo je nemá?“

Bartoška si připomněl, že nesmí být nepřijemný. Stáva se, že s někým člověk nenájde společnou řeč, kdyby se přetřhl. Tak s tím počítej, napomenul se v duchu, a hrej tu hru, jak ona chce. Má na to nakonec právo.

„Nemyslel jsem to obecně,“ podotkl. „Jisté ale vite, proč sem váš syn přijel. A ne v tyto dny poprvé. Treba tam najdeme klíč.“

„Narodil se tu.“

Bartoška zaslechl jemné zakašlání. Neodvážil se podívat na kapitána Hejnocha.

„Abychom si udělali jasno, pani Schmidtová. Pokud mi můžete dát nějaká fakta, budu rád. Ale zdržovat bychom se neměli.“

Vypadala, že se snaží něco sama pro sebe rozhodnout. Po chvíli **premýšlení** řekla:

„Tady určité nepřátele neměl. Před těmi lety poprvé jel navštívit Josefa Gôschla. Je to jeho strýc, jak jistě víte. Zalíbilo se mu tady a vracel se. Vždycky mi vypravoval," hlas se jí kupodivu zadrhl, „jak tu bylo hezky," dodala rýchle.

Kupodivu se stáva, že člověk vyтуší, kdy jeho protějšek volí frázi, aby zakryl pravý stav věcí. Jak tu bylo hezky, nie víc?

Jaké vzpomínky se vracely až dodneška této ženě, ptal se v duchu **pri** pohledu na pěstěné ruce sevrené pevné, až jí zbělely klouby, a stisknutá ústa.

„O známých z Prahy vám nevyprávěl?“

„Pouliční holky a obchodní partneři mé nikdy nezají-mali.“

„Váš syn měl tak omezené zájmy?“ neodpustil si Bartoška.

„Jak se to vezme," kousla se do rtu.

„Ani jméno Brock vám nie nefíká?“

„Ne," řekla bez uvažování.

Skoda, pomyslel si Bartoška. Židle zarachotila, jak prudce vstal.

„Prosím," pobídl pokynem ruky i Reginu Schmidtovou, aby vstala, a vedl ji ke stolku, který měla až dosud za zády. Byl na něm kufr a všechny věci nalezené v Schmidtové pokoji. Hromádka, jejíž zbytečnost byla do očí. Schmidtová na ní ulpěla prázdňným pohledem a namátkou sáhla po diáři. Otevřela jej u předsádky, kde byl vložen kartografický plán.

„Wien?“ uklouzlo jí ze rtů.

Způsob, jakým odhrnula kapesník, kterým byl přikryt nůž, se rovnal smésici zvedavosti a désu. Držela zvednutý cíp, oči se jí rozšířily a žhnuly poznáním a nenávistí. Prudce se otočila a Bartoška ten pohled videl.

„Co chcete podepsat?“ zeptala se.

V hlase zněla naléhavost a spéch.
Bartoška jí podal protokol i pero. Ani se neposadila.
Bartoška si nebyl jist, že ji nezaskočí, ale chtěl dodržet pravidla.

„Budete chtít syna vidět?“

„Čože? Ano,“ přitakala nepřítomně.

„Já pani Schmidtovou doprovodím,“ předešel Bartošku kapitán Hejnoch, který se až dosud do jednání nemíchal.

„Díky,“ přikývl Bartoška a Schmidtova matka poprvé za celou dobu vzala na vědomí tři další muže.

„Vás nepotřebuji,“ vyšachovala diplomatický doprovod.
„Nájdete mě později v hotelu.“

Bartoška ocenil kapitánovo pochopení pro úskalí, které příští chvíle přinese, a s úlevou **prijal** klapot podpatku vzdalující se Nemesis. V ústech měl vyprahlo a horko.

Když kapitán Hejnoch dojížděl s Reginou Schmidtovou na roh Provaznické, cítil, jak se do jeho společnosti začíná dávat zimnice.

„Smím si zapálit?“ zeptala se.

Beze slova připravil zapalovač a počkal, až si z kabelky vytáhne zlatavé pouzdro a vyklepne si z něj cigaretu. Všudypřítomná dokonalost. Žádný **tabak** mezi desetníky, hygienickými papírovými kapesníky a tubou s make-upem. Zřízenec u vchodu jim s upocenou otráveností vyšel vstříc. Dával najevo, že je **nedele** a že pro něj mrtvola je jako mrtvola. V krátké **chodbe** byl chládek a klid. Chládek, který se nelíbil ani mouchám, a možná se ho trochu bály. Tri seděly v rohu okna docela **tise**, ani nezabzučely. Vlhkost nakreslila na stenách podivné mapy a dala jim načichnout začínající plísní. Nikdy se tu netopilo, budou tu stále, jen tvar se **zmení**. Zřízenec zašťáral v kapse a vylovil velký klíč. Zastrčil jej do černe natřených dveří a otevřel. Kapitán Hejnoch šel pro jistotu první.

Než nadzvedl prostěradlo v hlavách stolu, ohlédl se. Neslyšel za sebou kroky. Regina Schmidtova našlapovala po špičkách. Tak byla zvyklá tlumit klapot podpatků v kostele. Teď stála na jedné úrovni s kapitánem, ale jako by tam nebyl. Bez hnutí, s očima široce rozevřenýma hleděla na zažloutlou, propadlou tvář. Věčnost.

„Bňh mi odpusť. I ty, Arnošte,“ řekla šeptem.

Stiskla křečovitě sepnuté ruce, otočila se a bez dalšího slova vyšla ven.

Thlustoch v bílém plášti za nimi zavrel, a když **pred** barákem zahučel něco jako pozdrav, nastrčil nezaujatě svůj melounovitý obličej do slunce.

Bartoška a Král zůstali v místnosti sami. Tísňivé ticho. Bartoška si vzpomněl, jak kdysi pádloval ve staré pramici přes velký rybník. Kolem dokola hustá mlha, nikde jediný orientační bod. Trvalo hodiny, než ho náhoda přivedla tak blízko **brehu**, že uvidel na srázu nejasné se rýsovat jedinou vysokou borovici. Stála osamělé, možná schválně zasazená, ale možná jen zapomenutá, jako maják. Usilovně prehrabával v mysli, co by mohlo být tou zapomenutou věcí teď. Který fakt? Něco, co přehlédli? Nebo spíš souvislost? Ale kde ji hledat? Náhody způsobené řetězem kousku nějakého blázna Bartoška vždy předem zavrhoval. Na ty je vždycky času dost.

„Stejně dám krk, že v tom jede ten velkej trampskej šéf. Zatím není potvrzeno, že ten svůj nůž opravdu dal do pácu, a navíc, máš jistotu, že každé hospodské je pravdomluvné? Když si tam nechá takovouhle sebranku chodit jako domů, kdoví co je sám zač.“

„Já vím. Ale právě ten nůž je divnej,“ řekl Bartoška a přešel ke stolku, kde v kapesníku ležel predmet hovoru.

„Co se ti na něm nezdá?“

„Podívej, jako z bajonetu.“

„No a?“

„Nie. Jenom si myslím, že například Brock by těžko měl **pravé** takovýhle nůž. Jestli bych u něj něco čekal, tak spíš něco, co se pašuje jako pravej mariánskej zabíjak.“

„Já ho nevidel. Nemůžu soudit.“

„Ale četl jsi Janáčkovy dálnopisy a slyšel jsi Hejnocha, když citoval, co mu Janáček řekl do telefonu. Inženýr Brock - navenek rádoby světák, ale v jadru upachtenej posera. Jestli mluví pravdu v tom, že **videl** Schmidta v Zeleném dvore poprvé, a jestli je pravda, že ho pozval na sobotu na návštěvu, pak by z toho měl být venku. Chybí mu motiv.“

„Což nám doložila i slečna sekretárka.“

„**Pravé.**“

„A co ten divný dědek?“

„Který?"
 „Jeho strejc."
 „Göschl?"
 „Jo. Proč tady pri odsunu zkejsnul?"
 „Treba byl maród, búhví," řekl zachmúrené Bartoška.
 „Nebyl."
 „Čože?"
 „Zavreli ho."
 „Ale ... To jsou mi veci. Z které studny tyhle zprávy máš? Z archívu?"
 „Odjakživa se všechno o všem dozvíš v hospodě."
 „Chytřej nápad."
 „Dédečkúv."
 „Poslouchám, co vynesl."
 „Za války se tady v lesích schovávala skupina uprchlých zajatců. Poláci a Francouzi. Pak se k nim přidalo několik našich mladších, kteří se schovali před nasazením do říše, a vznikla tak malá partyzánská skupinka. Ve čtyřiačtyřicátém na ni někdo navedl Nemce. Podezření padlo na Göschla, protože dělal v pekárne, odkud nosili zajatcům chleba."
 „Dostali je?"
 „Ne."
 „A Göschla?"
 „Toho si po valce přehazovali dva mladí prokurátori j ako horkou bramboru, ale nakonec ho museli pustit. Nenašli dukazy."
 „Treba opravdu nebyly."
 „Pozor. Naopak. Göschl predložil několik dobrozdání, takže vyšel jak lilie."
 Bartoška se naklonil nad stůl a zajel si prsty do vlasu.
 „Tos mi pomoh."
 „Pak by s ním snad mohl mít účty nějaký Čech. Ale proč Schmidt?"
 „To je pravda," připustil zasmušile Král.
 Cekali. Každý se svými úvahami, a aniž si toho byli vědomi, obcházeli kruh kolem otázníku stejnými cestami. Jiné východisko jim čas ani nemohl nabídnout.
 Když se otevřely dveře, Bartoška sebou netrpělivě trhl. Vstoupil kapitán Hejnoch. Byl sám. Bartoška potlačil údiv. Počítal, že se s Reginou Schmidtovou ještě bude muset setkat.

„Prošlo to dobře?" usmál se povzbudivě.

„Je to za námi," udělal při odpovědi kapitán Hejnoch gesto, které mohlo znamenat souhlas i popření. „Videl jsem dost, ale tohle ještě ne."

Bartoška ho zvedavě sledoval.

Rýchle si zapálil a vyhořelou sirku hodil do popelníku.

„Až mi behal mráz po zádech, když jsem videl, jak se krotí," vyprávěl Hejnoch. „Ta ženská chudák skončí jednou tak, že se zblázní, jestli někdy nepopustí svým nervům. Ani nehnula svailem."

„Pripadala mi bez citu už tady," pridal se Bartoška.

„Nikdo není bez citu," odporoval kapitán Hejnoch. „Někdy a někde se projeví vždycky," dodal zamysleně. „A vždycky néjak."

Bartoška si byl příliš dobře vědom své vlastní touhy rozdával rány, když se mu chtělo bezmocně brečet, aby si nedokázal Hejnochovu narážku snadno a rychle přetlumočit. A možná že se oba dočista mýlí. Možná by teď Reginu Schmidtovou našli s velmi pokorně sklonenou hlavou na klekátku před oltářem místního kostelíka.

„Jinak nie nového?"

„Nevím. Když se dívala Schmidтови do tváře, fekla: ‚Búh mi odpusť. I ty, Arnošte'."

Bartoška zustal jako omráčený.

„Určité fekla Arnošte?" vyhrkl překvapeně. „Určité fekla tohle jméno?"

„Presné. Proč?"

„Soudruhu kapitáne, chvíli mé nechte. Jenom si něco v duchu zkusím."

Náhoda je ojedinelá. Ale jakmile se náhody začnou řetězit, je to zákonitost. Křišťálové kalužinky v lomu, slunce jako ohnivá koule, které nastavoval záda jako štít, slova, slova zpovědi, která by by la jen šerou vzpomínkou na dětství, kdyby jim dospělí nedodávali presnejší a ostrý tvar. Cesta kolem Bažantnice, ta jedna cesta obepínající obloukem okraj mestečka, a na jejím konci dům s oprýskanou omítkou a zbytky písmen, které možná spojují osudy, jež mu právě včera a dnes proklouzly mezi prsty, aniž vedel, že mají spojitost. A ke všemu ten nuž.

„Jen po meči! Jen po meči!" vykřikl nakonec uvolneně.

Hejnoch ho rozpačité sledoval a Bartoška ho ujišťoval:

„Ne, nepreskočilo **mi**. Jestli se nemýlím, je všechno v kapse."

„Nerozumím ti."

„Povolte mi trochu lonž. Myslím, že to mám."

„Nejsem proti ničemu, co **dáva** nádeji," pokrčil rameny Hejnoch a zvedl se.

„**A** co **já**?" ozval se zoufale nadstrážmistr Král, který měl zvláštní nadání vycítit senzaci a za nie o ni nechtěl přijít.

„Jestli něco, letím v tu ránu . . ."

„Hodíme sebou všichni, ale rád bych přece jen věděl proč a kam," jistil se Hejnoch.

„Cestou," žebroňil Bartoška.

Stočili auto na polní cestu pod lom a zhasli světla. Bartoška příliš dobře věděl, že všechno, co hodlá udělat, je jen nápad, ale věděl taky, že pokud ho nepodrobí zkoušce, nebude mít klid. Vystoupili. Zbytek cesty bude bezpečnější dojít **pešky**. Dlouhý červenový den by jim sice nepřinesl mnoho výhod, ale naštěstí se nebe zatáhlo a mraky zaclonily kraj. Bylo ticho, jen vítr, který se zvedl, šumel ospalé v korunách a od feky sem doléhal zpěvavý hlas splavu. Obcházeli dům zezadu, ale dva čtverce světla dopadaly na dvorek před čelní stranou. Tam se museli dostat. Stíny stromu je kryly až k nízkému **drevenému** plotu. Bartoška zkusil, nakolik jsou latky pevné, aby se daly pflézt, ale zřítal mu v ruce jen kus uhnílého dřeva. Vytáhl plaňku celou a jako dvojice duchů se s kapitánem Hejnochem propířili každý k jednomu oknu. Přitiskli se oba ke zdi.

Bartoška nahlédl do místnosti. Venkovská kuchyň se starou oprýskanou kredencí, v koutě sporák s několika železnáky, nad stolem zelená stahovací lampa. V jejím mékkém svetle dva tvrdé obličej - Josef a Gôschla a Reginy Schmidtové. Bartoškoví se sevfel žaludek. Neznatelné pohnul okenním rámem, aby k nemu dolehla živá slova.

„Proč jsi sem lezla, ptám se znova?"

„Moje věc."

„Chceš mé do toho namočit."

„Jako bys v tom sám nevézel."

„Já? Proč asi?"

„Máš ho na svedomí. Ernst Schmidt nie nepotreboval. Měl od svého adoptivního otce dost. Proč jsi ho bulíkoval?"

Protože jsi chtěl dostat podíl. Sám jsi neměl na nie nárok.
Jediné Arnošt. Všecko vím a na nie jsem nezapomněla. Ani
jak za války -"

„Drž hubu!"

„Stačí říct vašim úřadům -"

„Zabijú tě, ty mrcho!!"

Ozvala se rána, j ako když se kácí kus nábytku.

Bartoška dal rukou znamení a kapitán Hejnoch ostře
zabušil na dveře:

„Otevřte! Bezpečností"

Bartoška vpadl oknem do kuchyne. Hodiny tikaly s od-
pornou vyrovnaností a Gôschl i Regina Schmidtová by byli
oba vypadali velmi směšné, jak ztuhli v překvapení, kdyby
jim z očí nesršel nepřičetný vztek a zúrivé pohrdání.
Nepřičetný vztek platil vetřelcům, zúfivé pohrdání jim
samým navzájem.

„Ani hnout," houkl Bartoška. Vzápětí se přehoupł do
okna nadstrážmistr Král, a sotva obhlédl situaci, přeběhl ke
dveřím do chodby a k hlavnímu vchodu. Vrazili zpátky
s Hejnochem okamžitě.

Regina Schmidtová se náhle posadila.

„Vý si taky sedněte," nařídil kapitán Hejnoch Gôschlovi.

Jako by se probudil z mrákot, Gôschl sebou trhl směrem
ke dveřím, ale Hejnoch ho rychlým chvatem vrátil. „Řekl
jsem sednout. Poručík Bartoška se vás bude chtít na něco
zeptat."

Gôschl cukl o krok zpátky a nepřičetný vztek se rázem
pretavil v chorobný strach. Regina Schmidtová sedela s tváří
zkamenělou a v tu chvíli zas pomalú natahovala kúži chladné
vznešené dámy, z které se před chvíli tak nestydatě
vysvlékala.

„Co by se nás asi pan poručík chtěl ptát? Jestli dobře
rozumím, do soukromých věcí nikomu nie není. Ani u vás."

„Do soukromých ne. Ale jde o vraždu vašeho syna. To už
není vaše soukromá vec."

Posmešné povytáhla obočí.

„Takže vloupat se do domu jen kvůli vzrušenějším
slovům mezi příbuznými je vaše vyšetřovací metoda?"

„Používáte nesprávnou terminologii," opravil ji Bartoš-
ka. „A nemyslím tím jen vyšetřovací metody, ale hlavně
druh vašeho rozhovoru. Nebyla to poněkud drásavější
hádká?"

„O tom se s vámi nebudú bavit.“

„Proč ne? Čeho se bojíte?“

Uhnula pohledem.

„Prezradte mi, jakou hodnotu má dneska pozemek v Dorfasse, Vídeň?“ naklonil se k ní Bartoška tak, aby se jejich pohledy znovu setkaly.

Góschl zařval.

„Tys jim to řekla! Ty svine! Tys jim to řekla!“

Kapitán Hejnoch vyštartoval a přitiskl Góschla zpátky na židli, ale Góschl se vzpouzel a řval, až mu **preskočil** hlas: „Vyžeňte tu ženskou z mého domu, vyžeňte ji! Ať ji nevidím! Kdybys držela zobák, jaktéživo na nie nekápli, jaktéživo. . .“

Zmlkl.

Regina Schmidtová byla bledá jako plátno na rubáš a oči ji žhnuly.

A zas jen ty nemilosrdné hodiny.

Teprve za chvíli, jako by se vytrhla ze sna, promluvila Regina Schmidtová.

„Takže tys to byl,“ řekla skoro šeptem. „Ale proč? Vždyť on mohl být tvá slepice, co snáší zlatá vajíčka, jen dokud žil? Proč?“ Vrtela nechápavě hlavou a opakovala do prázdna: „Zeptejte se ho přece proč?“

„Odveďte ji do vozu,“ kývl tise kapitán Hejnoch na Krále. „Musí přespat v hotelu. - A my taky půjdeme,“ vyzval pohybem Bartošku, aby pomohl Góschlovi na nohy. „Má to za jedna, jako když vyšije.“

„Bane, soudruhu kapitáne. Za dvě. Tahle vražda není první, kterou spáchal.“

13

Trvalo dva dny, než Josef Góschl vzdal svůj boj. Dva trpké dny, kdy vyšetřovací rutina krok za krokem vstřebala opovržení, nenávisť, všechny pocity. Důležitým bodem v Bartoškové taktice byl fakt, že Regina Schmidtová poznala vražedný nástroj. Ještě než žlutý mercedes opustil náměstí před Zeleným dvorem, stihl jí Bartoška připomenout lehké zaváhání, které postřehl při prohlídce synových věcí,

a Schmidtová jeho dojem potvrdila. Zнала ten nuž. Patřil kdysi Arnoštu Preissovi.

Když se kapitán Hejnoch připravoval na cestu do Prahy, připomněl, že by bylo užitečné, kdyby totéž potvrdila Hana Preissová.

„Nechcete jet se mnou?“ zeptal se Bartošky. „Bude to tečka za případem a ta by měla patřit vám.“

„Díky. Ale nepojedu.“ Ted hned ne, zamlčel Bartoška. A taky zamlčel, že pro něj setkání s Hanou vubec nebude tečka.

„Stejně jsme měli kliku, že dědek povolil,“ pochvaloval si Jaroslav Král.

„Celou tu dobu, co jsem myslel, že vím, jak to bylo, jsem si k tomu taky držel palce. Měli jsme ho tu na identifikaci,“ připomněl Bartoška. „Ani nemrkl, když se na svého synovce díval. A nebýt toho, že ti Regina Schmidtová řekla původní jméno svého prvního manžela, hned by mě to ani nenapadlo. A kdybych se nedal vylákat na jednu procházku. Když mi Hana Preissová chtěla vysvětlit, proč sem přijela a co ji trápí, měla důvod vytáhnout mě za mesto k bývalému lomu. K tomu, co jsme míjeli, když jsme jeli ke Gôschlovi. Chtěla se na místě přesvědčit, že mně jako člověku od fochu se bude situace jevit stejné jako jí.“

„Neomylný plán, jak té zavlíct do přírody,“ uchechl se Král.

„Možná jindy. Ale ta historka s Einhelligem byla k tak prostému plánu moc složitá.“

„Proč?“ zeptal se zámerné kapitán Hejnoch. Měl pocit, že Bartoška si chce všechno ještě jednou prožít.

„Proč?“ zopakoval trochu roztržitě Bartoška. „Ano, proč. Alfréd Einhellig byl zřejmě trochu podivný muž. Když mu zemřelo dítě, byl to dvouletý chlapec, nejspíš ho zármutek vyšínul tak, že se už nikdy nevzpamatoval. Posedlost, že ztratil potomka, mu očividně natolik převrátila pohled na život, že i tu díru na okraji Vídné, kterou měl, odkazoval pokračovateli rodu. Ale musel to být hoch. Dědictví se vázalo jedině na to, že to bude dědic po meči. Einhellig byl švagrem starého pekaře Preisse a jeho sestry Anny, provdané Gôschlové. Josef Gôschl, syn této sestry Anny, neměl na nie nárok. Dědit mohl jedině Preiss, Hanin otec. Už se nedozvíme, když to neví jeho dcera, jak se

Arnošt Preiss **dozvedel**, že malou ševcovskou dílnu deset let po valce strhli a z místa se stala velice cenná parcela pro nový obchodní dům."

„Treba se pričínil vykonavateľ záveti, nejaký obecni notár, nebo naopak sám majiteľ obchodního domu tlačil, aby se majetkové **veci** vyřešily."

„Snad. Jenže najednou papír, napsaný přinejmenším v záchvatu podivínství, dostal obrovskou cenu. Částka za pronájem totiž neustále roste a roste a konto pro dědice ve vídeňské bance je bez majitele. Hanin otec se očividně před deseti lety vypravil do Borové, aby si sehnal z matriky všechny potřebné doklady k tomu, aby se o svoj majetek mohl přihlásit. Svěřil se podlé všeho svému bratranci Gôschlovi - a konec známe. Arnošt Preiss zahynul v lomu. Gôschl zřejmě počítal, že Arnošt Preiss má závět s sebou, a možná by se ji pokúsil nějak zfalšovat. Ale v papírech, které u Preisse našel, byly opravdu jen výpisy z matrik, ale to, co potreboval, ne. Nemohl tedy nie dělat."

Napsal proto Ernstu Schmidtovi. Byl to Preissuv syn z prvního manželství a Gôschlovi se j ako bleskem rozsvítilo, že tady je další možný dědic. Rozhodně byl Preissuv prvorozený. Zasvětil Ernsta do celé situace a chtěl na něm, aby se ve Vídni u notáře pokúsil sehnat duplikát. Ernst Preiss - Schmidt by vyzvedl dědictví a s Gôschlem by se **podelili**. Proč ne."

„Vymyslené to měl dobre. Ale když se mu podarilo zamáznout tu první vraždu, nechápu, proč ujel podruhé," kroutil hlavou Král.

„Pred deseti lety nevypadaly tyhle končiny jako dnes. A nezapomeň, že Arnošt Preiss pil. I když leckdo z lidí si mohl myslet leccos, nakonec ta možnost, že se opilec zabije pádem, není tak vyloučená. Ale právě že tentokrát Gôschl už nervy jak špagáty zdaleka neměl. Videl jsi ho. Kolik let mu zbývá, aby si něco užil? O parádni rakev moc lidí nestojí."

„Chrchlavá sušinka je už teď."

„Však právě. O to vie je nerudný, netrpělivý a podezíravý. A protože se jen trásl, aby věděl, jak dopadl Schmidt s duplikátem, musel čekat hned zvečera možná na kraji mesta, kde si ho nikdo nevšiml, a domluvit si schůzku j **ešte** na ten den. Když Schmidt nešel, protože ho Golem opravdu v Bažantnici uspal a okradl, vyšlápl mu naproti. Když našel

Schmidta na zemi, měl už mozek naprogramovaný jen na otázku papíru. Posvítíl si baterkou, aby líp videl na náprsní kapsu, a v tu chvíli se Schmidt probral. Oslněn nevidel, kdo nad ním klečí, a taky si nedal na čas o tom uvažovat, proč taky, prostě vyrazil a začal Gôschla škrtit."

„Ten chudinka by moc nepotreboval."

„Bozi vědí, že ne. Takže Gôschl pustil Schmidtův kabát, sáhl do kapsy a bodl. Schmidt musel držet pevně, protože mu před očima zůstal naposled vazoun Golem, a starý proti mladému tak jako tak nemá velkou šanci."

„Ty pohmoždéniny, co schovával pod šátkem, taky za něco mluví," připomněl Král.

„Docela mu věřím, že Schmidta nechtěl zabít," připustil kapitán Hejnoch. „Jenže to na věci nie nemení."

„A co bude s ní?" zeptal se Král.

„S kým?"

„S jeho matkou přece."

„Bude to mít nejtěžší ze všech," odpověděl místo Bartošky kapitán Hejnoch. „Ale na to jsou zákony lidí krátke."

„Kdoví, za co platí," odtušil Bartoška.

V duvěrném **svetle** noční lampy se pokoj stulil do podivuhodného šera, kdy skříň a prádelník, pestrá stena závesných knihoven i okno vedoucí do známe ulice byly jedinečnou součástí domova. Chtěla bych být jako všechny ostatní ženy v mém **veku**, připomněla si Hana svou stálou touhu mít domácnost, muže, **deti**, stavět dum.

„Muže máš," fukla šepem.

„Čože?" ozvalo se pridusené z polštáře, na němž se s chabým výsledkem pokoušel mžourat jedním okem poručík Bartoška.

„Nie. Spi."

„Slyšel jsem té. Jen doufám, že se s tebou žádný brácha 0 dědictví nerozdelí. Bohaté nevesty já nemám rád," huhňal.

Vyprskla a záchvat smíchu donútil Bartošku otevřít 1druhé oko.

„Coje?"

Nebyla k utišení.

„Nás je totiž pět holek!"

A Bartoška se dočista probudil.

Edice Napěti
Svazek 155

Jan Burian

JEN PO MEČI

Obálku navrhl Jirí Petráček.
Vydání I., Praha 1986.
Vydalo Naše vojsko,
nakladatelství a distribuée knih,
n. p. v Praze,
jako svou 5563. publikaci,
144 strán.
Odpovědný redaktor Antonín Hendrych.
Výtvarný redaktor Jan Parkman.
Technický redaktor Petr Husák.
K tiskú sehváleno 3. 2. 1986.
Vytiskla tiskárna Naše vojsko,
n. p. v Praze.
AA 8,42. VA 8,80,
Náklad 90 000 výtisku.
28-025-86. 13/33. Brož. 1 2 Kčs.
601/22/825.

V EDICI NAPĚTÍ V ROCE 1986 VYJDE

Jan BURIAN

Jen po meči

Mladá žena, která přijela do západočeského pohraničí pátrat po minulosti svého otce, se ve snaze objasnit jeho podivnou smrt dostane nečekaně do okruhu podezřelých, mezi nimiž hledá poručík Bartoška pachatele vraždy nemecského obchodníka. Objeví se souvislosti, které vedou bystrého kriminalistu i neméně důvtipnou dívku k rozřešení obou záhad. Zajímavý kriminální román přináší kromě napětí i živou výpověď o současnosti, o pozoruhodných povahách a nelehké práci kriminalistu.

Hasso PLÖTZE

Vzorec pro vraždu

Spokojené a hrdě oznamuje továrník Karí Bergmann na oslavy svých narozenin, že v jeho laboratořích byla objevena nová umělá hmota, která bude znamenat převrat ve vývoji letectví a kosmonautiky. Výsledky pokusu a chemické vzorce jsou ukryty v nedobytné pokladně. Přesto se však podaří tajné materiály ukrást, a při tom je zastřelen zbraní zabudovanou v seifu jeden ze zloděju. Zanedlouho zahyne za podivných okolností majitel vynálezu a policie rozjíždí pátrání po tajemném vrahovi.

Jan Olof EKHOLM

Paf, je s tebou amen!

Mladý švédsky autor si vybral pro svůj detektivní **příběh** prostředí buržoázní armády. Jeho hrdinou je detektiv, novinář, t. č. na vojenském cvičení, a zavraždenou **obětí** velitel řídící cvičení, sadistický zupácký poručík. Zprvu je v podezření právě novinář, ale nakonec se ukáže, že nejde o pomstu z **rad** mužstva, ale o bezohlednou rivalitu a cynickou ziskuchtivost mezi vyššími šaržemi.

Vladimír PŘIBSKÝ

Tip od Kvida

Kriminální román o estrádním konferencierovi, který je - mimo jiné - vudcem bandy vykradačů bytu a chat. Dramatický případ vyšetruje dvojice kriminalistu Petr a Pavel, známa z Přibského románu Třetí blondýnka a V šest přijde fešák. Román přibližuje tzv. umelecký svět holdující lehké múze, zvláště pop-music. Je smutným příkladem toho, kam vede ustavičná honba za penězi a neřízená touha po sladkém životě.

Cena svazku 12 Kčs